

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ŞEYTAN ADASI
roman

YAZKO

Türkocağı Cad. No 17 Kat 2

Cağaloğlu İstanbul

Ahmet Şensılav'ın öteki çevirileri

YABAN TOPRAK (V. Andr ew) Yazko 1981  eviri roman  d l 

**Bu kitap Edebiyat Cephesi Gazetesi Matbaacılık ve Neşriyat
Tesisleri'nde dizildi, basıldı, Emek cilttevinde cilllendi**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>
İstanbul, 1983

ŞEYTAN ADASI

LUCE FILLOL

Çeviren :
T. AHMET ŞENSILAY

Yazarlar ve Çevirmenler Yayın Üretim
Kooperatifi

BİRİNCİ BÖLÜM

İLK ÇALIŞMA

Dışarıda gece sürüyordu hâlâ. Islak, kapkaranlık, keskin boranların tozunu attığı bir geceydi. Loic gerindi, esnedi ve kuştüyünün yumuşaklığının içine büzüldü.

Annesi O'nu en azından iki kez çağırmadıktan sonra, son dakikaya dek kalkmazdı yataktan. Bu son çağrı, hemen az sonra sarmalanacağı sabah pusu gibi inceldiğinde gelirdi; tepeden tırnağa sırlıklam eden dalgalar gibiydi. Brrrr! Şimdiden diken diken oluyordu tüyleri. Evet, evet, biliyordu... İnsan oniki yaşındayken artık neredeyse erişkin bir adamdır, oniki yaşına gelince şöyle yapmak gerekir, böyle yapılmaz...

Eh, evet, ama sonuçta yine de yatağının, o içinde olağanüstü bir zevkle eridiği sıcaklığını seviyordu. Üstelik, gün boyunca hep uykulu olacaktı... Ama yine de kalkmak zorundaydı işte!

— «Loic, haydi oğlum ,kalk artık.»

Annesinin sesi. Hemen yanındaki, duvara gömük yatakta uyuyan ve okula gitmek üzere daha sonra kalkacak olan Janik ve Maryvonne'u uyandırmamak için oldukça kısık bir sesle konuşuyordu annesi. Ama, yedi ve sekiz yaşındakilerin biraz daha uyumaları olağandı elbette. Oysa, oniki yaşına gelince, artık başka şeyler yapmanın zamanı gelmiş demektir. Okulu sevmiyordu zaten Loic. Öğretmenin, şu sakallı bay Madec'in cetvelle tahtaya vuruşları, kürsünün önünde geçen kımıltısız saatler, bacaklardaki

kannalanmalar ve kayalara, dalgakıranı dek koşabilmek için duyulan saplantı biçimindeki özgürlük gereksinmesi...

Evet. Tüm bunları tatmıştı O, ama bugün her şey sona ermişti artık. Gerçek bir erişkin gibi, baba Quéré'nin kayığında çalışmaya gidiyordu. Ama, ilk önce yataktan çıkmak gerekiyordu; gün doğmadan önce kalkmak... Bu da gerçekten çok güçtü.

Yanda ,oturma odasında kırılan yumurtaların sesini duydu perdelerin arasından. Kepekli kekler! Her zamanki alışlagelmiş arpa ekmeğinin, tereyağlı-reçelli ekmeğin yerine! Bu, O'nun ilk iş gününün onurundaydı. En azından yataktan kalkmalıydı hemen!

Derin derin soludu, önce bir kolunu çıkardı, sonra öbürünü de. Örtülerden yavaş yavaş sıyrıldı ve en sonunda yataktan aşağı sıçradı.

Yağ lâmbasının nekesçe aydınlattığı salonda anesi uğraşıp duruyordu.

Ateşin önüne çömelmiş, ilk kepekli keki sobanın fırınına sürüyordu kadın. Bayan Le Floch büzülüp buruşan hamuru çevikçe çeviriyordu. Üzerine yumurta sarısı sürümüş hamur kızıl kabarcıklara bürünüp çatlıyor, patlıyor ve şarkılar söylüyordu. Tüm oda baştan başa kokulara bürünmüştü.

— «Günaydın anne.»

Uykusu vardı hâlâ aslında. Sapsarı saçları, alının üzerinde kirpi gibi dikiliyorlardı. Odanın tüm sıcaklığına karşın sırtının ardında, kapının ötesinde esen soğuk yel ürpertiyordu çocuğu.

Bayan Le Floch yaklaştı ve kepekli keki bir peçetenin üzerine koydu.

Loic kadının keten bir başörtüsüyle toplanmış saçlarına ve mavi gözlerine baktı. Miniminnacık ve yusuvarlaktı kadın, ama bacakları, kolları ve her zaman çabucak beline dek uzayan saçları ile her şeyi upuzunmuş gibisine geliyordu çocuğun.

— «Çabuk ol Loic. Daha ilk günden geç kalırsan bay Quéré'nin hiç de hoşuna gitmez. Haydi, bunu sıcak sıcak ye, sonra git, yüzünü yıka. Ben sana

pişiririm daha.»

Kepekli kek çok güzeldi, mis gibi tereyağı kokuyordu. Tam sevdiği gibi!.. Hem yeme zevkini uzatmak, hem de avluda geçecek olan acı verici ve hiç sevmediği yüz yıkama zamanını geciktirmek için küçük küçük ısırarak yiyordu.

Yeni bir kepece hamur daha hazırlıyordu bayan Le Floch. Alevler yüzünü kızartıyor ,alnıyla yanaklarındaki erken belirmiş kırışıkları daha belirgin gösteriyorlardı. Loic'in içinden bir kez daha belli belirsiz bir üzüntü ürpertisi geçti. Ne kadar olmuştu yataktan kalkalı beri? Yün takkesi, tepesindeki ponponuyla kusursuz bir beyazlıktaydı, hiç mi hiç lekesizdi. Her zamanki gibi tertemiz yıkanmış, düzeltilmiş ve bakımlıydı. Oda çoktan düzenlenmiş, toparlanmış ve kepekli kekin hamuru da hazırlanmıştı. Ne demeliydi buna? Kendisinin bu saatte ayağını kımıldattığı bile pek enderdi doğrusu...

İyi işte, kararlı bir biçimde çıkacaktı dışarı...

Avluda, zincirlerden boşanmış bir kasırga çevrimleniyordu. Günün nasıl geçeceğini bir tür kanıtıydı bul

Kuyuya yaklaştı, tulumbanın kolunu pompaladı ve suyun akışının düzelmesini bekledi. Sonra, bir anda soku suratını akan suyun altına. Suyun buz gibi soğukluğu yüzünü bir buz maskesi gibi sardı, o anda tırnakları da sızlamaya başladı. Soludu, didindi, ovundu, ovalandı ve en sonunda çabucak kurulandı. Eve doğru koştu işi bitince.

Perdenin öbür yanındaki duvara gömük yatakta, Janik ve Maryvonne hâlâ uyuyorlardı. Ah bunlar! Onları uyandırabilmek için rüzgârın uğultusundan çok daha fazla bir şeyler gerekiyordu! Bir kasırga, çok daha güçlüsü belki de...

— «Pierre, Yves ve babam ne zaman dönecekler?»

— «Belki bu gece» diye yanıtladı bayan Le Floch, sonra bastıra bastıra, tiz bir sesle ekledi: «Tanrı izin verirse.»

Evet. Tanrı'nın izniyle. Loic bunu biliyordu. Geçen ay iki kayık gitmiş ve bir daha hiç geri dönmemişlerdi. Sénéchal'ın ve Guillou'nun kayıkları... Ama, böyle şeyleri düşünmemesi gerekiyordu bugün.

— «Haydi Loic, ye...» diye seslendi annesi. «Çok esiyor bugün. Deniz çok dalgalı. Dayanabilmek için karnın tok, sırtın pek olmalı.»

Hiç de uyarılması gerekmiyordu aslında, yalayıp yutuyordu önündekileri. Yüzünü yıkadığı suyun acı soğukluğu iyice uyandırmıştı. Tereyağlı, reçelli ekmelekler, sosisler, kepekli kekler... İçin için azarlıyordu kendisini :

«Triffina gibi şişko olacağım bu gidişle...»

Triffina bakkaldı. Küçücük dükkânında kımıltısız geçirdiği uzun günlere borçlu olduğu heybetli bir semizliği vardı doğrusu. Ah! Hayır! Şafakta uyanmak, dalgaların üzerinde çalkalanmak ve hiç bir zaman zengin olamamak bile Triffina gibi olmaktan daha iyiydi!

— «Loic, dalga geçiyorsun. Çabuk ol. Haydi, tut, işte çantan.»

Kadın, öğle yemeğini koyduğu bir çanta uzatıyordu. İnce muşambanın ardındanki elma şarabı şişesinin yuvarlaklığını ayırdetti çocuk. Ergin bir adam yemeği!

Gülümsedi, doğruldu ve gocuğunu giydi. Gocuk biraz bol ve azıcık da uzundu. Pierre ağabeyinindi bu. Geçen yıla dek Yves ağabeyi giymişti, şimdi de sıra Loic'teydi.

— «Hoşça kal anne.»

Çocuğa sarılıp öptü kadın. Parmağının ucuyla alnının üzerinden kutsadı O'nu, başka da hiç bir şey söylemedi. İçinde kopan kuşku fırtınalarına karşın ne «Dikkatli ol», ne de «Üşütme sakın» dedi. Çok keyifli görünüyordu oğlu, artık küçük bir çocuk değildi O.

Dışarıda rüzgâr kaygılandığı denli sert değildi. Yelin iniltisi, yuvarlanışı ve yükselişi evlerin granit duvarlarının arasında ve daracık sokaklarda işiti-

liyordu. Sonra ara sıra esinti diniyor, kuşkusuz yakınlardaki toprak surlarda kırılıp kesiliyordu.

Pencere camlarının ardında koca koca gemici fenerlerinin ışıkları kırışmaya başlamıştı bile. Kepenkler çarpıyordu zaman zaman. Henüz denize çıkmamış olan Saint-Malo'lular, yolculuk hazırlıkları yapıyorlardı.

Saint-Louis rıhtımına geldiğinde ani bir borayla savruldu, yoğun bir serpinti çarptı suratına. Yün takkesini daha bir iyice kulaklarına dek indirdi, bacaklarının üzerine daha bir sağlamca basarak Marie-Jeanne'ı görebilmek için sabah pusunun içinde dikkatle gezdirdi gözlerini.

Kayık oradaydı işte, yola çıkmak için hazırlık yapan öbür balıkçı teknelerinin ortasındaydı. Daha ötede, 'Saint-Malo'nun Gülü' limandan çıkıyordu ağır ağır.

Bay Quéré ağları düzenliyordu. Çocuğu gördü.

Loic adamın devinimlerinden kendisini çağırdığını anladı. Rıhtıma inip içine atladı kayığın. Ama rüzgârın uğultusundan ve denizin şamatasından adamın kendisine ne dediğini anlayabilmenin yolu yoktu. O da yapabileceklerini yapmaya koyuldu. Uzun süreden beri, babası ve ağabeyleriyle birlikte denize çıkabilmek için ağlarla uğraşıp işe alışmıştı.

Bay Quéré küçük yelkeni açtı ve palamarları çözdü. Daha sonra dümen yekesini kavradı ve kıyıdan uzaklaşmaya başladılar.

Limandan çıktılar. Koy, çok uzaklardaydı daha. Kayık yalpalıyor, yatıp kalkıyor, dalga çukurlarına girip çıkıyordu. Bir yandan da teknenin bordasında çatlayan dalgaların suları içeri doluyordu. — «Boşalt küçük, boşalt suyu!»

Loic bir kova yakalamış, sürekli su atıyordu dışarı.

— «Daha çabuk, daha çabuk» diye gürlüyordu bay Quéré.

Soğuk yanaklarını ısırıyor, gözlerini yakıyor ve soluğunu kesiyordu.

— «Ama, uyuyorsun yahu!» diye öfkeyle bağırıyordu yaşlı adam. Sonunda ortalık biraz duruldu, rüzgâr yatıştı.

Denizi inceledi adam. Yelkeni indirip ağıları koyverdiler sulara. Hiç konuşmaksızın, bir saat kadar beklediler. Sonra ağıları toplayıp balıkları devşirdiler ve daha uzaklara doğru yollandılar.

Şimdi kayığın taban döşemesinin üzerinde morinalar, dülger balıkları ve en çok da sardalyeler yatıyordu. En sonunda bay Quéré konuştu. Tam da zamanıydı aslında, çünkü Loic bu asık surattan yalnızca kükreme duyabileceğini sanmaya başlamıştı artık.

— «İyi gidiyor ufaklık. Duralım ve bir şeyler atıştıralım.»

Gerçekten de tam zamanıydı. Çevrelerinde durulup, gümüşsü bir renk almıştı deniz. Tereyağı yumuşacık, sucuk bol baharatlı ve arpa ekmeği de çok lezzetliydi.

Bay Quéré bir şeyler anlatıp duruyordu. Cana yakın ve iyi bir çocuk izlenimi bırakmak istiyordu Lolc adamda.

— «Baban ve ağabeylerin dün akşam mı açıldılar denize?» diye sordu yaşlı adam.

— «Evet. Kuzeyde sardalye sürüleri olduğunu duymuşlar.»

— «Çok iyi. İyi avlanırlar inşallah.»

Baba Quéré'nin dişleri dökülmüş, hiç gülümsemeyen bir ağzı vardı. Ama kurşun rengi ve derine gömülmüş gözleri güven vericiydi.

— «Benim kayığım la balığa çıktığına hoşnut musun?»

Hem de nasıl! Yüzü aydınlandı çocuğun, canlılıkla başını sallayarak onayladı; çünkü iri bir domuz yağı parçası vardı ağzında ve bu yüzden konuşamamıştı.

Yaşlı balıkçı çakısını katlayıp kapattı, şişesini ve ekmeğin kalanını kaldırdı. Oturduğu yerden doğrulurken söylendi :

— «Haydi, işimize bakalım.»

Ama, birdenbire kasıldı, gerildi, bir dakika kadar süreyle ufkı dikkatle inceleyerek kımltırsız dikildi.

— Görüyor musun küçük?»

Evet. Loic görüyordu. İnce, ok gibi bir gemi, tüm yelkenlerini açmış çok uzaklarda yol alıyordu.

— «Ortadaki kapkara yelkeni görüyor musun?»

Quéré babanın yaşına göre son kerte keskin gözleri vardı. Donakalmıştı Loic. Çünkü adamın dediği gerçektir : Sanki simsiyah, kare biçimindeki, uzaklarda yoğunlaşan sise karşın çevresindeki diğer kurşuni yelkenlerden kolaylıkla ayırdedilen yelkeni seçebiliyordu.

Gemi uzaklaştı, silikleşip yok oldu.

Yaşlı balıkçı parmağıyla işe dönmesini anımsattı çocuğa.

— «Haydi küçük, işimize bakalım biz...»

Ama Loic sordu :

— «Bu gemi ne gemisidir bay Quéré?»

Adam ağırları topluyordu. Besbelli, yeniden konuşmaya dalmak istemiyordu pek. Yavaş bir sesle mırıldandı :

— «Kara Kafalılar.»

Çocuk yerinden hopladı. Elbette ki hemen herkes gibi O da bunun ne demek olduğunu biliyordu. Ama bu korkunç geminin böyle güpegündüz görüldüğü pek enderdi. Ve O, o gemiyi görmüştü! Bunu aklının köşesinden bile geçiremezdi doğrusu!

Homurdanıyordu yaşlı adam :

— «Korsanlar... İmansız, yasa dışı herifler! Nereye yuvalandıklarını kim bilebilir? Geceleri bir yerlere yanaşıp gözden yokoluyorlar. Kim bilir, belki şeytandır bunlar, belki de hayalet, veya cin... Ne olduklarını kimsecikler bilemez!..»

Evet. Loic anımsıyordu, başka şeyleri de anlıyordu. Geceleri, yatmadan önceki uzun oturmalarında bunlar anlatılıyordu. Bir çok evler, çiftlikler, deniz kıyısındaki yapayalnız şatolar yağmalanıp talan edilmişti. Direnen herkes öldürülmüştü...

Ürperdi çocuk. Yaşlı adam öfkeyle suya tükürdü, sonra yeniden tüm özeniyle denize döndü.

Gün batarken döndüler limana.

Loic'in daha balık sepetlerini boşaltması, patronu hemencecik koşuşturuveren müşterilerle ilgilenirken kayığı yıkayıp temizlemesi, yelkenleri indirip katlaması ve kurumaya bırakmak için kapalı kayıkhaneye sürükleyip orada açması gerekiyordu.

Tüm bu işler bittiğinde, eve dönmek üzere yola düştü.

Daha girmeden, kapının önünde dikilen babasını gördü. Kuşkusuz O'nu bekliyordu adam. Hemen koştu.

— «Eee oğlum, av nasıl gitti?»

— «Çok iyi baba. Sizinki?»

— «Kötü. Sardalye sürüleri yer değiştirmiş. Azıcık balık tutabilmek için dünyanın yolunu gittik.»

Bu bir yakınma değildi. O'nunla, ergin kişilerle konuşulduğu gibi konuşuyordu babası. Oysa, bu yorucu günden sonra her yanının ağrıdığını söyleyerek annesine sızlanmaya niyetlenmişti çocuk!

Ağabeyleri ocağın önünde kurunuyorlardı. Loic'i sorguya çektiler, yer gösterdiler aralarında. Janik ve Maryvonne, okulda yaptıkları resimleri getirdiler.

Çorba uzun süredir fokurduyordu ateşin üstünde. Anneleri sofrayı kurdu.

Loic, yaşamı boyu kendini hiç bu denli iyi hissetmemişti.

İKİNCİ BÖLÜM

AKŞAM KONUKLUĞU

Loic yere, döşemedeki tuğlaların üzerine oturmuştu. Ne tümüyle çocukların arasında, ne de büyüklerle birlikteydi. Hemen yanında, sağında Anne Le Gall mavi-sarı çizgili bir atkı örüyordu. Kızın değirmi yüzü dikkatle gerginleşiyordu zaman zaman.

Janik'le Maryvonne uzakta, gölgelerin içinde birbirlerini dirseklüyor ve gülüşüyorlardı.

— «O atkıyı sana örüyor», diye seslendi birdenbire Janik.

Anne Loic'in boyun ve sırt ölçülerini bir ip ile ölçtüğünde anlamıştı bunu aslında; çünkü kız bir yandan ölçü alırken bir yandan da çok bol atkılarının insanların nefeslerini kestiğini söyleyerek amacını açığa vurmuştu. Dediğine göre, ölçüleri alırsa atkı pek bol olmayacaktı. Saç örgüsüyle haraşo yapıyordu kız, ama ne yaptığı ve nasıl ördüğü Loic'in umurunda bile değildi.

Janik'in bu sözleri üzerine şaşkın ve düşlere dalmış gibi bir havaya büründü genç çocuk. Anne ise kızardı, şaşırıp bir ilmek kaçırdı ve bağırdı :

— «Bunlar da amma terbiyesiz... Ben O'na sürpriz yapmak istiyordum!»

Loic yatıştırmaya çalıştı kızı.

— «Yine de oldu işte... Bittiğinde öyle olacak...»

Anne yeniden işe koyuldu, ama Janik'in iğneleyici sesi bir kez daha hoplattı :

— «İnsan on yaşındayken bir erkek için örmez. Örecekse kendi bebeğine örer!..»

Anne yanıtlayacak zaman bulamadı, çünkü büyüklerin köşesinden Loic'e sesleniyorlardı :

— «Eee, delikanlı, korsanların gemisini gördün demek! Nasıldı?»

Loic, çocukların arasından bütünyle sıyrıldı ve büyüklere doğru kaydı.

— «Gördüm bay Le Gall. Uzaktan.»

— «Nasıldı? Neye benziyordu?»

Gördüklerini bir kez daha anlattı Loic. Herkes sessiz, dalgın, dinliyordu.

Sonra, Gonidec anımsattı :

— «O gün Nobletz şatosuna saldırmışlardı. Patlayana kadar tıkınıp saati unutmuşlar demek. Genellikle geceden tüyerler çünkü...»

— «Neyse ki ölen olmamış» dedi Le Gall.

— «Herşeyi yağmalamışlar. Uşaklardan birini çok kötü dövmüşler, berbat bir durumda bırakmışlar adamı. Eğer elmden gelse, onları asardım...» diye kükredi bayan Gonidec.

— «Onlara tuzak kurabilmek için kıyı yörelerinde bir ordu gerek,» diye bağırdı bay Le Gall. «Ama bay Thiers, başka kedileri avlamakla uğraşiyor Paris'te... Bizim sorunlarımız, başımızdaki püsküllü belâlar umurunda bile değil hazretin!»

Loic, büyüklerin hemen tümüne egemen olan kızgınlığı ve öfkeyi açıkça görüyordu. Savaş biteli neredeyse iki yıl olmuştu ve buralarda insanlar hâlâ başlarındaki dertlerle ve içine gömüldükleri yoksulluklarla üzülyorlardı. Bazı Saint-Malo'lular da askere alınarak savaşa gönderilmişlerdi. Şimdi ise Paris yönetimini yörenin sorunlarıyla ilgilenmemekle suçluyorlardı. Akşam konukluklarında geçen konuşmalar genellikle hemen bu konuya kayıveriyorlardı.

Bu tür konular oldum olası annesinin hoşuna gitmezdi aslında. Nitekim kadın bay Le Gall'ün çıkışmasını duyar duymaz ayağa fırladı ve konuyu saptırmak ister gibi konuklarına galeta sunmaya koyuldu.

Daha sonra, bardakları ve elma şarabı sürahile-

rlni dağıtmakta annesine yardımcı oldu Maryvonne. Bu gece, hamarat bir ev kızı gibi davranıyordu ufaklık. Takkesinin altına sımsıkı toplanmış saçları ve omuzlarına çok bilmişce attığı şalıyla, evin 'küçük hanım'ı olarak davranmaktan gözle görülür biçimde hoşlanıyordu çocuk.

Oysa Loic, ufaklıkların az önceki takılmalarını henüz bağışlayamamıştı. Kardeşine horgörüyle söz attı :

— «Pşşşt, amma da numara yapıyorsun, hal»

Küçük kız duymazlıktan geldi ve pozlarını sürdürdü. Ama Loic'in kardeşinin bu sözün altında kalmayıp karşılığını vereceğinden hiç kuşkusu yoktu.

Bu Janik ve Maryvonne denen hazıryanıt şirretlere bir kez olsun son sözü söyleyebilmek için ne yapması gerekiyordu? Beri yandan kendisi de artık bu gibi didişmelerden uzak durmasını gerektirecek kadar büyümüştü ya!..

Tutumlu olabilmek için yağ kandilini söndürmüşlerdi. Adamların kasılmış suratları üzerinde kızıl yansılar geziniyordu. Kadınların beyaz takkeleri, altın rengi ışıltılara bürünüyordu. Gölgeler oynaşıyordu duvarlarda.

Loic, Gonidec nineyi dinliyordu. Yaşlı kadın, doğruluğundan hiç mi hiç kuşku duymadığı bir efsane anlatıyordu çevresindekilere. Le Gall gibi, böyle öykülere inanmayanlar bile ilgiyle dinliyorlardı. Güzel Margarid ile Kara Cadı'nın öyküsüydü anlatılan; gizemli bir evren... Çocuklar, hiç kımıldamadan kulak kesilmişlerdi.

Sonra söz yeniden balık avına döndü. Bir yönetmelik sorunlar, bir de bu av konusu tüm söyleşilerde dillenen. Hoşnutsuzluk ve kuşkuyla dolu bir temcit pilavıydı. Fırtınaların biri biterken biri başlıyordu bir aydır. Bu hafta yalnızca bir tek kez, o da eli boş dönme pahasına ve en kötü olasılıklar bile göze alınarak çıkılabilmişti denize.

Le Gall, bu fırtınaların sürekliliği olayını dinsizler gibi yorumluyordu. Çocukların varlığı gerekçesiyle

susturdular O'nu, ama aslında Tanrı'nın lânetinden korkuyorlardı. Adamın derin kırışıklarla oyulmuş yüzü, alevlerin loşluğunda büsbütün karanlık ve haşın bir havaya bürünüyordu.

Bir an sessizlik oldu. Yoğun, her birinin düşünceleriyle dopdolu, koyu bir sessizlik...

Loic'in babası piposunu ocağın küllerinin içine boşalttı ve parçalanmış sağ eli alevlerin parlaklığında görünüyordu. Gözlerini kaçırdı Loic. Beş yıl önce, babasının denize düşüp bir köpek balığının saldırısına uğradığı ve söylendiğine göre yüreğinin temizliği sayesinde kurtulduğu günler kanlar içinde ve korkunç bir biçimde gördüğü bu parmaksız, güdük ete bir türlü alışamıyordu. El balığın ağzında kalmış, adam da sakat olmuştu. Yine de kendi kayığıyla kör-topal geçinip gidiyordu. Oğulları da yardımcı oluyorlardı elbette. Denizdeki adama yalnızca iki değil, dört, hatta kimi zaman on elin gerektiği bile olurdu...

Anne, Loic'in koluna dokundu.

— «Sana bir şey söylediğimde yanıtlasana! Ağabeylerin neredeler?»

— «Pierre, Marle Rioual'lere gitti, Yves de Françoise Mével'lere.

— «Ah ,elbette. Ne zaman evleniyorlar?»

Nereden bilebilirdi ki? Öfkeyle yanıtladı :

— «Önümüzdeki ay balığa, açık denizlere gidecekler. Bu konu daha sonra, döndüklerinde görüşülecek.»

Janik'le Maryvonne, bir ağızdan eklediler :

— «Düğünleri aynı gün yapılacak.»

— «Bize yeni elbise alınacak.»

— «Yves dedi ki...»

Loic, onları dinlemiyordu artık. Evet, ağabeyleri gidiyorlardı. On üç yaşlarından beri açık denizlere, balığa giderlerdi. Miço olarak başlamışlardı. Oysa kendisi, bay Quéré ile birlikte balığa çıkmayı sürdürecekti. Le Floch'un, yani babasının kayığı 'Janik - Maryvonne' kızağa çekilecekti artık. Babası, bu sü-

reden yararlanarak tek eliyle becerebileceği kadarıyla kayığını toparlayacak, onaracak, bir çeki-düzen verecekti. Ağlar onarılacak, kayığın gövdesi kalafatlanacak, yeni yelkenler dikilecekti. Çok işi vardı kayığın, çok!..

Bayan Le Floch eğildi ve ucu alevli bir dal alıp kocasına uzattı. Pipodan sert kokulu bir tütün dumanı yükseldi.

Yeniden sessizlik oldu. Zaman zaman, hiç beklenmeden, ama elle tutulurcasına keskin bir biçimde topluluğun üzerine uğrayıp geçiyordu sessizlik. Ocaktaki yaş odunların özsuları cızırdıyor, yün ören şişler şıkırdıyordu. Gece rüzgârının uğultusu gezeniyordu dışarıda. Ve adamlar, dalgın ve asık suratlarıyla susuyorlardı.

— «Bir gün Yann bana dediği ki...»

Loic kulak kabarttı. Annesi konuşuyordu. Dayısı Yann'dan söz ediyordu kadın. Bu, Loic'in çocukluğundan kalma bir anıydı. Bu konu her zaman en beklenmedik anlarda açılırdı. Kendi doğumundan önce Amerika'ya giden bu en küçük dayısını hiç tanımamıştı Loic. Dayısı ilk gittiği sıralarda oradaki yaşamını, güçlüklerini, girişimlerini ve umutlarını yazmıştı önceleri. Gelecekte zengin olacağını umuyordu. Sonra ses soluk kesilmişti. Ve bir gün, aşağı-yukarı altı yıl kadar önce, bir adam gelmişti evlerine. Sakallı, serüvenci tipli, gezginci bir işsizdi bu adam, Yann'ın ölümünü bildirmek için uğramıştı. Fazladan hiç bir şey söylemeksizin, çok kısaca «Hastalandı» demişti. Yann'a ölümünden önce, bir gün Fransa'ya dönebilirse ailesine bilgi vermek için söz vermişti. İşte gelmiş ve sözünü tutmuştu. Adam bunları söyledikten sonra geldiği gibi gitmiş, böylelikle başkaca hiç bir şey öğrenememişlerdi olay hakkında. Bayan Le Floch da yas kılıfına bürünmüş ve o günden bu yana da çıkarmamıştı kara giysilerini.

Loic bu hiç tanımadığı, eğer ölmeseydi şimdi otuzbeş yaşında olması gereken ve hiç kuşkusuz

iyi anlaşılabileceği bu dayısını düşünürdü zaman zaman.

Maryvonne galeta sepetini konuklara dolaştırmaya başladı yeniden.

Bayan Gonidec doğrudu, elindeki nakışını bıraktı ve gözlerini oğuşturdu. Zayıf yüzü Loic'e doğru döndü.

— «Yelkenlinin üzerinde silâh da var mıydı, gördün mü?»

Çocuk şaşırdı, anımsadıklarını toparlamaya çalıştı. Yanıtsız bırakmamak için bir şeyler, örneğin bir - iki küçük top düşlemeye çalıştı.

Ama Gonidec, tiz bir sesle yenitladi karısını :

— «O kadar uzaktan ne görülebileceğini sanıyorsun? Sana kesinlikle söyleyebilirim ki bir topları vardır. Ayrıca bıçakları, ve tabancaları da vardır kuşkusuz.»

Kadınlarla çocuklar ürperdiler. Loic sözcüklerin üzerine basa basa sordu :

— «O yelkenliyi nasıl ele geçirmişler?»

Le Gall kahkahayı patlattı.

— «Southampton limanından. Aykaranlığı bir gecede, geminin tayfaları gezmeye çıktığında, liman dayken. Dört bekçiyle kısıvrak yakalayıp filikaya atmışlar, gemiyle de gezintiye çıkmışlar. Ne gören olmuş, ne de tanıyan... Bu ingilizler, böylesine kolay mal-mülk sahibi olabilmek için amma da cin fikirli olmaları, ha!»

— «Saint-Malo'ya saldıracaklar mı?»

Soruyu Janik sormuştu ve oldukça ciddi bir havası vardı.

— «İşlerini rastlantıya, bahta bırakmayacaklardır,» diye kükredi Gonidec. «Çok alçak herifler bunlar. Onları gerektiği gibi karşılayacak bir şeylerimiz olduğunu bilirler. Bizim kalelerin topları oyuncak değildir.»

Birisi bir soru yöneltti :

— «Niçin 'Kara Kafalılar' deniyor bunlara?»

Bay Le Floch açıkladı. Çok basitti : ne kendileri-

nın, ne de reislerinin adları bilinmiyordu. Saldırılarına İngiltere kıyılarından başladıkları için ve kafalarına siyah bir bez bağladıklarından oralarda «The Black Heads» denmişti onlara. Burada da aynı anlama gelen «Kara Kafalılar». Yani, ikisi de aynı şeydi.

O sırada Pierre ve Yves eve döndüler. Rüzgâr yanaklarını kamçılarmış, ince bir yağmur yün ceketlerini sıırıslam etmişti. Postallarını çıkardılar. Gençlere oturmaları için yer açıldı, onlar da ayaklarını ateşe doğru uzattılar.

Tam o sırada Gonidec'ler de kalktılar, hemen arkalarından da Le Gall'ler. Gece konukluğu sona ermişti. Dışarıda, başka gece konukluklarından dönenlerin kaldırımlarda yankılanan pabuçlarının sesleri duyuluyordu. Sarhoş birinin kafayı bulmuş bir sesle avaz avaz söylediği bir şarkı çocukları iyice neşelendirildi.

Rüzgâr yola çıkanları açık kapının önünde, eşiğin üstünde avlamak için bekler gibiydi.

Yarın pazardı. Gezintide, dalgakıranda, kilisedeki ayinde veya meyhanede görüşülecekti yine. Ocağın ateşi yavaş yavaş közleniyordu. Bu gece ev sıcaktı, duvara gömük yatak da yumuşacık ve rahat mı rahat... Kara Kafalılar da şeytanlarından bulsunlar, Loic'in umurunda bile değillerdi o saatten sonral..

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

M E Y H A N E

Gece boyunca yağan yağmur, rüzgârın hızını ve öfkesini kırmıştı. Gökyüzü Saint-Malo'nun üzerinde gözkamaştırıcı ve görkemli bir mavilikle parlıyor, gri renkli toprak surlar pembeye boyanmış gibi renkleniyorlardı.

Önce ailece kiliseye, âyine gittiler, sonra anne, baba ve küçükler surlara doğru yürüyüşe çıkarken Pierre ve Yves de klisenin çıkışında nişanlılarını beklediler. Bu yürüyüş, pazar gezintisiydi. Orada, özellikle hava böylesine birdenbire iyileşip de tüm kuş-kularından arınıldığında tüm Saint-Malo'lular karşılaşırlardı.

Loïc mutluluktan uçuyordu: annesi Yves'in eski bir yeleğini yamamış, O'na çok yakışan bir kılık yaratmıştı böylelikle. Evden çıkmadan önce aynanın önüne geçip uzun süre çok iyi taranmış saçlarını ve yuvarlak şapkasını özenle incelemişti. Her şey yolundaydı. Biraz zayıftı gerçi, ama yelek omuzlarını olduğundan daha geniş gösteriyordu.

Babası da yalnız pazar günleri giydiği yuvarlak şapkasını takmıştı başına. Annesinin ve iki kızkardeşinin kafalarında ise hafta içinde giydiklerinden çok daha dimdik, yüksek takkeler vardı. Fazlasıyla kolalanmış iç gömlekleri pamuk eteklikleri kabarık gösteriyordu. Bayan Le Floch'un giysisi simsiyahtı, Maryvonne ve Janik'inkiler ise masmavi. Yalnız, üçünün de takkeleri beyazdı.

Yola çıkmadan önce bayan Le Floch küllerle örtülü közlerin üzerine bir tencere dolusu domuz yağı lâhana koymuştu. Şimdi yavaş yavaş pişiyor olmalıydı yemek, öğleyin eve döndüklerinde tertemiz deniz havasının etkisiyle artmış, yoğun bir ağız tadıyla yemek için hazır bulacaklardı kuşkusuz.

Gelip geçen dostlarla, tanışlarla hal-hatır sordular, havanın iyileşmesinden ötürü birbirlerini kutladılar. Yaşlıların, hastaların ve uzaklardaki akrabaların sağlıklarını soruşturdular.

Şatonun arkasına geçmişlerdi bile.

Uzaklarda, dalgalar küçük Bé adalarını döğüyorlardı. Büyük Bé'nin üzerindeki Chateaubriand'ın mezarı, dalgaların arasından görünüyordu.

Denizin gel-gitinin gürültüsüne karışıyordu martı çığlıkları.

Janik, Maryvonne ve Loic, yaşlılarından oluşan bir gruba karıştılar. Çocuklar, öğleden sonra, ikinci duası bitince hep birlikte plâja gitmeyi kararlaştırmışlardı. Deniz alçaldığında, suların giderken onlar için ardında bıraktığı olağanüstü güzel şeyleri toplayacaklardı. Janik ve Maryvonne'un blriktirdikleri parlak, kırmızı taşlar, istryyeler, midyeler veya boş, tuhaf, sedefli ve pembe küçük deniz hayvancığı kabukları olurdu orada hep. Loic yavaş yavaş bir kolye yapıyordu bu kabuklardan. Akşamları veya yapacak başka hiç bir işi olmadığı zaman uğraştığı ve tamamlamak için kendisini hiç zorlamadığı bu kolye, zaman zaman değişen kişilere adanıyordu. Önce Janik'e söz vermiş, sonra O'nunla yaptığı bir tartışmadan sonra Maryvonne'a vermeyi kararlaştırmıştı. Bugün ise, kolyenin en çok Anne Le Gall'e yakışacağını düşünüyordu. İyimserlikle, üç kolye yapabileceğini de umuyordu. Ama, üç tane yapabilmek için çok fazla sayıda kabuk gerekecekti. Bugünkü öğleden sonra gezisini kaçırmaması için önemli bir nedenden de artık küçük bir çocuk olmaktan çıkmasıydı elbette. Pierre Cariou ve Jean le Guiner de bu toplantiya katılacaklardı. Onlar artık hiç de küçük sa-

yılmazlardı doğrusu; ikisi de ondört yaşındaydılar. İki yıldan beri açık deniz teknelerine miço olarak gidiyorlardı. Ama, onlardan bir üstünlüğü vardı Loic'in; Saint-Malo'da korsanların gemisini gören yalnızca üç kişiydiler : Quéré baba, Rahip Queienec ve kendisi! Saint-Servan'dan ise yalnızca öğretmen bay Olivier gemiyi bir kaya aralığından şöylece bir görüvermişti. Sonuç olarak bu olay Loic için bir utkuydu neredeyse, ve özellikle şu anda çok daha büyük boyutlar kazanan bir utkuydu üstelik. Çünkü topluluğun tam ortasına almışlardı O'nu çocuklar, ve soru yağmuruna tutuyorlardı.

Pierre ve Yves, nişanlıları kollarında ,aralarına katılmaya geldiler. Hep birlikte güldü çocuklar aralarına bu yeni katılanlara. Onları güzel ve canayakın buluyorlardı ve Marie'nin ya da Françoise'in yerinde olmak isteyen kızlar da yok değildi hani! Özellikle de Maguy Gaudin, Yves'e uzun süre göz süzmüştü. O'nu pek sevmezdi Loic. Gerçi çok güzeldi, ama beri yandan küstah ve şımarıktı. Loic, Yves'in o çok tatlı ve kendisini her görüşünde öpmeyi hiç unutmayan Françoise'i seçmesinden büyük mutluluk duymuştu. Kendisi de, bir eş seçeceği zaman .. Çenesini okşadı, sıvazladı. Bu sabah aynada olağanüstü bir titizlikle yaptığı incelemenin sonucunda, çenesinde üç tane tüy bulmuştu! Oldukça sertleşmiş üç sarı tüy! Sakallarının çıkması pek de gecikmeyecekti demek. Elini yüzünde gezdirdi. Üç tüyünü avucunun içinde belirgin biçimde ayırtılabiliyordu. Çok değişik bir duyguydu bu...

Bay Le Floch ise, o sırada karşılaştığı bay Le Gall ile söyleşiye koyulmuştu. Pierre :

— «Biz Françoise'la Marie'yi evlerine götürüyoruz. Sonra da Riou'nun oraya uğrayıp birer tek atacağız. Sen de bizimle gelir misin baba?» diye sordu

— «Git sen de.» dedi bayan Le Floch kocasına, «Ben önden gider, sofrayı hazırlarım.»

— «Hey!» diye seslendi Yves uzaklaşırken, «Loic, bir kez olsun sen de gel. Oradakilere Kara Kafa-

lıların yelkenlisini anlatırsın.»

Loic kızardı, ikirciklendi, kuşkulu bakışlarla an-
nesinin ve babasının tepkilerini ölçmeye çalıştı.

— «Evet, izin ver de gelsin» dedi bay Le Floch
karısına, «Bir kez olmak üzere bize eşlik edebilir-
sin. Bir bardak elma şarabı içersin» diye ekledi oğ-
luna dönerek.

Riou'nun meyhanesi loştı, dumanla, gürültüyle ve
adamlarla doluydu içerisi. Loic kendisini kalabalığın
arasında yitmiş, keskin tütün dumanı sislerinin ara-
sında boğulmuş ve patırtıdan şaşkınlaşmış, sersem-
lemiş buluverdi.

Yüreklenip babasına veya ağabeylerine yaklaşa-
mıyordu. Her üçü de O'nunla ilgilenemeyecek ka-
dar meşgul görünüyorlardı. Siyasal tartışmalara dal-
mış bir topluluğun içine girmişlerdi. Bağnaz bir sür-
gün olan yaşlı Le Menn, tanınmış bir cumhuriyetçi
olan Le Gall'e yükleniyordu. Vay vay vay! Çevrele-
rini alan diğer adamlar daha yakın bir yer alabil-
mek için uğraşüyor, itişip kakışıyorlardı. Kıpırmızı
kesilen ve kaygılanan Riou içmeyi önerip konuyu de-
ğiştirmeyi denedi, ama ne yazık ki O'nu dinleyen
bille olmadı. Bir türlü uzlaşamayan adamlar yayga-
rayı basıyor, yargılıyor, ellerini-kollarını sallaya sal-
laya konuşuyor ve ufarak meyhaneci, noterinkinden
kolaylıkla ayırdedilebilen küçük sakalına karşın
adamları yatıştırabilmek için gereken ağırlığı koya-
mıyordu. Sonuçta, Loic deli gibi eğleniyordu bu gö-
rüntü karşısında.

Bu arada, salonun öbür köşesindekiler tartışma-
nın çatışmaya, hatta giderek kavgaya dönüşüp dö-
nüşmeyeceğini düşünmeye başladılar. Kavgı olur
mu olurdu kimi zaman!

Ama birdenbire giriş kapısına doğru bir hareket-
lenme oldu, bir atın tırıs koşusunun sokağın taşları
üzerindeki tıkırtısı duyuldu. Az sonra da bay de
Nobletz baskın yapar gibi ansızın daldı meyhaneye.
Kesin bir sessizlik oldu. Komşu şatonun sahibi olan
bu adamın buraya gelme alışkanlığı yoktu. Önemli

bir nedeni olmalıydı gelmek için. Neler olmuştu acaba?

Olup bitenler hemen öğrenildi: korsanlar, Leclerc'lerin çiftliğini basmışlardı. Loic, alçak kumlar yöresindeki, Saint-Servan ile Saint-Malo arasındaki kıraç arazilerin ortasında bir kale gibi sağlam ve çok iyi korunmalı yapılan koskocaman yapıyı anımsadı hemen.

Yine de her şey çok kötü gitmiş sayılmazdı. Üç oğlu ile baba Leclerc, kendilerini savunmuşlardı. Böyle bir saldırı olabileceğinden kuşkulandıkları için önlemlerini almışlardı önceden. Pencereleden ateş ederek direnmişler, kuşatma da sabaha dek sürüp gitmişti. En sonunda korsanlar bir başarı elde edemedi çekilip gitmişlerdi. Hiç kuşkusuz aralarından bazıları da yaralanmış olmalıydı. Ama, Leclerc'in oğullarından biri de çatışma sırasında ölmüştü.

Meyhanedekiler şaşkınlıktan susakaldılar. Hırsla sıktılar yumruklarını. Sonunda Le Gall patladı:

— «1872 yılındayız! Böyle şeyler görmek ne acı! Bu da utanç verici değilse nedir, ha? Burada böyle, yazgımızla başbaşa bırakıldık, böyle işte!»

Bay de Nobletz alnındaki terleri sildi. Gri saçları avlunun rüzgârının etkisiyle ürperdi. Bir konak boyu yoldan gelmişti. Görüşünü söyledi kalabalığa: Savaşma görevi artık haydutlara verilmişti. Hem İngiltere, hem de Fransa aynı şeyi yapmışlardı. Ama bu, şeytan gibi gelen ve yine şeytan gibi ortadan yok olan bir düşmandı! Nerede konakladıklarını bir bilebilselerdi!

Daha fazla bir şeyler öğrenmeye çalışıyordu balıkçılar. Bu sefil haydutlar bir kaç ay önce şatoya saldırdıklarında nasıl davranmışlardı? Kaç kişiydiler?

Bay de Nobletz omuz silkti. Alçaklar hep kolayca görmüşlerdi işlerini. Biricik oğlu savaşta öldüğü için Nobletz şatosunda karısı, kendisi ve iki hizmetçisinden başka kimsecikler kalmamıştı. Bir kısır hastaydı o gün, uşaklardan biri olan Firmin tavladan geliyordu kuşkusuz. Haydutlar uşağı gözet-

liyor olsalar gerekti, kendileri işlerini görüp gidene dek bağırip çağırması için amansızca vurmuşlardı uşağın kafasına. Firmin'in dönebilmesi için kapıları açık bırakılmış olan şatoya girmeleri de bu yüzden hiç güç olmamıştı. On beş kişi kadardılar. İngilizce emirler yağdıran, kızıl saçlı ve dev gibi iri bir adam olan reislerinin komutlarını bir tek sözcük bile konuşmadan yerine getiriyorlardı. Ama reis esirleriyle bir ara birdenbire brötonca konuşuvermişti. Oldukça kötü bir brötoncaydı bu, ve hiç kimseyi şaşırtmayan bir ırlandalı ağızyla konuşuyordu.

— «Yalnızca onbeş kişi, ha! Olamaz! Ve bir türlü de yakalanamıyorlar, ha!» diye kükredi Riou.

— «Her olasılığa karşı hazırlıklılar,» diye belirledi şato sahibi. «Bize geldiklerinde, canlarının istediği her şeyi aldılar. Gümüşler, aile mücevherleri, sofrta takımlarını, çamaşırları... Patlayana dek zıkkımlandılar ve yalayıp yutamadıklarını da yanlarına alıp götürdüler. Ada Leclerc'lerde başarıya ulaşamadıkları için o öfkeyle ahırları ve ağılları ateşe vermişler. Neyse ki sığırlarla davar açık araziye kaçabilmiş. Alevler Saint-Servan'lıların dikkatini çekmiş de yangını söndürmeye yardıma koşmuşlar hemen.»

Le Menn, 'Eğer Kralın askerleri olsaydı, falan, filân' diye yargılamaya koyuldu yeniden, ama sözleri bir ağız kalabalığının ve lâf kargaşasının arasında kaynayıp gitti. Le Gall de bay Thiers'in yönetiminin gerçek bir cumhuriyet olmadığını, aslında bir bilmemne yönetimi olduğunu ileri süren bir sürü söz söyledi. Loic bu sözcüklerin bazılarını yaşamında ilk kez duyuyordu.

Ama boş tartışmalarla geçirecek zaman yoktu şimdi. Leclerc'leri görmeye gitmek, bir yardıma gereksinimleri olup olmadığını sormak ve ölen gencin ne zaman toprağa verileceğini öğrenmek gerekiyordu.

Adamlar kafalarını önlerine eğerek, içleri başkaldirma duygularıyla dopdolu, çıktılar meyhaneden.

Güzel pazar günü sona ermişti.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

K A Z A

İlk önce, eve gelmesini söylemek için Jakez Le Louarn'ı aramaya gittiler. Bu arada bayan Le Floch da her olasılığa karşı sıcak su, peçeteler, sargı bezleri hazırlıyor ve hiç aralıksız kutsal bakireyi yardıma çağırıyordu. Kocasını ise odanın içinde enine boyuna dolaşıp volta atıyor, yararsız olduğunu ve içeride gereksiz kalabalık yaptığını sanıyor, telâşını yapmacık bir kızgınlık göstererek perdelemeye çalışıyordu. Kayıktan rıhtıma atlarken tahta pabuçlarını çıkarmamak! Bir çocuk bile yapmazdı bunu. Hem de ilk kez şöyle iyice bir balık avlandığı gün! Eh, şimdi berbat mı berbat bir durumdaydılar işte... Jakez'in gelişi susturdu adamı. Her şey yoluna girecekti artık. Jakez, hemen tüm Saint-Malo'yla özenle ilgilenirdi. O'nunla açık denizlere balığa giden herkes, tüm kıyının en iyi sağlıkçısıyla birlikte olmak gibi onurlandırıcı bir savla değerlendirilirdi. Evet, bu böyleydi gerçi, ama bir yıldan beri de Saint-Malo'da bir doktor vardı. Gerçek bir doktordu bu; Paris'li, tutumu, tavırları ve sözleri kupkuru, tüm söylediklerini iyiden iyiye anlaşılmasız kılan korkunç sivri bir vurguyla konuşan biriydi.

Saint-Malo'ya hekim geldiğinden beri Jakez sıkıntılı ve daha çekingen davranmaya başlamıştı. Örneğin Yves için Le Floch'lara hemencecik, bu olayın kendi uzmanlık alanına girmediğini söyleyivermişti. Baldır kemiği kırığı, her zaman yanlış kayna-

ma olasılığını ve tehlikesini içerirdi. Bu sözler üzerine herkes çılgına döndü ve sonunda doktor Saltilan çağrıldı. Çok şükür! Doktorla olunca iş sürünce mede kalmazdı elbette! Yoklaması, incelemesi, tanı koyması, bakımın nasıl yapılacağını anlatması ve özen gösterilmesi gereken noktaları belirlemesi bir saat bile sürmemişti.

Le Louarn gün boyunca evde kaldı ve gelen-giden herkes O'nunla birlikte, hem hastanın moralini yükseltmek, hem de geleneklere uymak için küçük birer kadeh elma şarabı içtiler.

Baba Le Floch piposunu alıp ateşin karşısına oturdu. Önünde-sonunda, tüm Dünyaya karşı patlamak isteğiyle dopdoluydu içi! Ama henüz zamanı değildi bunun, daha önce durumu iyice bir gözden geçirip değerlendirme yapmak gerekiyordu.

Loic ıvecenlikle eczaneye koşturdu ve kemiğin yeniden kaynamasını çabuklaştıracak olan güç verici iki kahverengimsi şurup ile döndü.

Yves'i büyüklerin odasına yatırmışlardı. Acıya cesurca dayanmış ve babasının söz dokundurmalarını da çıt çıkarmadan dinlemişti.

aBayan Le Floch ise evin parasından biriktirilebilenleri koydukları küçük çantanın üzerine eğilmiş, hiç durmadan hesap yapıyordu : Jakez Le Louarn'a bir kaç kilo balık veya iki düzine yumurta verilse olurdu. Sonra, Gonidec nine yalnız kendisinin tanıdığı otlardan, hastaya yeniden güç vermek için hiç bir zaman istediği etkiyi elde edemediği bir iksir kaynatmıştı.

Doktorun durumu ise başkaydı. O'nun hakkını para olarak ödemek gerekecekti. Eczacıya da. Ve küçük çantanın yükü böylelikle birdenbire hafifleyiverdi.

Bay Le Floch, kafasını sallayarak karısına yaklaştı.

— «Zavallı çocuk, çok acı çekiyor» dedi hırıltılı bir sesle. «Oysa ben O'nu azarladım... Çünkü... Korkuyordum, biliyor musun?»

Bayan Le Floch, kendisini gülümsemeye zorladı.

— «Anladım. Ama, bacakta bir kırık o kadar da önemli değil. Başkalarının başına da geldi böyle şeyler. Bir ay kımıldamaması gerekiyor. Yeter ki yazgısını kabullensin!»

Bez çantayı yeniden eline aldı ve dolaba, örtülerin altına saklamaya gitti.

Gec ebütünüyle inmişti artık. Salonu, yalnızca ocaktaki ateş aydınlatıyordu. Dışarıda, sokak kaldırımlarında tahta pabuçlar yankılanıyordu. Pierre, Loic ve iki küçük kız döndüler. Yağacağını öngöremedikleri yağmur, tepelerine boşanmıştı. Haydi, yine Pierre'in gocuğu vardı korunacak, ama öbürleri tüm sağnağı yemişlerdi.

— «Sırılsıklam olmuşlar» diye sızlanarak ivecenlikle ocağın ateşini beslemeye koyuldu bayan Le Floch.

— «Bir tane hasta yetmiyor mu?» diye gürledi kocası.

— «Küçük kızlar bana çok yardımcı oldular,» diye karşılık verdi Pierre. «Tüm balıkları sattık, her şey yolunda gitti. Yves nasıl?»

Annesine uzattı parayı. Daha sonra gocuğunu çıkardı, tahta pabuçlarını fırlattı ve ıslak ayaklarını ocağın sıcaklığına doğru uzattı.

Anneleri bir yandan Janik ve Maryvonne'u kurularken bir yandan da doktorun gelişini, gereken bakımın ayrıntılarını anlatıyor, bu arada baba da Pierre'in akşam yemeği için ayırdığı balığı sepetten çıkarıyordu.

Loic, bir havluyla kurulanarak ağabeyinin yattığı odaya gitti.

— «Uyuyur musun?»

— «Hayır.»

— «Canın acıyor mu?»

— «Hayır. Dayanabiliyorum.»

— «Baba bağırdı mı? Azarladı mı?»

— «Biraz.»

— «Çok kaygılandı, biliyor musun...»

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Bayan Le Floch idare lâmbasını getirdi.

— «Karanlıkta kalma!»

Odada yaktı lâmbayı, balığı çorba yapmak için hazırladı. Kızlar yerelması ayıklamaya koyuldular. Babaları, Yves'le Loic'in yanına geldi.

— «Zavallı yavrum, çok canın yandı mı?»

Yves, kendini zorlayarak gülümsedi.

— «Canımın çok yanıp yanmadığını sen söyle baba! Ama, sen o köpek balığıyla çok daha kötü anılar yaşadın.»

Adam, kopuk elini hemencecik ve kendiliğinden bir hareketle sokuverdi cebine. Bu kötü anısının kendisine anımsatılmasından hiç hoşlanmazdı. Loic :

— «Bay Quéré ile birlikte, küçük bir orkinos yakaladık bu gün ,akşam üstü...» dedi.

Pierre alaylı bir sesle bağırdı salondan :

— «Bir mezit balığı olmadığından emin misin?»

Kızmadı Loic. Başardığı işten hiç kuşkusu yoktu. Zira baba Quéré usta balıkçı olmasıyla ünlüydü.

— «Hayır efendim, bir orkinostu. Evet, küçüktü, ama yine de bir orkinostu işte...»

Yves birdenbire baabsına döndü :

— «Baba, bu bacağın kırılması bizim için yıkım oldu, değil mi?»

Bay Le Floch homurdandı :

— «Beh... Senin için hiç de hoş değil... Senin yaşında... biraz...»

— «Hayır baba. Sen de çok iyi biliyorsun ki, ben 'Gcbadao' ile açık denizlere balığa çıkamayacak olmamdan söz ediyorum. Artık gidemem! Her şey yattı...»

İki eliyle birden kafasına, alınına vurdu.

— «Sizleri ne durumda koydum, şu işe bak! Şimdi bu beş boğaz neyle yaşayacak? Baba Quéré'nin Loic'e verdiği payla mı? Gidip kendimi suya fırlatacağım, başka çözüm var mı?»

Annelerinin görüntüsü kapı pervazlarının arasına beliriverdi. Dingin, yatıştırıcı bir sesle :

— «Bu hiç bir şeyi çözmez» dedi. «Bu gece dü-

şünüp kafanı yorma hiç. Doktor uyuman gerektiğini söylemedi mi?»

Aydınlık sesi herkese cesaret verip kaygıları bir anda hafifletiverdi.

Elinde bir şişe ve bir kaşıkla yaklaştı kadın.

— «İşte şurubun. Çorba da az sonra hazır olacak.»

Baba, karısının peşinden salona gitti. Loic ağabeyinin sözlerini düşündü birdenbire. Pierre 'Marie - Tanguy' gemisiyle açık denizlere gittikten sonra eve para getirecek tek kişi olarak kendisi kalıyordu. İnanılmaz bir şeydi bu! Ailenin temel direği olmak durumunda kalacaktı! Bay Madec'in cetvelle ellerine vurup cezalandırdığı günlerden bu yana ne kadar zaman geçmişti? Sanki bir yüzyıl olmuş gibisine geliyordu. Omuzlarındaki sorumluluk çok ezici bir ağırlıkta göründü birdenbire. Aile ocağının tüm gereksinmelerini O mu karşılayacaktı? Ama ya hava sert olup da denize çıkamadıkları günlerde?.. Hem baba Quéré, bu yaşta olması dolayısıyla bir takım kaygılara yol açıyordu. En ufak bir fırtına olasılığında denize çıkmayıveriyordu. Hiç bir şey avlayamayacakları günlerde ne olacaktı, ne yapacaklardı? Yahut da denize çıkıp da balık tutamadıkları günlerde? Yaşayabilmek için tüm olasılıkların iyiden iyiye düşünülmesi, gözden geçirilmesi gerekiyordu.

Yemeğe çağırdı herkesi anneleri. Yavaş yavaş yollandı sofraya Loic. Her açmazdan sıyrılacaktı işte!.. Öyle olması gerekiyordu. Her şeyden önce balık tutacaktı, bu iş para getirecekti. Ava gidilmeyen günlerde de tutacaktı, dalgakıranın ucuna gidip olta atabilirdi. Yerelması da gerekiyordu ayrıca. Aynı zamanda belediye başkanı da olan eczacıya, sebzelerini toplamak için kendisine iş vermesini söyleyecekti ve akşamları, işten sonra ve daha ne zaman olanak bulabilirse çalışacağını bildirecekti. Elbette bu emeğinin karşılığını da alacaktı, böylelikle işler de yoluna girecekti...

Her şey düzellyordu işte. Hem de çok iyi ola-

caktı. Kendisini değil beş, on iki kişiye bile baka-
bilecek erginlikte görüyordu.

— «Loic, annene saçlarını kestirirsen sevinece-
ğim oğlum. Neredeyse çorbaya girecek zülüflerin...»

Babasının sesiydi bu. Düşüncelerinden sıyrıldı.
Evet, saçlarını kısalttıracaktı. Ama, bunun böyle bir
ses tonuyla söylenmesine de hiç gerek yoktu yani,
küçük bir çocuk değildi ki O! Onlar için neler yapa-
bileceğini gördüklerinde... Ve dumanı tüten çorba-
sının üzerine yeniden eğildiğinde Loic terslenip azar-
landığını unuttu. Dudaklarında bir gülümsemeyle
düşlerine ve hesaplarına daldı yeniden.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KÖTÜ TALİH

Pazartesi günü sona eriyordu.

Rüzgâr gece boyunca uluyup durmuştu. Ve bu sabah, şafak sökerken de henüz hızını yitirmemişti. Kapalı limanın gerisinden bile, uzaklarda çatlayan dalgaların boranın öfkeli gürüldemesine karışan çatırtıları duyuluyordu. Kırığı, camların üzerine kazınarak temizlenmesi gereken kalın bir tabaka biçiminde yığılmıştı. Hayır, hava koşulları hiç de denize çıkmak için elverişli gibi görünmüyordu. Yine de bir kez denemeli, rıhtıma dek yollanıp denizi incelemeliydiler. Bir saat içinde rüzgârın delirmişliği yatışabilir, fırtına uzaklaşabilirdi. O zaman ava çıkılabilirdi belki.

Evden çıkıp yola koyuldular.

Ağabeyiyle babası 'Janik-Maryvonne'a doğru ilerlerken Lolc de dalgaların çalkaladığı, çatırdattığı ve iskelenin kenarına doğru savurup çarptığı 'Marie-Jeanne'a yaklaştı. Dalgalar küçük sandalı parçalamak ister gibiydiler, ama o halâ direniyordu. Dört bir yanda, her tarafta diğer kayıklar da aynı çileye katlanıyorlardı. Balıkçılar ise rıhtımda veya kayıkhanelerin barınaklarında, göğe dek yükselen dalga fışkırtılarına, teknelerin üzerinden aşip geçen su yığınlarına, zaman zaman iskeleleri de aşip geçen su yığınlarına, zaman zaman iskeleleri de aşip toprağa, hatta üzerlerine kadar uzanan ürkünç sellere bakıyorlardı umutsuzca.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

— «Bu böyle sürüp giderse denizden dünya kadar hurda ve parçalanmış tekne atığı toplarız» diye mınıldandı Le Gall. «Kendi kendime nasıl olup da bu teknelerin halâ dayanabildiklerini soruyorum.»

— «Bunların tümü de iyi kayıklar» dedi Gonidec. «Bunca sert darbeden sonra, gerçekten çok sağlam olduklarını kanıtladılar.»

Loic uzaklaştı. Bay Quéré'yi arıyordu. Sise karşın, uzun boyu ve ağarmış saçlarıyla uzaktan seçilebilirdi yaşlı adam. Ama görünürlerde yoktu bugün. İşte bu, olağan dışıydı! Zira, ilke olarak her zaman deniz kıyısına ilk, hattâ şafaktan önce inen hep O olurdu.

— «Reisini mi arıyorsun?» diye sordu yanına gelen ağabeyi.

— «Evet. Çok şaşırdım...»

— «Kötü haber,» dedi Pierre. «Denize hemen çıkması pek olası değil. Tansiyonu yükselmiş. Bu gece olmuş. Eh, O'nun yaşında!.. Altmış beş yaşında var... Düşünebiliyor musun?..»

Loic başını eğdi. Bir anda, nedenini de pek iyi kavrayamadan büyük bir mutsuzluğa düştüğünü sezdi. Baba Quéré buncacık zamanda yüreğine böylesine yerleşmişti demek! Her şeye karşın baba Quéré içine kapanık kişiliğiyle, karmakarışık çizgileriyle, dolaşmış ağlarıyla, hıncın ve iğneleyici balıkçı tavırlarıyla gözünün önüne geliyordu. Hayır... Her şey bu denli çabuk, bir anda bitemezdi! Halâ birlikteydiler. Kimi zaman hiç konuşmaksızın bile birbirlerini anlıyorlardı.

— «Şimdi ne yapacaksın?» diye sordu Pierre. «Burada mı kalıyorsun, eve mi döneceksin?»

— «Döneyim bari,» diyerek omuzlarını silkti Loic. «Başka ne yapabilirim ki?»

— «Seninle geliyorum. Biraz konuşuruz Yves'le. Dün akşam ne durumdaydı, gördün...»

Doğruydu dediği. Akşam, yanına yak aşılmaz bir hali vardı genç adamın. Kalkması gerektiğini, böyle yararsız bir biçimde yatmaya dayanamayacağını,

hiç kimsenin O'nun öylesine yapayalnız, kendi köşesinde yatarak neler çektiğini anlamadığını söylüyordu. Sonuç olarak durumu O'na anlatmak olanaksızdı. Babasıyla annesi yatıştırılabilmek için biraz tartışmayı denediler. Janik ve Maryvonne ise bir köşeye çekilip öylesine bir ağlama tutturdular ki bir türlü yatıştırılamadılar. Amma da güzel geceydi, ha! Loic akşam oturmasına çağırıldığı Gonidec'lere gitseydi çok daha iyi etmiş olacaktı. Oysa yorgun olduğunu ileri sürerek teşekkür etmiş ve gitmemiş, sonra da pişman olmuştu. Eğer akşamın öyle olacağını bilebilseydi...

İki kardeş, kendilerini çalkalayan çevrintilerin içerisinde eve doğru ilerliyorlardı. Muşamba başlığını kulaklarına dek geçirmişti Pierre. Loic'in sarı saçları yün kukuletesinin çevresinde gülünç biçimde dikiyordu. Soğuk ağızlarını, burunlarını donduruyor, bu nedenle hiç bir konuşma isteği duymuyorlardı.

Vardılar sonunda eve. Ateş, koca koca kıvılcımlar fışkırtarak canlanıyordu. Anneleri camlardaki kırıkları kazımış, duvara gömük yatakların perdelerini çekmişti. Derlenip toplanmış ve iyice ısınmıştı ev. Yves ise halâ uykudaydı. Geceleri oldukça kötü geçiriyordu, hiç değilse gündüzleri uyuyup dinlenmesi gerekiyordu elbette.

Loic deniz kabukları kutusunu aldı ve kabukları özenle taşılayıp parlatmaya ve deliklerini açmaya karar verdi. Bu, ince kabuğun her an kırılması tehlikesini içeren, oldukça güç bir işti. Janik ve Maryvonne ise koyu renkli önlükleri ve beyaz takkeleleriyle, okula gitmek üzere yola çıkıyorlardı. Halâ uykuları vardı küçüklerin, üstelik besbelli ki üşüyorlardı da. Loic çocukların mahmur ve kumaşlarla sarmalanmış yüzlerini görünce, içinden onlara karşı bir acıma dalgası yükseldi. İyi niyetliliğini gösterdi, büyük bir gönül yüceliğiyle hiç bir alaylı davranışta bulunmadı. Oysa, kızlar O'nu böyle şaşkın ördük gibi yakalasalardı hiç gözünün yaşına bakmaz ve ağızlarına geleni söylerlerdi!

Anneleri, çantasında koskocaman ,unlu, sıcacık ve yusuvarlak bir çavdar ekmeğiyle fırından dönüyordu. Geçirdiği kazadan bu yana Yves'e bu tür pohpohlamalar yapılıyordu : sabahları taptaze ekmek, yemekten sonra cabadan bir meyve ve üstelik, akşamları çorbasına biraz da tereyağı. Tüm bunlar olağandı aslında, yeniden güçlenmesi gerekiyordu delikanlının. Tüm bu özen eğer hastanın dudaklarında bir gülücük oluştursa, bundan herkes mutluluk duyuyordu.

Zira Yves gün be gün daha da hüzünleniyor ve sanki yüzü sararıp soluyordu. Annesi ensesinin ve alnının üzerindeki gür kahverengi saçlarını kesip kısaltmış, böylelikle yüzü daha da solgunlaşmıştı sanki.

Saatler boyunca gözleri koskocaman açık ve dalgın, neler düşünüyordu acaba?

Loic taşa iyice sürterek parlattığı kabuğun üzerini tükürükle temizledi, hayranlıkla inceledi ve delmek için iğneyi döndürerek sürtmeye koyuldu.

Pierre, okula gittikleri dönemde kullandıkları bir coğrafya kitabı aldı eline. Okuduklarının içine dalıp gitmiş gibiydi, ama Loic ağabeyinin bakışlarının sayfadan uzaklaşıp alevlerin içine daldığını rahatlıkla görebiliyordu. Genç adamın göğsünden derin bir iç çekişi yükseliyordu zaman zaman.

Bu iki ağabeyinin neyi vardı? Burada sıcacık ve rahattılar oysa. Dışarıdaki dondurucu rüzgârın içinde olmaktan da, tokatlayan dalgaların göbeğinde çalkalanmaktan da çok daha iyiydi böylesi oysa. Loic, kendisini çok mutlu hissediyordu o anda. Ve bu barış ortamından da iyiden iyiye yararlanmaya kararlıydı.

Yves uyandığında, O'nunla söyleşmek için toparlandılar. Rüzgârı, dalgaları, çalkalanan kayıkları ve bay Quéré'nin hastalanmasını, tüm olup bitenleri anlatmak gerekiyordu. Dinledikçe Yves'in gözleri canlanıyor ve sanki herşeyi biliyormuş gibi kafasını salıyordu. Her zaman kendisinin olan ve şimdi uzak-

laştığı bu evrene yeniden dalıyordu ve tüm ayrıntıları da istiyordu.

Anlatma faslının arkasından iskambil oynadılar, daha sonra da öğle oldu. Babaları ve iki küçük kızkardeşleri eve döndüler.

Bay Le Floch ıslak gocuğunu çıkardı, tahta pa-buçlarının içine dolan suları boşalttı ve serpintillerle sırlıklam olmuş sakallarıyla saçlarını sıvazladı.

— «Kötü talih» diye kükredi. «Leş kargası gibi üzerimize çöktü. Adamı bir yakaladı mı kolay kolay bırakmaz.»

Karısı sorguya başladığı sırada ağır ağır oturdu.

— «Hasar mı var kayıkta?»

Yumruğunu kaldırıp masanın üzerine hızla indirdi adam, neredeyse haykırır gibi açıklamaya koyuldu :

— «Kayık bir yerden su alıyor. Öngördüğümüzden çok daha ivedi olarak karaya çekmeliyiz. Av yok artık! Bitti!..»

Bayan Le Floch, sanki adamın tüm söyleyecekleri fazla önemli değilmiş gibi dingin ve yatışık bir tavırla yemek verdi aileye.

— «Eh.» dedi, «Öyle de olsa, böyle de olsa... Ah, neredeyse unutuyordum. Bu sabah tavan arasına çıktım. Rüzgâr bir sürü kiremit kırmış. Akan yerlere çanak-çömlek koydum.»

Sonra, sırasını savmış gibi, patlamayı bekleyerek yemeğini yemeye koyuldu. Onarılacak bir çatı, ücret ödenmesi gereken bir dam onarıcısı, satın alınması gereken kiremitler... Tüm bunların hiç de sırası değildi hani! Ama, yapılacak bir şey de yoktu. Ne isyan etmek, ne de çılgılık atmak düzeltbilirdi bu durumu. Sinek uça duyulur bir sessizlik oldu. Olup bitenlerden hiç bir şey anlamayan Janik ve Maryvonne'un dışında herkesin yüreği kararmıştı, söyleyecek tek sözcük bulamadan oturuyorlardı.

Loic, Pierre'in bu herkesin bir kaygılar evreninde birbirinden soyutlandığı gergin dilsizliğe uzun boylu dayanamayacağını biliyordu. Bu, delikanlının yarıdılışına aykırıydı. Genç adamın kahverengi gözleri,

bir söyleşi kapısı arar gibi bir birine, bir öbürüne, fıldır fıldır dönüyordu. Ve sonunda hiç kimsenin bu acı verici sessizlikten sıyrılmaya niyeti olmadığını sezdiği gibi, sesini biraz da aşırı özgürce vurgulayarak tek başına ortaya atıldı. Dün kendisine bir paket tütünü Saint-Servan'daki fiyattan iki lira daha pahalıya satmaya kalkışan Triffina'dan söz etti. Kendisi ise kazık yememek için kararlı davranmış ve olağan fiyattan almayı başarmıştı. Riou'nun beyaz şarabının tadını ise beğenmemişti, son içtiğinde iyice kekremesi gelmişti. O da çok çabuk zengin olmaya bakıyordu doğrusu...

Birdenbire, baba Le Floch yumruğunu indirerek yeniden zangırdattı masayı ve yineledi :

— «Kötü talih... Leş kargası gibi çöktü üstümüze...»

Bayan Le Floch, adamın öfkesinin geçmesi için biraz bekledi. Sessizliğin ağırlaştırdığı bu yemek saatleri, olup biten olaylardan çok daha acı vericiydi. Önünde sonunda oturup tartışabilmek ve ne yapılacağını düşünüp tasarlamak gerekmiyor muydu? Kendisinin de kendi açısından yeterince derdi vardı. Hiç bir şeyi umursamadığını mı sanıyordu kocası acaba? Özellikle şimdi bir de Loic'in işsiz kalması tuz-biber ekmişti!

Sonuçta yine Pierre kesti babasının sözünü. Ama sesinde az önceki sorumsuz vurgulamadan eser yoktu. Yüzü kasılmış, bakışları konuştuklarından uzaklara dikilmişti.

— «Anne, baba, dinleyin! Bir şeye karar verdim. Denize açılmadan önce alacağım ön ödemenin yarısını kendime ayırmamı önermişsiniz. Hem ayrıca, av dönemi sonunda verilecek olan bitim ödülünün de yarısı denmişti.»

— «Nasıl kararlaştırıldıysa öyle olacak,» diye belirledi babası yüksek sesle.

— «Evet. Evlenmelisin. Bu para sana gerekli Pierre.» diye ekledi annesi.

Pierre'in yüzü, zorlama bir gülücükle kasıldı.

— «Sağolun, çok ince düşüncelisiniz. Ama, ben bu konuda Marie ile anlaştım. Önümüzdeki yıldan önce evlenmeyeceğiz. Tüm para sizde kalabilir.»

Tepkilerini beklemedi hiç. Sözcüklerin üzerine bas-basa, sağlam bir vurguyla ve çabuk çabuk sürdürdü konuşmasını :

— «Yves'in geçirdiği kazadan sonra, hele hele Lolc'in de bugün karşılaştığı durumdan sonra, bu geçim kavgasından başka türlü sıyrılmamız olanaksız.»

Annesi ayağa kalktı.

— «Bu önerini onaylayamayız.»

Baba, sağlam eliyle bir ekmek parçasını ufalıyor, susuyordu. Duygularını anlatabileceği sözcükleri arıyordu, ama usuna gelenler hiç de aradıkları gibi sağlam ve tutarlı sözcükler değildi. Ve sonunda öylece, mutsuz, beceriksiz ve sessiz, kalakaldı.

Pierre yineliyordu :

— «Marie de benim gibi düşünüyor. Hem zaten az sonra kendisi de size bunu söylemek için gelecek.»

Bayan Le Floch başını salladı ve dili dolaşarak mırıldandı :

— «Hayır, Pierre, hayır...»

Genç adam sözünü kesti annesinin.

— «Daha bitmedi. Yves ve Françoise de önümüzdeki yıldan önce evlenmemeye karar verdiler. Françoise de Marie'yle birlikte gelecek.»

Bay Le Floch ağzını açtı, kapadı, öksürdü. Sonra piposunu aradı cebinde, gocuğunun cebinden almak için kalktı ve ağır adımlarla ateşe yaklaştı.

Karısı birdenbire terketti odayı. Henüz çocuklarının önünde hiç ağlamamıştı.

Maryvonne'la Janik şaşkın, kımıldamaktan bile korkarak elmalarını gürültü çıkarmadan ısırabilmeye uğraşıyorlardı.

Az sonra kapı çalındı. Marie ve Françoise içeriye girdiler.

Serpintilerle ıslanmamak için başlarının üzerine

büyük bir atkı almışlardı. Atkıyı açınca ezilip kafalarına yapışan takkeleri göründü. Gözleri rüzgârdan, buz gibi soğuk çisentilerden ve belki de gözyaşlarından kıpkırmızı olmuştu. Böyle düşünen de yarılmış olmazdı hani!.. Pierre Marie'nin yanına koştu, O'nu ateşin önüne oturttu. Atkıyı, kurutmak için aldı kızın elinden. Genç kızın onsekiz yaşı karşısında kendi yirmi bir yaşına göre öylesine koruyucu, esirgeyici, incelikli ve iyiydi ki!..

Rüzgâr, genç kızın ensesindeki topuzu bozmuştu. El yordamıyla becerebildiği kadarıyla perçemlerini takkesinin altına sıkıştırıp toplamaya çalıştı genç kız.

Bayan Le Floch, daha yatışmış olarak geri döndü. Yves odasında Françoise'ı bekliyordu. Biraz olsun yalnızlığını paylaşacaktı genç kız. Ama daha önce, okula gitmeleri gereken Janik ve Maryvonne'un hazırlanmaları gerekiyordu. Françoise bu işe yardımcı oldu ve Loic genç kızın kızkardeşlerine yönelik tatlı davranışlarını beğeniyordu. En yeğlediği kız, gerçekten de Françoise'dı. Her şeyden önce, en çok sarışınlardan hoşlanıyordu. Hem sonra Yves'in kızı yeterince incelikle davranmadığını düşünüyordu. Oysa O'nun yerinde kendisi olsa daha tatlı sözcükler bulabilir ve daha tatlı bir tavır takınabilirdi kuşkusuz! Örneğin, O'nu «Küçük güzelim» diye çağırabilirdi. Bu söz daha yakıştırdı O'na. Ama Yves nedense hiç düşünmüyordu böyle şeyleri...

— «Loic, eğer dolaşacaksan iyice giyln.»

Annesi, düşüncelerinden sıyrırverdi O'nu. Eh, iyi, anlamıştı işte ,erişkinler arasındaki bu söyleşiler için fazlalıktı O! Aslında onların bu karmaşık sorunlarından yorulmaya da başlamıştı hani... Onlara yardımcı olmaya, çevredeki bağ-bahçelerde iş aramaya, balık avlamaya, deniz kabukları toplamaya söz vermişti işte. Daha fazla ne istiyorlardı O'ndan? Ve şimdi de bir çocukmuş gibi davranıyorlardı;

Hırçın, ruhunda tuhaf bir sıkıntıyla çıktı evden ve çıktığı anda da buz gibi bir boranın içine daldı.

ALTINCI BÖLÜM

BİR ÖNERİ

Loic kukuletesini gözlerine kadar indirmiş, içinde acı bir buruklukla yürüyüp duruyordu.

Kentin çevresindeki toprak surlara ve evlerin duvarlarının birbirlerine çok yakın olmalarına karşın, Saint-Malo'nun sokaklarında çılgınca dolanıyordu rüzgâr. Buzdan iğneler saplanıyordu sanki gözlere, ellere. Hatta iğneler kalın kazağa ve gocuğa karşın gövdenin derisine bile erişebiliyorlardı.

Çocuk kendi düşüncelerine dalmış, bu saatte pek kimseciklerin dolaşmadığı sokakları adımlayarak yürüyordu. Belirli bir amacı olmaksızın, ama bilinçsizce belki de yaşıtı bazı arkadaşlarıyla karşılaşabileceğini umarak dolaşıyordu. Büyüklerin evreni biraz tatsız gibi gelmişti bugün O'na. Ama çocukların bazıları okuldaydı, miço olarak denize çıkacak olanlar ise kuşkusuz yolculuk için hazırlık yapıyor olmalıydılar.

Saint-Benoît sokağına saptı, kasabın önünden geçerken derisi yüzülmüş bir koyunun görüntüsüyle içi bulandı. Bu etten de ne anlardı bazıları, kim bilir? Şükür ki kendi evlerinde genellikle balık, zaman zaman domuz kavurması ve pek ender olarak da Halles sokağındaki yumurtacı ucuzluk yaptığında tavuk yeniyordu. Bu ucuzluk da yılda iki ya da üç kez olurdu ancak.

Düşüncelerinde ikilemlere düşerek dolaşmayı sürdürdü. Geyik Boynuzu sokağındaki dükkanların vit-

rinlerini gözlemek için kendi ayak izlerinin üzerin-
den geri döndü. Renkli camlarla bezenmiş pencere-
lere, oymalı ağaç çerçevelere baktı. Buralarda ba-
lık kokusu duyulmuyordu artık. Denizin o kendine
özgü kokusu da yoktu! Derin derin soludu, iç yağı,
salamura ve yeni pamukluların kokularını ayırdetti.

Daha uzaklarda ve daha yüksek kesimlerde, gemi
sahiplerinin yanyana veya karşı karşıya komşuluk
eden evleri vardı. Bu evler, mermer işlemeli balkon-
ları ve odalarda şimdiden yapılmış mumların ve
lâmbaların ışıldattığı pencereleriyle görkemli ve gös-
terişliydi. Horgörüyle, aşağılayarak güldü Loic;
amma da savurganlık!

İçindeki belli-belirsiz sıkıntıdan kurtulamıyordu bir
tür. Niye böylesine keyifsizdi ki? Bay Quéré'nin
çok hasta olmasından mı? Kuşkusuz. İşsiz kalması
yüzünden mi? Belki. Ama, bunların yanısıra, Marie
ve Françoise'nin kıpkırmızı oymuş gözleriyle Pierre'in
verdiği kararı bildirirken titreyen sesinin ve Yves'in
sararıp çökmüş yüzünün de etkisi vardı kuşkusuz.

Le Gall gibi sövdü, düzgârın içine ağız dolusu
tükürdü :

— «Kötü talih... tıpkı bir leş kargası gibi!..»

Sonra yeniden geri döndü. İlginç bir şey yoktu
burada, düşüncelerini unutturacak hiç bir şey yoktu.

Ah! Oysa öbür yanda basbayağı bir canlılık var-
dı! Danseden Kedi sokağında, 'Patlak Davul' mey-
hanesinin önünde itişip kakışan adamlar, denizci-
ler, balıkçılar ve bazı kadınlar vardı. Kasaba yöne-
tim binasının önünde bağlı iki at cakalı cakalı te-
piniyorlardı. Atlardan inmiş olan iki jandarma, çev-
relerinde toplaşan insanları sorguya çekiyorlardı.
Yaşlı bir kadın Loic'e bilgi verdi : Kara Kafalılarla
ilgili bilgi toplamakla görevlendirilmiş olan jandar-
malar her yerde soruşturma yapıyorlardı. Leclerc'in
oğlunun öldürülmesi tâ Rennes'e dek her yerde bir
sürü gürültü kopmasına neden olmuştu. Artık biraz
olsun yerlerinden kımıldarlardı belki! Son bilgiler kor-

sanların şimdilik İngiltere kıyılarında eylem yaptıkları yolundaydı.

Oh, evet! Loic olup bitenleri anlamıştı! Şimdi oraya yaklaşırsa, hemen : «İşte küçük Le Floch, korsanların gemisini gördü! Şimdi herşeyi anlatır...» diyeceklerdi.

Eh, tamam, ama hayır! Ne jandarmalarla, ne de bu insanlarla konuşmak için en küçük bir istek bile duymuyordu. Çünkü hep aynı soruları yöneltiyorlardı O'na :

— «Ne renkti?»

Sanki o sisin içinde beyazı maviden veya griden ayırdetmek olasıymış gibi! Tüm söyleyebileceği, yelkenlerden birinin siyah olduğuydu. Ve herkes O'nu palavra atıp boşu boşuna övünen biri olmakla yargılıyordu.

Koşarak uzaklaştı, tahta pabuçlarını kaldırımlarda çinlatarak ve sert düzgârın süpürdüğü bomboş sokakları bir an için uyandırarak kenti boydan boyaya gecti.

Kenti çevreleyen toprak surlar ve Ilmanın onbeş gün içersinde avlanmak için açık denizlere açılacak olan yelkenli tekneler yığınının demirlediği üç iç cebini gördü birdenbire. Gemileri saymaya çalıştı : seksen, belki de yüz taneydiler! Eğilen, bükülen, yeniden ayağa dikilen, dalgaların arasında bir yitip bir beliriveren, incecik, sağlam ve yenilmez bir yelkenliler ordusuydu bu!

Tepeye giden eski yol boyunca yürüdü, kafasını kaldırıp hayran hayran gemileri seyretti. Kendisini en iyi hissettiği yer burasıydı işte! Hatta deniz bugünkü gibi ufkun bitiminden kopup gelen dev dalgalarla çıldırmış olsa bile, bu böyleydi...

Kendisini rüzgârın kamçılmasına ve nemli sisin ıslatmasına bırakıp inançla mırıldandı :

— «Söyleyecek hiç bir şey yok, çok güzel böyle...»

Sonra gerisin geriye indi, kentin çevresini dolaşıp en sonunda Saint-Malo yarımadasını anakara top-

rağına bağlayan ve 'Saban İzi' denilen yolun önüne vardı.

Deniz alçalıyor, bu nedenle dalgalar da hafifliyorlardı. Böylelikle Saban İzi de yavaş yavaş sudan sıyrılıp belirginleşiyordu.

Yola çıkıp ilerledi ve az sonra seyrek fundalıklarla kaplı kurak ve kayalık araziye daldı. Ama sis, kurumuş katırtırnağını ve diken çalılarını bembeyaz bir dantel gibi, göz alabildiğine kaplamıştı. Küçük bir korunun çalıları büyülmüş elmas demetleri gibi görünüyordu ve çocuğun gözleri dalıp kamaşıyordu.

Bir çalı kümesinin içinde son kerte olağanüstü bulunduğu, yaprakları kırmızı benekli, küçük bir bitki gördü. Annesine götürmek için kopardı onu. Kuşkusuz, Yann dayısının resminin önüne koyardı kadın bu çiçeği. Bu resim, en ilkel türünden bir fotoğraftı. O zamanlar genç bir adam olan dayısı bu fotoğrafı Rennes fuarında çekirtmiş, uzun ve sarı bıyıklarıyla sırtarak poz vermişti.

Ayak izlerinin üzerinden geri döndü Loic. Saban İzi sudan bütünüyle sıyrılmıştı artık.

İki atın koşulu olduğu bir araba, su birikintilerinin içinde sarsılarak ilerlemeye çabalıyordu kumda. Debelenen ve zorlanan atlar, arabadaki yolculara bol bol çamur sıçratıyorlardı.

Loic, Saint-Malo'nun varlıklı armatörlerinden bay Yven'i tanıdı. Adam **Gabadao**'nun ve başka bir çok geminin sahibiydi. Yanında da karısı ve kızı vardı.

Atlar kayışlara asılıyor, oldukları yerde tepiniyorlardı. Tepeden tırnağa çamurlara bulanmış olan kadınlar ise çığlıklar atıyorlardı. Bay Yven de basit bir balıkçı ağzıyla ağır sövgüler yağırdıyordu.

Paris'ten demiryoluyla Rennes'e gelmiş, oradan da atlarla buraya yönelmiş olmalıydılar. Demiryolu nasıl yapılıyordu acaba? Loic bir resmini görmüştü yalnızca, ama karnında bir sürü adamı, paketleri, binbir türlü eşyayı ve taze balıkları taşıyan bu demir tırtılı gözlerinin önünde pek de iyi canlandıramıyordu.

— «Heey, küçük!»

Bay Yven iki elini ağzının yanına boru gibi koymuş, kendisine bağıırıyordu. Çekinerek yaklaştı Loic. Suratı asıktı, ama yine de selâmlamak için kukuletasını çıkardı.

— «Bak, şurada denizin karaya attığı bir tahta parçası var, görüyor musun? Getir de tekerleklerin altına sokuştur onu. Bu çamurdan çıkmamızı sağlayabilir.»

Adam komut vermeye alıştı, kolaylıkla anlaşılabilirdi bu. Ama ne olursa olsun, Loic yardımcı olmadan da edemezdi.

— «Oraya... yavaş yavaş... Oraya it tahtayı... Arabaya daya... Tüm gücünle dayan...»

Kadınlar kaygılı çığlıklar atıyor, atlar ise kayışları gererek dayanıyorlardı... Deh... Deh... Deh...

En sonunda oldu işte! Bataklıktan kurtuldular. Şimdi zemin çok daha sert gibiydi.

Bay Yven ,deniz suları sızan kıpkırmızı olmuş suratını sildi. Kadınlar da eteklerindeki çamurları silkeliyorlardı.

— «Adın nedir?»

— «Loic Le Floch, bayım.»

— «Ah, evet. Ama, bu küçük Le Floch yahu, Yves'in kardeşisin, değil mi? Ağabeyin nasıl?»

— «Daha iyi bayım.»

— «O'na kendisi için çok üzöldüğümüzü söyle, e mi! Peki, sen ne iş yapıyorsun?»

— «Hiç bir şey bayım. Bay Quéré'nin yanında çalışıyordum, ama şimdi...»

— «Ah, evet! Biliyorum. Çok kötü, çok kötü, bu olup bitenler çok kötü... Annen, baban da iyice sıkışmışlardır kuşkusuz!»

Loic başıyla onayladı. Tahta pabuçları kumlara gömölüyor, ince ince çiseleyen yağmur saçlarını ıslatıyordu. Kukuletesini giymek istiyor, ama cesaret edemiyordu. Kulakları da sert poyrazın etkisiyle buz kesilmişlerdi.

Bay Yven durumu anlar gibi oldu ve :

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

— «Sen neden **Gabado** ile miço olarak gelmiyorsun?» dedi sonunda.

Loic sersemleyerek bakakaldı. Neden? Çünkü bunu hiç düşünmemişti, çünkü soruyu işitince şaşkınlıktan ağzı bir karış açık kalakalmıştı. Kafasının içinde dalgalanmaya başlayan yepyeni bir yaşamın görüntüsüyle... Neden? Ama, evet, kendisi istiyordu... Eğer annesiyle babası izin verirlerse... Onlara bundan söz etmeliydi...

— «Babana O'nu görmek istediğimi söyle. Anlaşma yapmak için av sonu ödülünün tamamını peşin olarak ödeyeceğimi ailene bildir... Eğer gerçekten istiyorsan elbette.»

Atlar ileri atıldılar. Araba, tekerlek izlerinin üzerinden uzaklaştı. Ve Loic, elinde kırmızı benekli meyve dalıyla biraz şaşkın, biraz da eli böğründe, yapayalnız kalakaldı...

YEDİNCİ BÖLÜM

YOLA ÇIKIŞ YAKLAŞIYOR

Saint-Malo, büyük yola çıkışların coşkunluğunda yaşıyordu. Çuvallar rıhtımların üzerine yığılıyor, adamlar onları teknelere taşıyor, ve bu çalışma hiç durmadan sürüyordu. Domuz yağı fıçıları, bezelye ve kuru bakla çuvalları, kenevir tomarları, halatlar yükleniyordu. Ve tuz. Büyük nicelikte tuz taşınıyordu, çünkü avlanacak olan morina balıklarının bozulmadan korunması buna bağlıydı. Tuz, neredeyse tayfanın yiyeceğine denk önemdeydi.

Yeni ağlar örülüyor, eskiler onarılıp kayıkhanelerde kurutuluyor, sonra da gemilere yüklenip hatlata seriliyorlardı.

Hava çok soğuktu. Ama rüzgâr kesilmiş, güneş parlamaya başlamıştı. Tüm bunlar ,olumlu varsa-yımlara yol açıyordu. Sürtme trolü yelkenlileri, o gün öğleden sonra döndüler. Sekiz gün önce, Boulogne'un kuzeyine gitmişlerdi. Epey zarara girmişlerdi orada : deniz gergedanlarıyla camgözlere rastlamışlar, bazı ağları parçalanmıştı. Sonra da fırtınaya tutulmuşlar, yirmidört saat boyunca rota bile değiştirememişlerdi. Ama sonuç tüm bu sıkıntılara değmişti hani! Büyük bir ringa balığı sürüsüne çatmışlar, teknelerini tıka-basa balıkla doldurup dönmüşlerdi sonuçta. Haber tüm kente yayılıverdi, balıkların boşaltılmasını görmeye koşturdu herkes. Kadınlarla çocuklar, adamlarının evlerine bir an önce dönmeleri için sabırsızlanıyor, hızla atılıyorlardı. Gemi sahip-

leri boşaltma işini gözlemliyor, gemilerden çıkan balık kasalarını sayıyorlardı. Çünkü bundan sonra pay yapılacak ve herkes payına düşeni alacaktı. Kabzımal da oradaydı. Bu, balıkların en büyük kısmını alıp satan adamdı. Atları koşulu arabaları taze balık dolu sepetleri Rennes'e, hatta belki de Paris'e taşımak için 'Saban İzi' yolunun kıyısında yola çıkmaya hazır, bekliyorlardı. Bir yandan da sanki kasabaya teknelerle birlikte gelmiş gibi tatlı tatlı esen açık deniz rüzgârının kokusu ciğer dolusu solunarak bağırışılıp çağırılıyordu.

Sonra, yine teknelere döndü kalabalık. Akşamın içinde tatlı tatlı sallanıyorlardı. Daha geride de gün batıyordu. Düşler kuruyordu Loic.

Zira, on gün içinde yelkenler basılacak, çıkış rüzgârıyla şak'layacak ve balıkçı filosu hep bir arada uzaklaşacaktı. Filoyla birlikte **Gabadao**, ve **Gabadao** ile de Loic gidecekti elbette.

İşin ayrıntıları, bir akşam bay Yven'in yemek odasında ve oldukça da çabuk kararlaştırılmıştı. Bay Le Floch ve oğlu, son kerte çekingen gitmişlerdi oraya. Birer bardak elma şarabı içildi ve baba sözleşmeyi imzaladı.

Çocuk bu karardan mutlu muydu, değil miydi? Bu konuda zaman zaman farklı düşünüyordu Loic. Kimi zaman, örneğin sofradayken, yüreği birdenbire hızla atmaya başlıyordu. Annesinin, babasının yüzlerine bakıyor, yatağına ve ocaktaki ateşe hüznüyle bir göz atıyor, o anda açlığını unutuveriyordu.

Ama, ne zaman **Marie-Tanguy** ile gidecek olan Pierre kendisiyle gerçek bir denizciyle konuşuyormuş gibi konuşursa... Ne zaman Yves, yakın bir gelecekte çok uzak denizlere giden gemilerde çalışabileceğini söylerse... işte o zaman kendisini bambaşka hissediyor, oldukça önemli biriymiş gibi ve yüreğini cesaret dolu buluyordu.

Teknelerin açık denizlere gitmek üzere yola çıkacakları gün yaklaştıkça zaman, sanki kesintisiz sürüp giden bir bayram gibi aktı.

Her Şeyden 6nce, hemen her yerde, herkesin evinde akşam konukları vardı. BalıŐa 6ıkacak olan dostlara uŐranılıyor, b6rekler yapılıyor. Artık denize 6ıkamayan yaŐlılar batan gemilerle b6y6k fırtınaların 66k6lerini anlatıyorlardı. Ama gen6 denizcilerin i6indeki olduk6a tehlikeli g6ven duygusunu sarsabilmek i6in bunlar yeterli olamıyordu elbette.

Ancak, Kara Kafalılardan s6z edilmeyen akşam oturması da yok gibiydi; ka6ınılmaz bir konuydu bu. Zaten korsanlar yeniden g6r6n6p Granville'in kuzeyindeki iki çiftliŐi yaŐmalamıŐ ve bu arada bir kez daha bir k6yl6y6 de yaralamıŐlardı. Gemilerini y6neten, Şeytanın ta kendisiydi sanki! Ayrıca, sa6ları da kızıldı. Bay de Nobletz iyice g6rm6Őt6. Cehennemden alevlerinden kızarmıŐlardı sanki! Tayfaları da t6m6yle hayaletlerden ve ibislerden oluşmuştu...

Kadınlar istavroz 6ıkartıyor, 6ocuklar 6rperiyordu. Erkekler ise kendilerini zorlayarak, dudaklarının ucuyla sırtıyorlardı, zira s6yleyebilecek hi6 bir Şey yoktu. T6m bu olup bitenler, olduk6a tuhaf geliyordu herkese.

6r6p tamamladıŐı mavili-sarılı atkıyı getirdi Anne. Başını eŐip g6z6n6 kırparak Loic'in boynundaki eserini alıcı g6z6yle inceledi.

— «6ok yaman oldun» dedi hayranlıkla.

Loic aynada kendisine baktı, omuzlarını kaldırdı. Kızla aynı yargıya varamadı bir t6rl6. Evet, daha da b6y6m6Őt6, boyu kuşkusuz yetiŐkin biri kadar olmuştu neredeyse. Ama omuzları, daracık 6ocuk omuzlarıydı işte! 6stelik sa6ları! Annesi kesmişti kesmesine ya, uzadıklarını hi6 de anlayamamıŐtı. Uzun ve 6st6p6 gibi karmakarıŐktı sa6ları, neredeyse boynundan aŐaŐı d6k6l6yorlardı. Sarılı-mavili atkıyla g6r6nt6 tamamlanıyordu. B6y6k bir 6z6nt6yle :

«Bir tarla korkuluŐuna benzedim» diye d6Ő6nd6.

Ama, yine de Anne'a d6n6p g6l6msedi.

— «6ok hoşuma gitti.»

Kız fısıldadı :

— «Üzerine dua okuyup üfledim. Sana mutluluk getirecek.»

İşte bu çok ciddi bir olaydı ve her ne kadar atkı ensiz bir atkıdan çok bir gravata benziyor ise de yararlı olacağına yürekten inandı Loic.

Yves, babasına ve kardeşi Pierre'e dayanarak eve döndü. İzin vermişti buna doktor. Delikanlıyı baş köşeye oturtular. O'nu hoş tutmak, neşelendirebilmek için çabalıyorlardı. Eski bir gemiciymiş gibi ileri sürdüğü görüşler, dikkatle dinleniyordu. Elini tutuyordu Françoise. Böylece Yves bir an için diğerleriyle birlikte denize çıkamamasından ileri gelen düş kırıklığını unutuveriyordu.

Beri yandan, Loic'in miço olarak gemiye gidecek olması, işlerini biraz olsun yoluna koymuştu. Peşin olarak alınan av sonu ödülü, ailenin gemiler dönene dek, yani beş ay daha yaşayabilmesine olanak verecekti. O zaman Pierre de payından geriye kalanı alabilecek ve bunun önemli bir bölümü kendisine kalacaktı. Dolayısıyla, Marie ile evlenebilirdi o zaman.

Daha da ötesi, şimdi gitgide durumu iyiye giden, ama denize çıkması daha bir süre olanaksız olan bay Quéré ile de bir konuda anlaşmaya varılmıştı.

Konuyu bay Le Floch'a bizzat yaşlı adam önermişti: Değil mi ki Janik-Maryvonne'un onarıma gereksinmesi vardı, Le Floch'lar daha yeni ve iyi bir kayık olan Marie-Jeanne'ını alıp kullanabilirlerdi. Böylelikle Yves bütününüyle iyileşir iyileşmez, baba-oğul, birlikte denize çıkabileceklerdi. Ağlar Le Floch'lardan olmak koşuluyla baba-oğul birerden iki, bay Quéré de iki pay alacaktı. Dürüst, kurallara uygun ve herkesin yararına bir pazarlıktı bu. Böylelikle çalışma olanağı bulabilecek olan Yves de Françoise'la evlenebilecekti.

Odanın en uzak köşesine çekilmişti Loic, alevin ışıklarının ulaşamadığı bir köşedeydi. Başını duvara dayadı. Pipo dumanlarının içinden adamların yorgun yüzleri ve kadınların ince, hafif takkeleri seçiliyor-

du. Çakışıp birbirine karışıyordu sesler. İşte bay Le Gall'ün kulakları tırmalayan sesi :

— «Tüm kıyıya ingiliz buldok köpeği sürüleri yerleştirmek gerek. O zaman bu Allahsız haydutlar, bu korsanlar karaya ayak bastıkları anda doğranır, paramparça edilirler. O zaman sataşmayı deneyemezler bile. Ben buna kesinlikle inanıyorum.»

Daha sonra Gonidec ninenin titrek sesi :

— «Eskiden bu köpekleri, deniz yüksekken Saban İzinin başına, deniz alçaldığında da Blise köprüsünün yanına bağlardı. Şimdi ise ipekli tüccarı Le Bihan'dan başka hiç kimsede ingiliz buldoğu kalmadı.

Birisi alçak sesle onayladı :

— «Ben diyorum ki, bunlar bir gece, tüm erkekler denize çıktıklarında pekalâ Saint-Malo'yu basabilirler...»

— «Evet!» diye haykırdı bayan Le Floch, «Bunun olabileceğini düşündüm hep. Geldiklerini kim anlayacak?»

Le Gall bir kez daha söze karıştı :

— «Ya zengin tüccarlara giderler, ya da gemi sahiplerine... Bizim gibi yoksul baldırı çıplaklara gelecek değiller ya...»

Yeniden yaşlı Gonidec ninenin sesi :

— «Eğer bu şeytanın işi ise, önüne geçilemez. Her şey yazıldığı gibi olur.»

Kadınlar bir kez daha istavroz çıkarttılar. Erkekler ise omuz silktiler.

Ama, bu sözleri izleyen sessizliğin içersinde herkes derin kızgınlık, öfke ve sıkıntı duygularıyla doldu.

Bir el dokundu Loic'in alnına :

— «Bu köşede üşüyeceksin, ateşin yanına gel. Veya git, öylece yatağına uzan. Konuklar gittiğinde ben seni kaldırıyorum, soyunursun.»

Çocuğun yanına yaklaşp alnına düşen saçları tatlılıkla sıyıran, annesiydi. Hayır, uykusu yoktu. Maryvonne, Janik ve Anne, ocağın yanına yere serilen bir kilimin üzerinde uyuklamaya başlamışlardı bile.

Oysa kendisi çocuk değildi. **Gabadao**'da olduğu zaman göreceklerdi O'nu!..

Pierre sessizliği böldü. Her akşam oturmasında zaman zaman insanların üzerine çöken, onları birbirlerinden uzaklaştırıp birdenbire tümüne de çok tatsız bir soluğu tıkanmışlık duygusu veren bunaltıcı ağırlıktan hiç hoşlanmıyordu. Hafif bir sesle şarkı söylemeye başladı. Gözleri, daha iyi duyabilmek için ciddi bir havayla başını öne eğmiş, öylece oturan Marie'ye dikilmişti. Loic, çok düşünceli görünen genç kızın kafasından neler geçtiğini anlayabildiğini sanıyordu.

Bu, Pierre'in geçen yıl Finistère ilinde yaptığı bir gezi sırasında öğrendiği bir bröton şarkısıydı. Bir delikanlıya, sevgilisini geri alabilmesi için ellerini vermesi gerektiğini söyleyen bir cadının öyküsüydü bu. Ellerden sonra bacakları, daha sonra da gözlerini istiyordu delikanlıdan cadı. Ve genç adam, sevgilisini alabilmek için istenilen her şeyini sunuyordu. O zaman iyiden iyiye şaşırان cadı hem genç kızı geri veriyordu, üstelik yoksul balıkçıya cabadan iki ev armağan ediyordu.

Nakaratlara herkes kısık sesle eşlik ediyordu :

— «An daouarn... an daouarn... (eller... eller...)»

— «An diouar... an diouar... (bacaklar... bacaklar...)»

— «An daoulagad... an daoulagad... (gözler... gözler...)»

— «Daou di... daou di... (iki ev... iki ev)»

Loic de şarkıya katılmayı denedi, ama iyiden iyiye ağırlaşmıştı gözkapakları. Kendini gitgide uzaklaşıyormuş gibi hissetti... Gitgide uzaklaştı...

Ve uyudu. Yerde uyuyakaldı ve hemen de düş görürverdi. Korsanları, karakafalıları gördü düşünde. Onlarla döğüştü, boğuştu, yakalandı, bağırıp çağırdı.

Yine annesinin sesiyle yatıştı. Konuklar gitmişti. Kadın çocuğu yatağına yatırmak için kaldırmaya çalıştı.

Loic, kafası karmakarışık, düşünö unutmuş olarak doğruldu. Düşünö yaşayacağı bir günün geleceğini bilebilseydi...

.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

BÜYÜK HAC BAYRAMI

Açık deniz takımlarının salı günü yola çıkmaları gerekiyordu. Bundan bir önceki pazar günü de Büyük Hac bayramına denk geliyordu.

Bir önceki gecedен tezi yok tüm Saint-Malo'luların evleri ovularak parlatılmış, pastalar yapılmış ve elbiseler temizlenip ütülenerek elden geçirilmişti. Tüm konutlar taptaze balmumu ve güzel yemek kokuları içindeydiler.

Bu pazar sabahı herkes balığa çıkılan günlerdeki gibi erkenden kalkmıştı. Deriyi tırmalayan yakıcı soğuğa karşın adamlar avlularda boy abdesti almak için koşuşturmuşlardı.

Kendisi aralarında olmaksızın yola çıkan kalabalığa buğulanmış gözlerle baktı Yves. Ve Le Floch ailesi, en güzel giysilerini giymiş olarak pazar âyinine katıldı. Böyle günlerde çok küçük gibi görünen kiliseye doluşan halk, itişip kakışıyordu.

Âyinden sonra erkekler tahta çarmıhları omuzlarına aldılar. Kadınlar da dinsel anlamlı bayrakçıları havaya diktiler. Böylece tören alayı, şarkılar söyleyerek tüm kenti dolaştı. Bu gezi sırasında 'bagad', yani çalgıcılar takımı tören alayının önü sıra yürüyordu. Üç gaydacı ve üç de kalın sesli boru çalandan oluşuyordu bu takım.

Loic de kalabalığı izliyor, zaman zaman coşkunlukla, kimi zaman da nedenini bilmeksizin gözyaşları boşanasıya duygulanarak şarkı söylüyordu.

Hemen önünde, denizcilerin omuzlarında büyük çarmıh ilerliyordu. Yanında da **Sainte-Marie** adlı bir geminin küçültülmüş maketi vardı. Bu, dört yıl önce alabora olan bir açık deniz balıkçı gemisiydi. Teknenin tayfaları kurtarılmadan önce tam iki gün geminin kalıntılarına tutunarak denizde beklemişlerdi. Döndükten sonra da kendi elleriyle kemilerinin küçük bir benzerini yapmışlardı. Her tören alayında taşırlandı onu.

Loic bu gün gemicilerle ve öbür miçolarla birlikte olmaktan, geçen yıl olduğu gibi kadınların ve öbür çocukların arasında olmamaktan büyük kıvanç duyuyor ve avazı çıktığı kadar şarkı söylüyordu.

Büyük Kapının Bakiresinin önünden geçtiler, Loic gülümsedi O'na. O'nu çok iyi tanıyordu, tam yatağının üzerine bir resmini iğnelemişti annesi. Hemen tüm çocukluk anılarını biliyordu kutsal Bakire. Ve şu anda diğerleri gibi yüksek sesle şarkı söylüyor olsa ve coşkulu görünse de yüreğinin köşesindeki sıkıntıyı biliyor, anlıyor olsa gerekti.

Tören alayı öğleye doğru yemek için dağıldı.

Ama akşam üstü bayram yeniden başladı.

Koskocaman bir ateş yakıldı meydanda. Çevresinde bir çember oluşmuştu bile. Gaydalarla borular çınlayıverdiler birdenbire. Ve ikili, dörtlü, çember olarak, takımlar halinde danslar birbirlerini izlediler. Hatta kimi zaman gençlerle yaşlıların kahkahalar içinde birbirlerine karıştıkları tek sıra zincir dansları bile yapıldı.

Tüm bu devinim ve gürültülerden şaşkınan dönen Loic, kaldırımın kenarına oturdu. Hemen önünden, ışıltılar saçan gülümsemelerle döne döne Marie ve Pierre geçtiler. Daha sonra Le Gall ve karısı, hattâ diğerlerine ayak uydurmaya çalışan yaşlı Le Menn ve bu işe oldukça sinirlenmiş gibi görünen zavalı bayan Le Menn bile önünden geçip gittiler.

Anne Le Gall çocuğa yaklaştı :

— «Loic, dansetmek ister misin?»

İnan olsun ki çok istiyordu! Gerçi hiç bilmiyordu

dansetmeyi, ama görünüşe göre kendi çevresinde dönerek sıçraması yetecekti. O da, o sırada oraya gelen ve ilk dansçılık deneylerini önlenemez bir alaylamayla izleyen ve patlayana dek kahkahalarla Kırılan Janik ve Maryvonne'un önünde Anne'ı iki elinden tuttu ve böyle yaptı!

Böyle kabaca silkelenmekten hiç hoşlanmayan Anne, incinmiş, mırıldandı :

— «Çok kötü dansediyorsun!»

O zaman Loic tüm iyiniyetli çabalamalarını kesti ve gülmekten katılan kızlardan uzaklaştı.

Kenti çevreleyen toprak surlara doğru ilerledi.

Buz gibi bir rüzgâr, ısıklık çalarak esiyordu, yün kukuletesini almadığına hayıflandı. Yuvarlak şapka poyrazın kulaklarını ısırmasını ve burnunu dondurmasını önleyemiyordu.

Aşağıda, iki direkli ve üç direkli balıkçı gemileri, yola çıkmaya hazır, bekliyorlardı. Borda fenerlerinin ışığında, dalgaların ve yükselen denizin etkisiyle sallandıkları görülüyordu. İki gün içinde yola çıkılmış olacaktı.

Yeniden bayram yerine yöneldi Loic. Güzelim sarı saçlarının üzerindeki dimdik ve tertemiz takkesiyle babasının kolundan tutmuş, geçen annesini gördü. Bu gün yine o dansetmesine elvermeyen, ama babasının huysuzluğu üzerinde olmadığı zamanlarda 'genç kız teni' dediği parlak beyaz tenini çarpıcı biçimde gösteren siyah yas elbisesiyleydi.

Ve ansızın bıktı bayramdan çocuk. Danseden insanları gözlemekten ve gaydayı dinlemekten sıkıntı basmıştı içini.

Neler anlatılmıştı O'na? Ne becerebileceğini umabilirdi? Hayır. Henüz gerçek bir denizci değildi O. Evinden ve ailesinden neredeyse beş aylığına ve ilk kez olarak koparıp uzaklaştıracak olan şu Gaba-dao'dan ödü patlayan tabansız bir korkaktan başka bir şey değildi O!

Dansedenlere ve müziğe sırtını dönüp yeniden toprak surlara yöneldi.

Yanaklarını ıslatan ve gözlerini yakan şey, denizden gelen serpintiler miydi?

Bir borda fenerinin ışığı kapkaranlık suyun üzerinde titreyerek yansıyor. Orada, sağda, incecik yayılan ay ışığında **Gabadao**'nun görüntüsü seçilebiliyordu. Loic yüzünden aşağı biribiri ardından yuvarlanan gözyaşlarını utançla silerken gemiye hiç de dostça olmayan bir bakışla bakıyordu.

DOKUZUNCU BÖLÜM

YOLA ÇIKIŞ

Bacağı halâ alçının içinde, kımıltısız, iki koltuk değneğine dayanarak aksaya topallaya eşiğe dek onlara eşlik eden Yves'le vedalaşmışlardı.

Anneleri, sekiz günden bu yana iki denizci çantasını hazırlıyordu. Her şey hazırды artık. Pierre, sinirli sinirli sokağı arşınlayarak oğullarını bekleyen babanın yanına inmişti bile.

Bayan Le Floch kapının önünde son bir hoşçakal demek için elini sallaya sallaya sıkın ağabeyine takılıp halâ gri renkli evlerine bakıp duran Loic'i yakaladı.

— «Al bunu Loic,» dedi kadın. «Boynuna as.»

Ve ucunda küçük bir haç sallanan ince bir zinciri, yine kendisi taktı çocuğun boynuna.

Sonra, heyecanını saklayarak, ivecenlikle, soluğu kesilircesine çabuk çabuk açıkladı :

— «Pierre'de de bir tane var. Bunu kardeşim Yann bana armağan etmişti.» Bir an durakladı kadın, ve elini çocuğun omzuna koydu.

— «Bak Loic, bilmem, biliyor musun... Bu küçük haçın olanaksız olanı yapabileceğini sakın sanma... Eğer sen yeterince inançla dua etmezsen... hiç bir işe yaramaz!»

Başını salladı çocuk, masmavi bakışları annesinininkilerle çakıştı. Daha sonra yeniden yola koyuldular.

Rıhtımda Janik ve Maryvonne, Anne ve diğer çocuklarla birlikte onları bekliyorlardı.

Tayfalar oradaydılar, gemilerinin önüne karşılıklı sıralanmışlardı. Arkalarındaki kalabalık itişip kakışıyor, dikkatle gözlemliyordu.

Pierre Marie-Tanguy'un tayfalarının arasına yollandı, Loic de Gabadao'nunkilerin arasına karıştı.

Sonra her şey çabucak oldu, bitti. Rahip gemileri ve denizcileri kutsadı. İlâhiler ve dualar yükseldi. Annesi Loic'i kollarının arasına alıp sıktı, okşadı. Babası omuzlarından kavradı. Küçük kızkardeşleri ve Anne Le Gali, O'na gözyaşlarıyla ıslanmış öpücükler verdiler.

Sonra iki eli böğründe, yapayalnız ve hay-huydan sersemlemiş olarak, omuzunda pılı-pırtı çıkınıyla birlikte kendini Gabadao'nun üzerinde buldu.

Kollar havaya kalkıyordu rıhtımda. Kimileri sevindiklerine sesleniyorlardı. Annesiyle babası uzakta, kımiltısız ve sessiz, O'na bakıyorlardı.

O da diğerleri gibi olmalıydı; yürek sızlamasına yer yoktu. Bir de şu gırtlığını boğacak gibi sıkın, boğazına yumruk gibi düğümlenen dayanılmaz tıkanıklığı atabilseydi...

Doğruldu, yün takkesini düzelterip gülümsemeye çalıştı. Hay Allah, hiç de kolay değildi bu! Gözlerini annesiyle babasından kaçırıp çevirdi, solda Marie Rioual'i gördü. Marie'nin yüzü son kerte ciddiydi, ama bir tek gözyaşı bile görünmüyordu. İyi seçim yapmıştı Pierre doğrusu, gerçek bir denizci karısı...

Ah! Boğazındaki yumru gitgide daha çok acı vermeye başlamıştı. Şimdi göğsüne kadar yayılmıştı sanki. Hemen başka şeylerle uğraşması gerekiyordu. Babasının sıkıntılı yüzünü, annesinin beyaz takkesini görmemeliydi, bakmamalıydı oraya... Böylesi doğrudu...

— «Hey miço, gezintiye mi çıktığını sanıyorsun? Şu halatları yakala! Geminin soluna, iskele yanına götür onları. Orada gerek olacak onlara...»

Tayfabaşı, hoşçakal diyecek kadarcık bile zaman

bırakmamıştı işte! Loic sıçradı, ıvecenlikle koşuşturdu, çekti, yuvarladı, sürükledi. Ve birdenbire yeni komut duyuldu :

— «Yelkenler fora... Tümü birden...»

Diğer tekneler şimdiden yanlarından geçip gidiyorlardı; tek direkliler, çift direkliler. Loic, sıynılıp yol alan **Marie-Tanguy**'u ayırdetti.

Ve sonunda sırası gelince **Gabadao** da ıskarmozlarına dek sarsılıp kımıldandı.

Yola çıkıyorlardı. Küpeşteye doğru atıldı çocuk.

— «Hey, miço! Uyuyor musun? Şu üçleme halatı yakala! Filikaların yanına götür onu. Orada bir tomar yelken olacak, onları da buraya getir.»

Yine tayfabaşı! Kaytarmak olanaksızdı, hep gözetliyordu O'nu adam. Ve bu, beş ay boyunca böyle gidecekti...

İs'ak halatlar avuçlarından kayıyordu.

— «Çabuk ol miço, çabuk ol!»

Adamlar yalınayak koşuşuyorlardı. Bir gevşeyip bir gerilen yelkenler şakırdıyorlardı.

En sonunda üçleme halat yığınınını düzenleyebildi ve çevresine bakındı Loic.

Geçide girmişlerdi bile.

Saint-Malo uzaklaşıyordu. Kesik kesik görünüyordu kentin toprak surları. Daha sonra yavaş yavaş silikleşmeye başladılar.

Arkadan itip sallayan rüzgârla hızlandı yelkenli.

ONUNCU BÖLÜM

YİNE KARA KAFALILAR

Simsiyah yelkeni batı rüzgârıyla şişmiş, yol alan o gemiye, yola çıktıklarından sekiz gün sonra, sabah alacakaranlığının pusunda rastlamışlardı. Öylesine yakındaydı ki, neredeyse köprünün üzerindeki adamların görüntüleri bile seçilebiliyordu.

Belirmesiyle birlikte Gabadao'nun gemicileri işlerinin başında, kaygılı bakışları hemen yanibaşlarında yol alan kargışlı gemiye dikili, donakalmışlardı.

Ama tayfabaşı Le Bris'nin sesi, onları görevlerine geri çağırırdı.

— «Eee çocuklar, bu haydutların görünmesi yüreklerinizi mi yufkalaştırdı? Haydi, haydi! Bu balıkçı gemisine de saldıracak değiller ya! Onları buraya çekecek olan büyümlü servet nedir? Tahta pabuçlarınız mı?»

Gülüştüler. Bu uğursuz geminin görünmesiyle birlikte keyiflerinin kaçtığını saklamak istercesine ve tüm haydutlarıyla birlikte denizin dibine gömülmesini içlerinden dileyerek, biraz da abartılmış seslerle gülüştüler.

Ancak, on gün sonra o gemiyi yine göreceklerdi. Hem bu kez çok daha yakından.

Gün çok yorucu geçmişti. Batı rüzgârının çalkantılarıyla dev dalgalar getiriyordu deniz. Dolayısıyla, sık sık sert darbelerle sarsılıyordu **Gabadao**.

Gemideki yaşantıya yavaş yavaş alışıyordu Loic. Sabahın saat beşinde kalk çanı çalıyordu. Çabuk

davranmak, kamara niyetine kullandığı daracık aralıkta ivedilikle giyinmek gerekiyordu. Sonra, gözlelerinden halâ uyku akarak ve koridorda kimli nöbetten dönen, kimi nöbete çıkan, ve böylelikle vardiya değiştiren borda tayfalarınca ezilmekten kaçınarak mutfağa koşmak zorundaydı.

— «Hey, miço! Kahve halâ hazır değil mi? Beyefendi sabah 'keyfi yapıyor! Hey! Biraz poponu kaldır, ha?..»

Onlardan sonra, aşçı Le Goff'a gelirdi sıra.

— «Halâ orada mısın miço? Daha çabuk ol.»

Daha çabuk! Buraya gel! Oraya git! Başına iyi iş almıştı doğrusu... Sabahdan akşama dek, her yerden çağırıyorlardı O'nu. Kendisi olmasa bu üç direkli geminin nasıl gidebileceğini yaman merak ediyordu doğrusu...

O sabah rüzgâr geminin dört bir yanından ve her köşesinden akıp geçiyordu sanki.

Her zâmanki gibi Loic, Le Goff kahveyi bardaklara koyana kadar odun kesmiş, kömür taşımıştı. Ama, bu ateşte kızarmış domuz suratlı herif yine de her sabah kınayıcı bir kaç söz atmadan geri kalmıyordu. Sövgülerin tümünü de iyice öğrenen Loic de hiç esirgmeden sövüp duruyordu içinden.

Daha sonra, patateslerin ayıklanıp soyulmasına geliyordu sıra. O iş de bitince, kamaralara giden geçide sızan suları temizlemek için ip süpürgeyle çalışması gerekiyordu. Öğleden sonra döşemelerin ovulması angaryası ve nöbetçi borda tayfalanna hizmet için koşuşturuyordu. Böylelikle, her günkü gibi dopdolu geçiyordu gün. Beri yandan, denizin çırpınması ve rüzgârın esişi, yüreğini tatlı bir neşe ile dolduruyordu.

Akşama doğru bora iyice yatıştı. Loic de dostu Jakez le Louarn'ın yanına gidebilecek zaman bulabildi böylelikle. Çocuğun yaşamı yadırgayarak altüst olmasına olanak vermeyen denizci, O'nu koruyucu kanatlarının altına almıştı. Her ikisi de dinlen-

meye çekildiğinde, küçüğe denizciliği öğretiyordu Le Louarn.

— «Oradaki mizana direğidir, mizana yelkenini ve uçuşan küçük gabya yelkenini taşır. Buradakiler floklar ve cıvadra yelkenleridir...»

Ah! Buradaki her şey, baba Quéré'nin Marie-Jeanne'inkinden çok farklıydı! Hele ipleri düğüm yapma yöntemleri... Tüm bunları bilebilmek için gerçek bir denizci olmak gerekiyordu. İnek düğümü, sandalye düğümü, borina düğümü, köpek bacağı düğümü ve daha niceleri... Ama, Le Louarn kırk yaşındaydı ve on iki yaşından bu yana, bir tek yıl bile aksatmadan sürekli açık deniz balığına çıkmıştı.

Gün yeşillimsi bir sisin içinden yavaş yavaş batıyor, dalgaların köpüklü çatlamları gitgide yayılıp dağılıyorlardı.

Gemici ve miço, kış güverteye dayanmış, zaman zaman geminin bordasını aşan dalga çatlamlarından saklanıyorlardı.

Birdenbire bir emir savurdu tayfabası. Ducassou ve Gaudin emri yerine getirmek için seren direklerine tırmanmaya koyuldular ve ikisi bir anda, birlikte haykırdı :

— «Sancakta gemi!»

Herkes, Saint-Malo'dan kendileriyle birlikte yola çıkan bir tekneyi görebilmek umuduyla koşuşturdu. Zaman zaman olurdu bu, ve her defasında da tüm tayfaları bir heyecan kasırgası sarardı. Çığlıklar, el-kol sallamalar ve karşılıklı dostluk gösterileriyle olup biterdi.

Ama, kısa bir süre sonra ,sözü edilen tekne belirgin biçimde görüldü.

Ve o simsiyah, dörtköşe yelkeni ,geminin kimliği konusundaki her türlü kuşkuyu silip attı.

Loic de diğerleri gibi sancağa koşuşturmuştu ve yine diğerleri gibi, kendilerine doğru gelen gemiye kaygıyla bakıyordu. Bay Riou haykırmaya koyuldu birdenbire :

— «Tam üstümüze saldırıyorlar! Ne istiyor bun-

lar yahu? Deli bunlar!..» Sonra ses borusundan bağırdı tayfalara: «Birdenbire yön değiştirmeye hazır olun!»

— «Yön değiştirmeye hazırlanın» diye bağırdı Le Bris.

Adamlar uyuşukluklarından sıyrılır gibi oldular. Serenleri yakalamak için koştu kimileri. Ama aynı anda, eşi zor görünür bir ustalıkta bir manevrayla hemen yanlarından sıynlarak ve çok zarif bir biçimde yana yatarak kıvrıldı, geçti gemi.

Gabadao'dakileri, hatta hemen her zaman kendisine son kerte egemen olabilen yaşlı kaptan Riou'yu bile derinden kavrayan tuhaf, yabansı bir tedirginlik sardı; ne bir sevinç gösterisi, ne de bir tek öfke haykırması duyuldu. Kaptan kafasını iki yana sallayarak donakalmış, sislerin içinde gitgide silikleşen gemiye bakıyordu. Le Bris ise mırıldanıyordu:

— «Özellikle bizim için geldiler. Bizim geminin Gabadao'ya gelip olmadığından kesin emin olmak için incelediler...»

Omuzlarını silkti kaptan. Kaygısını unutmaya çalıştı ve adamlarını yatıştırdı:

— «Ama hayır... Hayır... Kuşkusuz bizi ilk önce bir ticaret gemisi sandılar. Onları hiç ilgilendirmiyoruz biz. Haydi bakalım, herkes işinin başına!..»

Güneşin ve dalga savruntularının etkisiyle derin kırılganlıklarla bezenmiş suratı, sessizce bekleyen gemicilere döndü:

— «Haydi çocuklar! Bir hafta sonra av sahasına gelmiş olacağız. İyi bir iş çıkaralım!»

Adamlar işlerine, güçlerine döndüler. Kaptan köprüsünün üstünde yeniden çıplak ayaklar şakladı.

Le Louarn genç miçoya karmaşık bir düğümü öğretmek için bir ipi büküp kıvrıyordu. Ama, Loic o güne dek hiç olmadığı kadar beceriksizce davranıyordu sürekli. Hayır, bu akşam yüreği başka bir yerde atıyordu çocuğun! O tuhaf geminin üzerinde gördüğü karanlık insan görüntülerine iyiden iyiye takılmıştı kafası...

ONBİRİNCİ BÖLÜM

F I R T I N A

Loic, sintine güvertesinin üzerinde ıslanmakta gecikmedi. Dalgalar geminin böğrüne şiddetle çarpıyor ve büyük bir gürültüyle küpeştenin üzerine abanıyorlardı.

Tayfabaşı Le Bris yanlarından geçerken bağırdı :
— «Kuzey rüzgârı hızlanıyor! Hortum gelecek üstümüze...»

Eh! Bir hortum demek, sıkı bir kıyamet demekti, başka bir şey değil! Bunun nasıl bir şey olduğunu Saint-Malo'nun toprak surlarının üzerinden görmüştü Loic. Elbette ki böyle bir rüzgâr açık denizde çok daha etkin olsa gerekti! Annesine, babasına, ve... ve... Anne'a anlatılacak bir olay işte!

Takkesini iyice geçirdi kafasına, sarılı-mavili atkıyı bağladı, boğazlı kazağının yakasını kaldırdı ve sintine güvertesinin öbür yanından kendisini çağıran dülgere yardım etmeye koştu.

Saldırılarını sürdürüyordu deniz. Adamlar koşuşuyor, bir şeyler yapıyor, çarpışıyor ve çok güçlü bir yalpayla döşemeye yuvarlandıklarında da ağız dolusu sövüyorlardı.

Uluyordu rüzgâr. Dalgalar koca koca yığınlarla suyu bindiriyorlardı. Soğuk ise çekilmez, dayanılmaz bir hal almıştı.

Kaptan, tayfabaşının gemicilere iletlediği emirler yağıdırıyordu :

— «Borda nöbetçileri, görev başına!»

— «Mizanayı toplayın! İstinga edin!»

Fırtınanın etkisini azaltmak için toplanması gereken yelkenler vardı ve direklere, serenlere bir kez daha tırmanan adamlar, yaşamlarını cabadan tehlikeye atıyorlardı.

Borda tayfaları suların içinde bocalayarak ve bir su hortumuna yuvarlanıp gitmemek için ellerine ne geçerse tutunarak, manevrayı sintine güvertesinden yürütüyorlardı.

Artık rüzgâr zincirinden boşanmış, tüm gücüyle bindirmişti üzerlerine. Okyanus oyuluyor, sonra ürküntü verici bir duvar gibi yükseliyordu önlerinde.

Dülger Loic'i ambarın ağzına doğru çekti.

— «Bu çok güçlü bir hortum! İçeri gir yavrum, burası artık sana göre bir yer değil:»

Niye O'na göre bir yer değildi ki? Küçük bir kız çocuğu muydu ki O?

— «Büyük gabya yelkenini toplayın!» diye haykırdı kaptan.

Gemi bir yatıp bir kalkarken ve çılgın bir hayvan gibi çırpınırken bir kez daha toplanacak bir yelken, iğreti ve kılpayı dengelerle merdivenlere tırmanan adamlar...

Ve Loic, sudan gözleri körleşmiş, diğer adamlar gibi sendeleyip ayakları dolaşarak koşuyordu. Ellerinin derileri yüzülerek üçlü halatlara asılıyor, yelkeni çekiyordu.

Ve ansızın suların altında kaldı, sürüklenmeye başladı ve o anda da tüyler ürpertisi bir korku gelip çörekleniverdi yüreğine. Boğuluyordu! Yitmiş, yok olmuştu işte! Çok büyük, dev gibi bir dalga üç direkli gemiyi kaldırdı, havalandırdı ve birdenbire olanca ağırlığıyla dalga çukuruna fırlattı. Ve her şey bitti o anda.

Çocuk ayılıp kendine geldiğinde kaptanın kamasındaydı. Az önceki olağanüstü gürültü-patırtıdan sonra çok tuhaftı bu sessizlik. Hemen önünde Le Louarn ve bay Le Bris dikiliyorlardı. Az gerlerinde de kaptan Riou duruyordu.

Alındaki keskin bir acıyla ellerini saçlarına uzattı.

— «Hayır, yaralanmadın» diye inanca verdi Le Louarn. «Yalnızca bir şiş. Bir de diğerlerinin halini görsen!»

— «Hayır, yaralı falan değilsin» diye yineledi tayfabaşı. «Ama bir morina balıkçı gemisinde her zaman bu denli ucuz atlatacağını sanma sakın! Sana içeri girmen söylenmişti, değil mi katır kafalı? Sağır mısın?»

Oooff! Herkes üstüne üstüne geliyordu! Uğultularla, ağustos böceği cırlamalarıyla doluydu kafasının içi, ayrıca ağzına dek yükselen safradan ötürü neredeyse kusacaktı... Ve, halâ daha bağıryorlardı O'na! Bir bebekmiş gibi azarlıyorlardı!.. Burnunun ucuna kadar dolmuştu artık, bir an bile bu gemide kalmak istemiyordu! Annesi bunun böyle olacağını bilseydi...

Kaptan bir fincan uzattı Loic'e.

— «Al iç.»

Oldukça sert bir içkiydi, yanakları yanmaya başladı. Hemen kulağının dibinde çınladı kaptanın sesi. Ama bu ses Le Bris'inki gibi hırçın değildi. Biraz şaşırmış gibiydi kaptan.

— «Denize düşen bir adamdan söz edildiğini duydun mu hiç? Annene, babana ne diyebilirdik? Ne söyleyebilirdik onlara?»

Bir an, herkes daha az kızgınmış gibi göründü. Le Louarn ekledi :

— «Haydi bakalım, ben gidiyorum. Biraz da diğerleriyle ilgileneyim. Sağlıkçılık benim işim. Le Borgne'un bir parmağı kırılmış. Ducassou da bir çapanın üzerine düşmüş, alnında koca bir yara var. Ama pek derin değil.»

Tayfabaşıyla kaptan da arka arkaya çıktılar. Ama Le Bris tam eşikte birdenbire döndü ve aniden :

— «Çok iyi bir denizci olacaksın, buna inanıyorum oğlum!» dedi.

İşte bu sözler bir şişliğe, on şişliğe, hattâ Du-

casso'nunki gibi bir yaraya bile değerdil!

Kaptanın yatağı da kendi ranzası kadar sertti, ama Loic kendisini çok iyi ve çok mutlu hissediyordu. Gözleri kapanıyordu ağır ağır. Gerindi, esnedi ve kendisini uykunun koynuna bıraktı.

Ama tam bu sırada kamaranın kapısı vuruldu ve Gaudin girdi içeri.

— «Eee, yavrum, eski deniz kurdu numaraları yaptın, ha?»

Loic'in alnındaki şişi inceledi ve gülümsedi.

— «Bir de öbürlerini görsen!..»

Loic yanaklarına yapışan sarı perçemlerini sıyırdı. Le Louarn yara merhemini eli açıklıkla, bolca bula-mıştı doğrusu. Gaudin gülmeye başladı.

— «Baloya giden bir nonoş gibi kremlenmişsin...»

Ama yusuvarlak yüzü hemen ciddileşti.

— «Ortalık duruldu artık. Fırtına bizden uzaklaş-tı, başka yerlerde dansetmeye gitti. Ama biz de ağ-zımızın payını aldık hani!»

Lumbozdan dışarı bakıp içini çekti. Sonra bir-denbire hiç ilgisiz bir konuya geçiverdi.

— «Geçen gün korsanların gemisiyle karşılaştı-ğımızda korktun mu?»

Loic'in mavi gözleri, bir an Gaudin'in canlı ba-kışlarıyla karşılaştı. Onsekiz yaşındaydı Gaudin, tüm tayfaların içinde en genç O.ydu; elbette ki miçodan sonra! Ve kuşkusuz bu yüzden Loic'in O'na büyük güveni vardı. Çocuk yüzünü çevirdi ve bir an yiğit-ilk taslamak arzusuyla boğuştı içinden. Hayır, Gaudin'e yalan söyleyemezdi, olanaksızdı bu.

— «Evet, çok korktum. Ya sen?»

— «Ben mi?» diye bağırdı genç adam. «Korku-dan donuma dolduruyordum neredeyse! Kendi ken-dime dedim ki, oğlum, iki olasılık var: Ya gemiye kafadan bindirirler, o zaman yandı gülüm keten helva! Ya da bize yanaşp gemiye çıkmaya kalkı-şirlar, o zaman da yine yandı gülüm keten helva!»

Kamaranın içinde bir kaç adım attı ve sesini al-calttı :

— «Biliyor musun, akşam borda nöbetinde hep bu konudan söz edildi, herkesin kafası takıldı bu işe. Kara kafalıların o gün özellikle bizi aradığına inanıyor herkes. Reislerini tekli dürbünüyle bakarken görenler var. İri-yarı, kızıl saçlı biriymiş. Bizim geminin adını okuyormuş.»

Loic mırıldandı :

— «Peki, neden? Ne istiyorlar bunlar?»

Genç gemici omuzlarını silktilti.

— «Kanımca, bunu öğrenmekte pek gecikmeyeceğiz. Tüm bu olaylar yeterince açık değil.»

Bu işlerden nasıl tiksindiğini göstermek ister gibi ağzıyla tuhaf bir ses çıkarttı, sonra kamaranın içini inceledi.

— «Seni burada nazlı alıştırıyorlar, ha!»

Yanıtlamadı çocuk. Kafasını şişin ters yanından yastığa dayamış, düşünüyordu. Sonra ağır ağır, ama inançla, düşüncesini söyledi.

— «Gemimize çıkmaya kalkışırlarsa, kendimizi savunabiliriz!»

Sesi gitgide ateşlendi :

— «Annem Yann dayımın yolculuğa çıkmadan önce, elindeki bıçakla hır çıkarmaya bahane arayan sarhoş bir ingiliz denizcisiyle kavga ettiğini anlatmıştı. Dayım korkmamış ve iki seksen uzatmış herifi yere. Oysa silâhı falan da yokmuş. Aynı ağabeylerim gibi, ben de inanıyorum ki...»

— «Neye inanıyorsun? Tüfeklere karşı hiç bir şeyle savunma yapılabileceğine mi? Ya bir topa karşı? Haydi, haydi, zırvalıyorsun. Yat da uyu...»

Gaudin homurdanarak çıktı ve çocuğu karmakarı, kafası hiç bir yanıt bulamadığı sorularla dolu bırakıp gitti.

ONİKİNCİ BÖLÜM

S A L D I R I

Bir haftadır avlanma sahalarındaydılar.

Demir atılmış, yelkenler indirilmişti. Emirler de aynı anda verilmişti :

— «Şalupaları indirmeye hazırlanın!»

Yitirecek zaman yoktu. Her küçük sandala sorumlu bir ekip başı ve iki tayfa biniyordu. Hemen avlanmaya başladılar.

Dört bir yana atılmış oltaların ortasındaki **Gabadao**, dev bir örümcek ağının ortasında yüzüyor gibiydi. Yapayalnız değildi kuşkusuz, uzaklarda başka gemilerin, kendileri gibi balığa gelmiş teknelerin görüntüleri seçilebiliyordu. Ama tanışıp görüşmek, dostluk gösterileri yapmak için zaman yoktu. Herkes kendi işiyle, gücüyle uğraşıyordu şimdi.

Ne sandallardaki ıslanıp ıkı büküm olmuş adamlara, ne de gemide kalanlara, soluk alacak zaman bile yoktu. Baş döndürücü bir düzenlilik içinde sürüp gidiyordu işler. Ağzına tepeleme dolu kayıklar balıkları gemiye getiriyor, kesme görevlisi kanlarını yarıp temizliyor, fırçalıyor, balıkların kanını akıtiyordu. Loic kanınlarını yarmaya yardımcı oluyor, sonra balıkları sintineden içeri atıyor, daha sonra da balıkları tuza bulayan tuzlamacıya yardım etmeye koşuyordu. Tüm bu işler hiç ara verilmeksizin, 50 derece kuzey enleminde, akılları durduracak bir soğukta yapılıyordu.

Akşamları herkes ellerindeki çatlakları balık ya-

ğıyla ovarak iyileştirmeye uğraşıyordu. Ama hemen ertesi gün, halatları donduran ve yüz derilerini kösele gibi kurutup sertleştiren soğukta tüm bu dayanılmaz acılar yeniden başlıyordu, tuz ellerin kanayan etlerini biraz daha oyuyordu.

Ama kim yakınıp sızlanacak zaman bulabiliyordu ki? Çabuk olmak gerekiyordu. Bu balık sürüsü eritilince yer değiştirilecek ve başka bir sürü aranacaktı.

Kimi akşamlar, av bittikten sonra şarkı söylemeye uğraşıyordu adamlar. Başlangıçta kimsenin yürekten söylediği duyulmazdı, herkes biraz zorluyordu kendisini. Ama bir süre sonra sıkıntı dağılıyor ve bir an için yorgunluklarını unutuyorlardı.

Le Louarn, sayısını bile bilmediği yolculuklarında, 'gwerzlous' denilen, değişik halk türküleri öğrenmişti. Tok ve güzel sesiyle bu üzüntü verici olaylarla, batan gemilerle ve savaşlarla dolu uzun havaları söylüyordu. O türkü söylerken çevresindeki yüzler ciddileşir, gerginleşirdi.

Gaudin şarkı söylemeye koyulduğunda ise her şey çok değişiyordu. Yuvarlak yüzü ve muzıp gözleriyle 'soniou' denen aşk ve neşe dolu, canlı bir türkü tutturuyor ve herkesi kendisine eşlik etmeye sürüklüyordu.

Loic onları dinlerken düşler kuruyor, gözlerini yıldızlara dikip türkülerin rüzgârın uçurduğu sözlerini belleğine kazımaya çabalıyordu.

Av günü verimli geçmezse adamların üzerine bir sıkıntı, bir bunalım çöküyordu. Öyle günlerde pek görünmemeyi yeğliyordu Loic, çünkü olur olmaz nedenlerle çatıyorlardı O'na. Böyle günlerde sıcacık evini, annesini, babasını ve tüm sevdiklerini daha çok özlüyor, onların eksikliklerini daha yoğun bir biçimde duyuyordu.

Bazı akşamlar da sintine güvertesinde şarkı falan olmazdı hiç. Yorgunluktan arıklamış adamlar derin bir uykuya dalmak için çabucak hamaklarına uzandıklarında böyle olurdu.

...İşte, balık avlamaya başladıklarının sekizinci gününün gecesini de erkenden yatmışlardı. Gün boyunca soğuk ve rüzgâr hiç ardı arkası kesilmeksizin yüklenmişti. İki şalupa, içindeki donmak üzere olan gemicilerle birlikte gemiye getirilmişti.

Direklerin üzerindeki çanaklıklardaki iki gözcünün dışında herkes, **Gabadao**'yu sertçe sallayan ani yalpanın hiç farkına varamadıkları derin bir uykudaydı. Birdenbire keskin bir çığlık yırttı geceyi, ve nöbetçi gemicilerden birinin haykırdığı duyuldu :

— «Dikkaaat!»

Loic, çevresini saran kargaşadan hiç bir şey anlamadan, şaşakınlıkla uyandı. Üzerinde, sintine güvertesinde yalınayak koşuşuyordu adamlar. Ünlemler çağırılara karışıyor, kaptanın kupkuru sesi patırtının ortasında emredici bir vurguyla cınlıyordu. Havada uçuşan sözcüklerden bir tekini bile anlayamıyordu çocuk.

Çabucak giyindi, çizmelerini ayaklarına geçirdi ve kamaraların arasındaki daracık geçide fırladı. Yataklarından uyku mahmuru fırlamış ve kendisiyle aynı anda merdivenlere atılan gemicilerle çarpıştı. Ağzına geldiği gibi sövüyordu herkes.

Güvertede, tuhaf bir sahne bekliyordu onları. Geminin hemen tüm tayfası orada, bir aradaydı. Buz kaplı direklerdeki solgun fenerlerin ışığına yapışan yoğun sisin içindeki görüntüleri, şaşkınlıktan dona kalmış, kımıltısız, dikiliyorlardı. Tam karşılarında küpeştenin yanısıra, kafalarına siyah baş örtüleri bağlamış, tüfeklerini balıkçılara yöneltmiş onbeş kadar adam duruyordu.

Çevrelerinde, **Gabadao**'dan bir metre uzağı bile görmeye olanak vermeyen, güverte fenerinin solgun ışıklarıyla yarım-yamalak delinen yapış yapış bir sis ve buz gibi bir gece vardı.

Ne olup bittiğini anlamaya uğraşmıyordu artık Loic. Neden öyle yaptığını bilmeksizin, kendiliğinden kımıldayan ayaklarıyla kaptanın yanında dikil-

diğini gördüğü Jakez Le Louarn'ın yanına doğru ilerledi.

Le Louarn çocuğa doğru eğildi, bir elini omuzuna koyarak yatıştırmaya çalıştı küçüğü. Loic bir türlü önleyemediği ve tüm gövdesinin şiddetle sarsılmasına yol açan, gocuğunun tüm kalınlığına karşın adamın kolaylıkla farkedebileceği titremesinden ötürü çok utandı.

Az sonra kara kafalıların —artık bu adamların onlar olduklarından hiç kuşku yoktu— aralarından biri, çok kötü, ama yine de herkesin anlayabildiği bir brötoncayla konuşmaya başladı.

— «Size hiç bir kötülük yapmak istemiyoruz. Uslu durun.» dedi.

Silâhı elinde, fenerin ışığının altına gelene dek ilerledi. O zaman **Gabadao**'nun tayfalarını dikkatle, inceden inceye ve teker teker inceleyen katı bakışlı gözleri ve kızıl renkli suratı görüldü.

Ve Loic için bundan sonra olup bitenlerin tümü inanılmaz ve olanaksız bir karabasan gibi belirsiz ve bulanık bir kargaşa içinde birbirlerine karıştı.

Sislerin içine gömülmüş, dikilen kaptan. Üzgün bir biçimde kafasını iki elinin arasına almış bir nöbetçi tayfa. Sesleri.

— «Nasıl çıkabildiler gemiye?»

— «Benim suçum yok... Sis... Halatlara tutunmuşlar... Hayaletler gibi... Şeytanlar gibi...»

İri-yarı, kızıl saçlı adam gürültüyle güldü.

— «Şeytan... Evet. Şeytan benim... İyi dinleyin...»

Borda feneri, derin bir yara izinin boydan boya çizdiği sağ yanağını aydınlatıyordu şimdi.

Kaptan, adama sordu :

— «Ne istiyorsunuz? Balıklarımızı mı? Burada başka hiç bir şeyimiz yok.»

İri-yarı adam, o iç karartıcı gülüşüyle bir kez daha kahkaha attı. Sonra kırık-dökük, kesik kesik fransızca sözcüklerle ve en kötü biçimde konuşulan bir bröton lehçesiyle donanmış sözleri duyuldu :

— «Bir adam... Hepsi bu... Yalnızca bir tek adam istiyoruz, hepsi bu...»

Gabadao'nun tayfalarından yadsıyan, öfkeli ve hoşnutsuz mırıltılar yükseldi.

Yabancı tayfalara döndü. Artık gülmüyordu.

— Yeter... Ateş ederim yoksa... Burada, Le Louarn kim?»

Loic, dostunun omuzundaki elinin birdenbire kassıldığını sezdi.

— «Benim.»

O anda, Gabadao'nun tüm tayfalarını büyük bir ürküntüye salan bir patlama duyuldu. Gaudin, yere düşmüş, inliyordu. Ambarın ağzına doğru ağır ağır kayarak ilerlemeye çalışırken görülmüştü.

Çabucak soğukkanlılığını topladı ve elleriyle sağ bacağına dayanarak yanındaki gemicilere fısıldadı :

— «Kımlıdamayın... Yine ateş eder yoksa... Kaptanın tabancasını almak için gitmek istemiştım... Olmadı... Şimdi sessizce beklemek gerek...»

— «Kapayın çenenizi» diye gürledi haydut. «Birisı daha böyle bir şeyi denemeye kalkışırsa, tümünüzü kurşunlanz.»

Öfkeden köpürüyordu.

Kaptan Riou adamlarına dönüp seslendi :

— «Kımlıdamayın çocuklar... Dediği soysuzluğu yapar bu herif... Elimizden hiç bir şey gelmez... Seninle daha sonra ilgileniriz Gaudin. Çok kanıyor mu?»

Genç adam, biraz da kendisini zorlayarak, alaycı bir biçimde güldü.

— «Hayır efendim, bacağımda hafif bir yara var, hepsi bu.»

Korsan yeniden Le Louarn'a döndü ve silâhını üzerine doğrulttu.

— «Yürü... Bizimle geliyorsun...»

— «Neden?»

— «Çok ağır hasta bir arkadaşımız var. O'nu iyileştireceksin.»

— «Sizin gemide mi? Daha önce söyleseydiniz yal»

— «Hayır, gemide değil. Uzakta. Göreceksin.»
Tayfabaşı Le Bris söze karıştı :

— «Nasıl geri dönecek?»

— «Bakalım... Eğer arkadaşımızı iyileştirirse...»

— «Hayır... Hayır...» diyen öfkeli sesler duyuldu tayfalardan.

Ama, Le Louarn ilerliyordu.

— «Gideceğim. Başka çözüm yolu yok.»

Eliyle 'yazgı' der gibi bir işaret yaptı.

— «Bir şey yapmayın çocuklar... Bu işten sıyrılacağım... Le Louarn'ın sözü bu...»

Kırmızı suratlının sinsi ve alaycı sesi yeniden güreledi :

— «Eh, bu iş oldu. Şimdi bir de ayağınıza bir pranga vuralım...»

Böyle diyerek Loic'e doğru ilerledi, çocuk daha ne olup bittiğini anlayamadan kolundan yakalayıp hızla kendine doğru çekti.

— «Çocuğu da alıyoruz. Böylelikle, aptalca bir şey yapmaya kalkışmazsınız. Ahmaklığın âlemi yok! Sessiz durun!»

Haykırmalar yükseldi. Balıkçılar kımıldanmaya başladılar, yumruklarını sıkıp saldırmaya hazırlandılar.

— «Hayır... Çocuğu alamazsınız... Buna hakkınız yok... O'nun yerine başka birisini alın bari...»

Haydut omuzlarını silkti.

— «İki kişi bir olup bize bir numara çevirsinler diye mi?»

Sonra öfkeyle kasıldı suratı, çizgileri gerildi :

— «Yeterince zaman yitirdik! Siz, ikiniz, merdivenden inin... Ve diğerleri ,siz... kendinize dikkat edin!..»

Le Louarn korsanların reisine dokunacak kadar yaklaştı :

— «Eğer çocuğa bir kötülük yaparsanız... senin karnını ben, kendi ellerimle deşerim.»

İyiden iyiye rengi solmuştu, zayıf yüzü öfkeden kudurmuş gibi kasılmıştı.

— «Le Louarn, yalvarırım...» diye atıldı kaptan. «Toplu bir kıyıma yol açmayın...»

Loic, nasıl olup da dostunun elinden yakalayacak ve fazla titremeden konuşacak cesareti ve özgüveni bulabildiğini hiç bir zaman anlayamadı :

— «Bay Le Louarn, hiç bir şey olmaz. Önemi yok. Öfkelenmeyin. Ben de sizinle geliyorum.»

Burnunu çekti, takkesini kafasına iyice geçirdi ve ekledi :

— «Göreceksiniz, bana hiç bir şey yapmayacaklar. Ama tüm tayfaları öldürebilirler!»

Le Bris öksürdü, son bir çabayla seslendi :

— «Hayır... dinle, yumurcak...»

Ama, Loic'i küpeşteye doğru itmişlerdi bile. Le Louarn hemen arkasındaydı. Daha sonra da korsanlar geldiler ip merdivene doğru. Ve en sonra reisleri, gerisin geriye ve tüfeğini öfkeden bunalmış denizcilerin göğsüne doğru tutarak çekildi.

Hep birlikte sandala bindiler. Kara yelkenli geminin görkemli görüntüsü, sisin içersinden, bir kaç yüz metre ileride seçilebiliyordu.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞEYTAN ADASI

İki direkli zarif gemi, tüm yelkenleri açık olarak ilerliyordu. Jakez le Louarn ve Loic, zaman zaman sintineyi aşan dalgalardan sakınmaya çabalayarak kış güvertenin karşısına çömelmişlerdi.

Gemiye geldikten sonra hiç kimse karışmamıştı onlara. Tayfalar yapılan manevralardan başka hiç bir şeyle uğraşmıyorlar, ilgilenmiyorlardı. Relsleri ise, tutuklularına son bir gözdağı verdikten sonra, kış güvertedeki kamerasına kapanmıştı.

Le Louarn, zaman zaman çocuğun titremesini ya-
tıştırmaya çalışıyordu.

— «Üşüyor musun?»

— «Hayır.»

— «Korkuyor musun?»

— «Biraz.»

— «Boş ver. Bize hiç bir şey yapmazlar. Hastalarını iyileştireceğim, hepsi bu. Yalnız, benim bu sağlık işlerinden anladığımı ve Gabadao'da olduğumu onlara kimin söylediğini de yaman merak ediyorum doğrusu!»

Denize ilk çıktıkları günden bu yana sakalını hiç kesmemişti. Sımsiyah, sık ve gür sakalı neredeyse tüm yüzünü saklıyor, örtüyordu.

Adama doğru eğildi Loic :

— «Bizim geri dönmemizi nasıl sağlayacaklar?»

— «Sorun değil. Bunların inleri kıyıda bir yerde olsa gerek... İssiz bir köşede... Sanırım bizi bir gece

alıp, ne bileyim, insanlara rastlayabileceğimiz bir yana yakın bir yere bırakıverirler, falan...»

Bu yanıt biraz kaçamaklı gibi geldi Loic'e. Ama adamın ses tonunda bu konuyu hiç önemsemeyen bir hava vardı. Böylelikle Loic, barsaklarını bozan derin kaygılarına karşın, denizcinin dingin havasından etkilenererek az biraz yatışıyordu.

Alçak sesle mırıldandı yine de :

— «Annem... Anlıyor musunuz... ve babam... Üzüntüden ölürler...»

Le Louarn çocuğun elini avuçlarına alıp sıktı.

Çevrelerinde korsanlar ha babam çalışıyor, koşuyor, varlıklarıyla hiç ilgilenmeksizin yanlarından geçerken zaman zaman çarpıyorlardı. İnceden yağan bir kar, rüzgâra karışıyordu. Sis bütünüyle açılmış, buz gibi soğuk ve yıldızlarla bezenmiş bir gökyüzü çıkmıştı ortaya.

Le Louarn gökteki yıldızları inceliyordu. Kendi kendine mırıldanıyor, teknenin hızını ölçmeye çalışıyordu.

— «Bana çyle geliyor ki, dakikada en az oniki boy gidiyor... Dolayısıyla, saatte oniki mil yapar...»

Yüzünü Loic'inkine yaklaştırdı.

— «Biliyor musun, miço...»

Ama Loic, başını kış güvertenin tahta duvarına dayayıp uyumuştı. Kar, tepeden tırnağa, ince bir tabaka halinde kaplamıştı çocuğu.

Le Louarn gocuğunu çıkarttı ve çocuğun üzerine örttü. Sonra piposunu ağzına alıp yeniden düşüncelerine daldı.

O da biraz uyusa mıydı acaba? Karar veremiyordu. Piposu sönmüştü ağzında. Şafak ağır ağır söküyor, kurşuni renkli gökyüzü doğu ufkunda yavaşça kızarmaya başlıyordu. Tüm tayfalar güvertede çırpınıyor, koşturuyor, kimileri serenlere tırmanırken öbürleri de büyük gürültülerle yerlere düşen yelkenleri çekip topluyorlardı. Tüm bu işler çığlıklar, haykırımlar, kahkahalar ve seslenmelerle karmakarışık yapılıyordu.

Le Louarn doğruldu, Loic de birdenbire uyanıp yerinden fırladı, adamın yanına dikildi.

Önlerinde bir ada belirmişti şimdi. Dimdik, kayalık bir kıyı ve ortasında, adanın içlerine doğru gömülen derin bir liman ağzı vardı.

Şaşkına dönüp canı sıkılan Le Louarn «Şimdi yattı işler!» diye, üzüntüyle mırıldandı.

— «Bu ada onların mı?» diye sordu Loic. Uykusuzluktan ve soğuktan, şapşallaşmış bir durumdaydı.

— «Eh, görüyorsun işte. Bakalım. Kıyıda bekleyenlere, el-kol sallayanlara bak! Onların da kafalarında siyah bezler bağlı. Yine aynı çile evlât. Bu haydutların adası burası.»

— «Şeytan adası!» diye inançla ve acıyla mırıldandı Loic. «Bu ada, bilinen bir ada mı?»

— «Bak, bunun gibi bilinmeyen başka adalar da vardır kuşkusuz. Ticaret gemilerinin yolları üzerinde değillerse, balıkçı gemilerinin avlandıkları yerlerden de uzak iseler, o adaların varolduklarını kim bilebilir? Özellikle bu! Çok küçük bir ada gibime geliyor, sanıyorum bunu gösteren hiç bir harita yoktur!»

Yelkenli, limanın ağzından içeri giriyordu. Çapayı attılar. Bir sandal geldi karşılamaya, adamlar palamarları yakaladılar ve gemi ağır ağır kıyıya yanaştı.

Adamların yaptıkları manevraları dikkatle gözlemişti Le Louarn. Haydutlara karşı duyduğu tüm tiksintiyi unutarak, gerçek bir gemici duyarlılığıyla, yapılanları beğendi.

— «İyi... iyi... çok çok iyi... Gemiciliği çok iyi biliyor bunlar!»

Tam karşılarındaki patikadan yuvarlanır gibi koşarak, bağıarak ve ellerini-kollarını sallayarak bir sürü adam iniyordu.

Merdiven indirilmişti bile. Reis kıç güverteden çıktı, ingilizce emirler yağdırdı. Suratı daha önce hiç olmadığı kadar kızarmış ve gür, kırmızı kaşları karmakarışık olmuştu.

— «İşte şeytan» diye mırıldandı Le Louarn.

Makaralar gıcırdadı. Adamlar sandıkları, çuvalları, damacaneleri ve fıçıları çekiyor ve üçleme halatlarla kıyıya, yere indiriyorlardı. Rıhtımda, başka korsanlar bu malları alıyor, omuzlayıp tam karşıdaki, yalnızca denize doğru inen eğik ve dik yamacı görenen taşlı tepenin üstüne doğru taşıyorlardı.

Reisleri bir an bile gözetmeyi kesmiyor, başlarında dikiliyordu. Parlak, neredeyse bembeyaz kirpiklerinin arasındaki kısılmış gözleriyle bakarak emirler yağıdırıyor, adamları canlarından bezdiriyordu.

— «Görüyor musun küçük, bunlar, kıyıdaki bir sürü yoksul insandan çalıp yağmaladıkları yedek yiyecek, giyecekler...»

— «Bir gün yakalanacaklar, değil mi bay Le Louarn?»

— «Hiç kuşkun olmasın, yavrum. Her durumda, burada da olsa, —başıyla göğü gösterdi— orada da olsa, er veya geç, hesap sorulacak bunlardan.»

İş bitmiş, sandıklar, çuvalar ve fıçılar ortadan kalkmış. şimdi geri gelip yeni emirler bekleyen adamlarca yerlerine kaldırmışlardı.

Kızıl kafalı ,tayfalarına bir şeyler söyledi, sonra esirlerine yaklaştı.

— «Haydi bakalım, inin!»

Emre uydular, arkalarındaki diğer tayfaların ve hiç kimseye güvenip veremiyor gibi bizzat kendi taşıdığı oldukça ağır bir kasayla gelen reisin önünden yürüdüler.

Kıyıya toplandıklarında, reis haykırdı :

— «Haydi, yola düşün!»

Diğerleriyle birlikte, rüzgârın ve karın içinde, tepeye doğru tırmandılar.

Loic, Le Louarn'ın upuzun gövdesinin yanında küçücük. diğerlerinin arasında yiterek taban tepiyordu. Kendi aralarında anlaşılmas bir dille konuşuyorlardı adamlar. Sert, katı ve kimilerinin bıçak yaralarıyla bezenmiş suratları, çocuğu ürkütüyordu.

Okyanus ve rüzgâr adayı dövüyordu. Buradan gizlice kaçmanın hiç bir yolu yoktu. Olanaksızdı bu!

Çocuk bir elini ağzına yaklaştıırıp ısıtmak için hohladı. Elinin ayasındaki derin bir çatlak, yeniden açılmıştı.

Le Louarn eğildi, yaraya baktı .

— «Çok acıyor mu?»

— Evet, biraz acıyor efendim.»

— «Takma kafanı. Bunların ilâçları orasında mutlaka yara merhemi bulunur. İyileştiririz onu.»

Çocuk, cılız bir gülümsemeyle yanıtladı adamı. Zorlama bir gülücük, o kadar. Ama Le Louarn O'nu içine düştüğü bunalımdan ve korkudan sıyırmaya uğraşıyordu.

— «Aslında çok talihli bir çocuksun sen. Bir kez, bir süre için çalışmak zorunda değilsin. Kendini iyice beslemeye bak! Hem sonra, geri döndüğünde anlatacak o kadar çok şeyin olacak ki! Tüm genç kızlar, baygın gözlerle ağzının içine bakacaklar...»

: Adam ne söylerse söylesin, O'nu dinleyecek durumda değildi Loic. İçinde büyük bir korku büyümeye başlamıştı yeniden. Bu şeytan adasından hiç kurtulamayacaklardı... Bu yitik, bilinmeyen kuytu köşede kim bulabilirdi onları? Birdenbire hıçkırık tuttu çocuğu ve gürültüyle sümküdü.

Patika, taşlı tepenin üstünde bitiyordu. Orada, akla gelebilecek her türlü şeyden yapılmış, tuhaf bir köy belirdi birden. Evlerin iki- üç tanesi, denizin karaya attığı parçalanmış gemilerin artıklarından yapılmışlardı; daracık pencereleriyle oldukça sağlam görünüyordu bunlar. Öbürleri, üst üste yığılmış taşlarla ve beyazımsı bir tür harçla tutturulmuş kulübelerdi. Tümü yirmi tane kadardı.

Relsin ağzı kulaklarına varıyordu.

— «İşte 'Şeytan kent'!» Gösteriş yaparak, çalımlı bir havayla, Saint-Malo'lu esirlerini etkilemek için bröton dilinden sözcükler kullanarak konuşuyordu.

Ve kuşkusuz brötoncayı anlayan bazı adamlarıyla birlikte, gürültülü kahkahalarla güldüler.

— «Haydi, çabuk yürüyün. Hastayı hemen iyileştirmelisin.»

Le Louarn'ın burnunun dibine kadar yaklaştı ve dimdik bakarak gözlerini gözlerinin içine dikti :

— «Benim en iyi dostumdur. Eğer iyileştiremezsen...»

Ürküntü verici bir işaret yaptı eliyle. Saint-Malo'lu, gözünü bile kırpmadan, dingin bir sesle yanıtladı :

— «Ben peygamber değilim. Elimden geleni yapacağım... İlâçlarınız var mı?»

Adamın dudakları öfkeyle kasıldı :

— «Sen peygamber değilsin, ama ben şeytanım. Bunu unutma! Evet, bir sürü ilâcımız var. Kullanabilmek için bu işi bilmek gerek.»

Le Louarn omuzlarını silkti.

— «Hastanızı göreyim.»

— «Buradan...»

Tahta evlerden birine girdiler. Loic yapayalnız, umutsuz, teker teker evlere girip ortadan yitlen kor-sanların arasında kalakaldı.

Dostunun girdiği kapının önüne oturdu. Denizci-den uzak kaldığı sürece içindeki korku büyüdükçe büyüyordu. Göğsünün üzerinde, annesinin verdiği küçük haçı hissetti. Kazağının boynundan çıkardı onu ve şaşkınlıkla arkasına kazılı harflerle tarihe baktı : A.L.F. 1860. Anne Le Floch, annesi, ensesindeki sapsarı topuzuyla ve o net, tatlı sesiyle :

— «Bu küçük haçın olanaksız olanı yapabileceğini sakın sanma... Eğer sen yeterince inançla dua etmezsen... hiç bir işe yaramaz!» demişti...

Bunları anımsadı, tepeyi düşmanca silip süpüren rüzgârın içinde denize karşı oturup gözlerini kapadı ve dua etmeye koyuldu.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

H A S T A

Le Louarn'ın reisin ardı sıra girdiği oda koyu renkli perdelerle kaplı daracık pencereleri olan, zemini kalın halılarla kaplı, çok geniş bir yerdi.

Donuk gün ışığı pek az sızabliyordu odaya. Le Louarn odaya girer girmez kararsız, durakladı. Yavaş yavaş çevresini saran toplama eşyaları seçebildi. Gümüş vazolar, kristal çanak-çömlek yığını, içinde değerli taşlar parıldayan açık mücevher çekmeceleri, saf altınla kaplanmışa benzeyen örtüler... Gözünün eriştiği her yer gözkamaştırıcı ve karma-karışık yığılmış zenginliklerle doluydu.

Odanın öbür ucunda, çevresindeki olağanüstü parlaklıktan keskince ayırdedilen bir yatak vardı. Kabaca yontulmuş taşlardan desteklere dayalı tahta bir yataktı bu. Bu tür el sanatlarından pek anlamayan kişilerce yapıldığı kolaylıkla anlaşılabiliyordu. Ama üstü, ipeklilerle, kürklerle ve atlas yastıklarla tepeleme doluydu.

Bu tuhaf yatağın derinliklerinden bir ses yükseldi. Fransızca konuşuyordu adam.

— «Sen misin Sam?»

Kızıl saçlı ilerledi.

— «Benim. Seni bu deritten kurtaracak bir şey getirdim.»

— «Nedir o?»

— «Bilyyorsun, **Gabadao**'nun sağlıkçı tayfası. O'nu aldım.»

İpeklilerin ve kürkleri niçinde bir kımıltı oldu. Yatağın yanına varan korsan, hastaya doğru eğildi.

— «Burada. O'nu ele geçirdik. Seninle ilgilenecek, iyileştirecek.»

Hastanın boğuk sesi birdenbire keskinleşip güldü :

— «Sözünü bile etme. O'nu görmek istemiyorum. Duydun mu?»

— «Sinirlenme ,halâ ateşin var. Dinle! Bir kaç saniye başka şeyleri düşün. Bak, sana seferimizi anlatabayım. Çok iyi gitti! Gittiğimizde iyi satış yaptık. Moruk Klauss'a. Kıyıda, önceden sözleştiğimiz bir yerde bekliyordu bizi.»

Ellerini kalçalarına vurarak kahkahalarla güldü.

— «Yaşlı eşkiya da iki katı kazanacak. Ama yine de elde ettiğimize bir bak hele!»

Madeni sesler çıkartan cantayı salladı, açtı ve avucuna bir kaç altın aldı.

Sözlerini sürdürdü sonra :

— «Daha sonra, bu kez İskoçya kıyılarına gittik. Kenneth kontunun şatosuna. Anımsıyor musun? Orayı seninle birlikte bulmuştuk ilk kez, denizin kıyısındaki hani! İçeride dört adam ve üç kadın vardı. İyi ganimet aldık. Çok da kolay oldu. Malları gemide bıraktım. Onbeş gün sonra satmaya gideceğiz. Klauss'la gününü sözleştik.»

Soluğu kesilmiş ve boğuk ses, yeniden yükseldi yataktan :

— «Nereye yanaştınız? Gemiyi nereye sakladınız?» Beriki yeniden bir kahkaha patlattı.

— «İyi ki sordun vallahi! Bunu ıslatmalıyız! Bremen'de, Franz'ın meyhanesinde iki gün kaldık. Gemiyi hiç bir tehlike olmayan bir yerde, küçük bir koya bıraktık. Seni düşünüyorlar, biliyor musun? Herkesin çok selâmları var. Yakında yine güzel günlere erişeceğiz, göreceksin.»

Yataktan yankılandı sanki sesi :

— «Güzel günlere...»

Sonra bir de soru geldi :

— «Şatoda... her şey yolunda gitti mi Sam?»

— «Ah!» dedi beriki, kollarını havaya kaldırarak, «Hani senin bana brötoncasını öğrettiğin gibi, yumurta kırılmadan omlet yapılmaz! İskoçlar ellerinden geldiğince direnmeye çalıştılar önce. Ateş açmck zorunda kaldık. Birini yaraladık. Eh! Sanırım ö!mez...»

Elini yeniden daldırdı çantaya.

— «Bak! Bunun gibi dört tane daha var, yerini biliyorsun. Sanırım bir yıla kalmaz, bizim de bir şatomuz olur. Şimdi önce yarayı iyileştirmek gerek.»

— «Hayır! Bu adamı istemiyorum.»

— «Ama, ben buraya bunun için geldim» diye kararlı bir sesle söze karıştı Le Louarn.

Yatağa doğru ilerledi.

Kızıl saçlı ayağa kalktı.

— «İki sandık ilâç getirteceğim şimdi. Hangileri gerekiyorsa seçip al. Dostumu bu durumdan kurtarmak zorundasın.»

— «Işık istiyorum,» dedi Le Louarn. «Onu bu yarı karanlıkta inceleyemem.»

— «Lamba getirecekler. Hemen.»

Çıktı odadan .Dışarıda adamlarına bağırdığı duyuldu :

— «Jimmy! Paco!»

Le Louarn hastanın üzerine eğildi. Karmakarışık ve arap saçına dönmüş bir saç ve sakal yığını gördü.

— «Nereniz ağrıyor?» diye sordu.

Adam yatakta kımıldandı, sonra karar vermiş gibi konuştu :

— «Örtüleri kaldırın. Kendi başıma beceremeyeceğim. Bacağımın ne hale geldiğini görün. Bir ay önce baldırıma bir kurşun saplandı. Bıçakla çıkardılar. Her zaman böyle yaparız. Ama bu kez işler yolunda gitmedi.»

Le Louarn ipeklileri çekti, yastıkları itti ve birdenbire yataktan yükselen iğrenç bir kokuyla midesi bulandı. Yanılmıyordu. Koku, yalnızca hastanın içinde bulunduğu koşulların pisliğinden ileri gelmiyordu...

Yatağın gömülü bulunduğu karanlıkta henüz hiç bir şeyi seçemediği halde tahmin ettiği üzere mikrop kapmış yaradan dolayı oluşmuştu bu koku.

Reislerinin emriyle koşuşturan iki adam odaya geldiler. Birisi kucağında getirdiği iki sandığı tek söz etmeksizin Le Louarn'ın önüne bıraktı, öbürü ise yakılmış lâmbaları yatağın yanbaşındaki bir masanın üzerine yerleştirdi.

Balıkçı, lâmbalardan birini alıp yaralıya yaklaştırdı. Karmakarışık sakallarla saçların arasındaki suratta parlayan mavi gözlerin ışıltısını görünce bir an şaşırdı, bu bakışlarla birdenbire sarsıldı. Kısa bir an, şaşkın, kalakaldı. Daha sonra lâmbanın ışığını korsanın bacağına yöneltti.

Görüntü son kerte etkileyiciydi. Yalnızca sağ bacak yaralıydı. Ama, herhangi bir yarası olmayan öbür bacağın yanında, çok korkunç bir görünümü vardı. Akıl almaz ölçüde şişmiş, neredeyse kararmışçasına kalçaya dek mosmor olmuştu. Baldırdaki ağzı kuyu gibi açık olan yaradan kompres niyetine konmuş kirli bezlerin üzerine irin akıyordu.

Balıkçı, alnından soğuk terler boşandığını hissetti. Hem yükselen kokudan, hem de yaranın görüntüsünden dolayı uğradığı ürküntüden, keskin bir bulantı sardı içini. Hiç kuşku yok ki gangren olmuştu adam. Yapılabilecek hiç bir şey yoktu! İki veya üç hafta içinde ölecekti... Ancak iyi bir cerrah kesebilirdi bacağı, o da ancak çok geç olmamışsa işe yarayabilirdi! Ve bu durumda, adam için yapılabilecek hiç bir şey olmadığına göre, Loic'in ve kendisinin de kurtulma umutları kalmamıştı. O korkunç Sam, açıkça söylemişti bunu. Başaramazsa bağışlanmayacaktı! Düşüncesini değiştirecek esneklikten tümüyle yoksun görünüyordu korsan.

Le Louarn alnını sildi.

Hasta elleriyle gözlerini kapatmıştı.

— «Lambayı yüzümden uzaklaştırın... Ateşim var... Başım ağrıyor... Dayanamıyorum...»

Denizci ilâç sandıklarının önünde diz çöktü, açtı

ve içindeki küçücük şişeciklerle paketlerdeki tozları inceledi.

İyi! Öncelikle en ivedi çözümlere yönelmek, bu tiksinti verici kabuğu temizlemek, yatak ve hasta için temiz çarşaf ve çamaşır istemek ve eti kemiğe dek kemiren kurumuş, çürümüş irinleri kazımak gerekiyordu hemen. Mikrop kırıcı ve ağrı kesici bir takım ilâçlar vardı sandıklarda. Böylelikle adam daha az acı çekecekti. Bunlar, bir süre için bir değişme, görelî bir iyileşme sağlayacaktı. Böylelikle bu belâdan kurtulabilmek için bir şeyler düşünmek, örgütlemek ve hazırlamak için gerekli süreyi sağlayabilecekti!

Aza sonra geri geldi Sam. Kaşları çatık, kötü bir sesle sorguya çekti.

— «Eee, iyileştirebilecek misin, ha?»

— «Temiz çamaşır gerekiyor. Daha az iğrenç çarşaflarınız var mı? Ayrıca kaynatılmış su ve alkol de gerekli.»

— «Ne istersen var.»

Yine çıktı odadan, emirler yağdırdı.

Le Louarn da yaralı bacağın derilerine yapışmış olan işlemeli, sırmalı kumaşları sıyırıp toplamaya koyuldu. Adam yatağında kımıldamadan yatıyor, bir tek sözcük bile konuşmadan ne inliyor, ne de gıkını çıkarıyordu.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

İLK DERTLEŞMELER

Adaya geldiklerinden bu yana sekiz gün olmuştu. Hastanın kaldığı ahşap evde yatıp kalkıyorlardı.

Reis, Le Louarn'a açıkça bildirmişti emirlerini.

— «Onu yalnız bırakmayacaksınız. Gece gündüz demeden iyileştirmeye çalışacaksınız. Ve iyileştireceksiniz...»

Öğle ve akşam yemeklerini, çetenin öbür adamlarıyla birlikte yiyorlardı. Öğle yemekleri kimi zaman açık havada, rüzgârın söndüreyazdığı bir ateşin başında, ama akşam yemekleri kesinlikle her zaman taş evlerden birinin içinde yeniyordu. Çünkü emirler noktası noktasına yerine getiriliyordu burada. Adanın üzerinde gecenin karanlığı çöktüğü gibi, en küçük bir ışık sızıntısına bile izin verilmiyordu. Okyanusun ortasında en cılız ışık bile çok uzaklardan görülebilirdi. Çok titizlikle önlem alıyordu korsanlar.

Le Louarn her sabah küçük cep defterine günün tarihini yazıyor, daha sonra yaralı adamın acılarını hafifletmeye çalışıyordu. Yarayı yıkıyor, pansumanlarını değiştiriyor ve ilâç sandıklarından bulduğu ağrı kesicileri hiç esirgmeden kullanıyordu.

Ama hiç bir umudu yoktu. Mikrop'ü yara her geçen gün biraz daha derine iniyor, yayılıyor ve hastanın gücü gözle görülürcesine, hızla azalıyordu.

Loic davranışlarında özgürdü. Neler yaptığını bilmeyen ve büyük olasılıkla yeni bir talana hazırlanan korsanların arasında geziniyor, dolaşıyordu.

Bir yandan rüzgâr, bir yandan da sağnak yağmurlar dövüyordu adayı. Okyanus kükrüyordu. Kar yağmıyordu artık gerçi, ama yağmurun eritmekte gecikmeyeceği beyaz kar yığınları halâ yer yer duruyorlardı.

Loic ile Le Louarn yemek yenilen yere yaklaştıklarında, dopdolu iki karavanayı sessizce uzatıyordu Paco. Canları pek istemese de tümünü yiyorlardı. Balıkçı çocuğa;

— «Güçlü olmak için yemek gerekir» demişti. «Belki bir gün o güce gereksinmemiz olabilir.»

Loic de kendisine verilen her şeyi yiyordu. Aslında yemek hiç de fena sayılmazdı. Zira korsanlar, tüm Saint-Malo'yu bir yıl boyunca besleyebilecek kadar bol yiyecek bulunduruyorlardı adada.

Çocuk bir gün gezinirken; adamların yiyecek ambarı olarak kullandıkları evi görmüştü. Aslı jambonlar, sosisler, kurutulmuş balıklar, tereyağı toprakları, sayısız bisküvi ve peksimet sandıkları, un, sebzeler, şarap ve alkol fıçılarıyla tepeleme doluydu ambar. Çetenin örgütlenmesi çok iyiydi. Hatta belli kl bol patlayıcı kullanarak toprağa derinlemesine açılmış bir sarnıç düzeneği sayesinde, çok bol içme suları bile vardı. Hemen yanında da barut ve mermi dolu bir cephanelik bulunuyordu.

Diğer konutlarda korsanlar silâhları temizlemekten ve mermi üretmekten boş kaldıkça dinleniyor, tıkınıyor, zilzurna sarhoş oluncaya dek içiyorlardı.

Le Louarn ve miço, o akşam kendilerine verilen kürklere sarınıp yatmışlardı ama ikisini de uyku tutmuyordu. Çok sert esen rüzgâr, barakayı sallıyordu. Zaman zaman da yaralı, karanlığın içinde, odanın öbür ucunda kesik kesik inliyordu.

Loic, yaralının köşesine baktığında ilk önce beyaz sandığı bir saç-sakal yığınının başka bir şey görmemişti ve O'nunla ilgili olarak başka hiç bir şey bilmiyordu. Le Louarn ise söylediğinde, saçlarından kaynaklanan yanılığını düzeltmişti :

— «Hayır, yaşlı değil. Çok açık sarışın yalnızca.

Saçlarının rengi, biraz seni andırıyor. Ama hastal.k yemiş ,bitirmiş adamı. Kesin bir yaş söyleyemem O'nun için, ama bence kesinlikle yaşlı bir adam değil.»

Denizci hastayla ilgilenirken çocuğun önerdiği yar-dımı her kez geri çeviriyordu.

— «Boşuna yineleme. Bu korkunç şeyi senin de görüp koklamanı kesinlikle istemiyorum. Yaşadığım sürece çok şey gördüm, çok yer gezdim... Ama böyle bir şeye ilk kez rastlıyorum...»

Diğerlerinden çok daha zorlu bir bora ahşap du-varı şiddetle sarstı ve hemen ardından kulakları sa-ğır edici bir gök gürültüsü patladı.

Loic, yattığı yerden sıçrayıp homurdandı :

— «Ne mutsuzluk!.. Şeytan adası...»

Le Louarn çocuğa yaklaştı.

— «Kurtulacağız buradan ufaklık.»

Derin bir iç çekme sesi geldi çocuktan.

— «Bay Le Louarn, eğer ben burada olmasay-dım...»

Adam küçük bir kahkaha attı.

— «İnan ki burada olmamanı çok isterdim yav-rum...»

— «Hayır... Demek istiyorum ki... eğer size ayak-bağı olmasaydım, şimdiye dek bir şeyler yapabilir-diniz...»

— «Öyle mi? Kuşkusuz yüzerek tüyerdim bura-dan, ha? Dinle, ahmak! Eğer bir gün buradan kur-tulacaksak, inan ki bu senin bana getirdiğin bil-giler sayesinde olacak...»

— «Doğru mu bu, bay Le Louarn?»

— «Nasıl sorarsın bunu? Bana hiç güvenleri yok bu heriflerin, hiç bir yere gidemiyorum. Sen ol-ma-san yaralıdan başka yirmi iki kişi daha olduğunu nasıl bilebilirdim. Dördünün sürekli gemide nöbet beklediğini, diğerlerinin neler yaptıklarını, örgütlen-melerini, diğer şeyleri nasıl öğrenebilirdim? Söyle-sene!»

Gök yeniden gürledi ve bir şimşek karanlığı yırttı.

Yaralının köşesinden uzun, acılı bir inilti duyuldu. Le Louarn ve Loic, bir an sustular. Az sonra yenisinden sağnağın pıtırıtısından başka ses duyulmaz oldu.

Loic fısıldadı :

— «Brötonca konuşan üç kişiyi dinlemeye çalıştım. Öbürleri ispanyol ve ingiliz. Reisleri, yani Sam nereden biliyor brötoncayı acaba?»

— «Sanırım biliyorum bunu. Hasta öğretmiş olsa gerek bunu O'na. Çünkü kendisi gerçek bir bröton. Hiç kuşku yok bundan. Bu iki herif arasında tuhaf bir bağ, bir dostluk, bir gönül borcu, bir bağ var, ama tam olarak neyin nesidir bu, bilemiyorum. Sam İrlandalı. Hasta brötonyanın neresinden acaba? Biliyorum.»

Ve birdenbire herşey sarsıldı. Gökgürültüsünden farklı bir şey, korkunç bir patlama duyuldu. Dışarıdan cıgıllıklar, çağırılar, küfürler, daha da hızlanan fırtınanın gürültüsüne karışarak yükseldi.

Le Louarn ve çocuk, bir an için adaya bir saldırı olduğunu sandılar. Bu umutla, hızla çarpmaya başladı yürekleri.

Ama o sırada kapı açıldı. Sam, siyah bezle bağlı olmayan kızıl saçları karmakarışık, şimşeklerin ışığında kesik kesik aydınlanarak eşikte belirdi. Öfkeden ağzından köpükler saçılıyordu.

— «Haydi, sağlıkçı, kalk» diye haykırdı.

Le Louarn kuşkuyla doğruldu.

— «Daha çabuk!» diye uludu korsan, «Yoksa canını alırım!»

— «Ne istiyorsunuz?»

— «Yaralılar var.»

Balıkçıyı kabaca ve hızla dışarı itti. Loic adamın öfkeyle gürleyen sesini şaşkınlıkla duydu yine.

— «Smith olacak köpek, bir yük barutu yanlışlıkla patlattı. Üç kişi daha varmış yanında. Neredeyse herkesi havaya uçuracaktı!»

Yapayalnız kaldı çocuk; köşesinde yavaşça inleyen yaralıyla başbaşa ve yalnız... Örtülerinin altına titreyerek büzüldü.

Bitip tükenmek bilmeyen saatler geçti. La Louarn halâ dönmemişti. Sabah oluyordu, neredeyse. Şafak perdelerin arasından sızıyordu. Bir türlü uyuyamamıştı Loic.

Yaralı adam da uyuyamamıştı kuşkusuz. Çocuk adamın hiç aralıksız kımıldanıp inlediğini duyuyordu. Birdenbire yaralının sesi yükseldi :

— «Susadım... İçecek bir şey...»

Miço doğruldu ve bekledi.

— «İçecek bir şey...» diye yineledi ses.

O zaman Loic kalktı, adamın inlemesini sürdürdüğü yatağa yaklaştı. Yatağın çevresinde, havada berbat bir koku vardı. Çocuk bulantısını bastırmaya çalıştı.

— «Bayım, size içecek bir şey vereyim...»

Hasta adam biraz toparlanır gibi oldu.

— «Işık...»

Çocuk çakmağı çaktı, lâmbayı yaktı, su tasını bulup bardağı doldurdu.

...Adam kanamadan içti suyu, çocuğa hiç bakmadı o sıra. Loic boş bardağı almak için eğildiğinde bakışları karşılaştı. Biribirine çok benzeyen gözlerdi bunlar : parlak, beyazımsı kirpiklerin ardında masmavi gözler. Çocuk gözlerini bir an adama yönelik tuttu, birdenbire aralarında tuhaf bir tedirginlik oluştu. İlk önce yaralı tepki gösterdi :

— «Sen bir çocuksun! Daha önce görmedim seni. Ne yapıyorsun burada?»

Çocuğun içindeki tüm kaygılar ve acılar bir anda yüze çıktı, öfkeyle patladı :

— «Korsan dostlarınız beni de bay Le Louarn ile birlikte zorla alakoydular. Burada olmayı ben istemedim!»

Hastanın sakalının içinden uçuk bir gülümseme belirdi.

— «Sinirlenme... Anladım.»

Şaşıran Loic'in bakışları adamla bir kez daha karşılaştı. Bu karman-çorman saç ve sakal yığınının içinde gerçekten İnsancıl olan tek yer gözlerdi. Bir

tür acıma duygusuyla doldu içi. Arkasını dönerek :

— «Benden istediğiniz bir şey yoksa, gideyim...» dedi.

Beriki durakladı, sonra gürledi :

— «Var. Kal.»

Çocuk bir emir bekleyerek, sıkılgan, ayaküstü dikildi.

— «Otur.»

Emre uydu Loic. Ve birdenbire sordu adama :

— «Nerelisiniz?»

Hasta bir dirseğinin üzerinde dikildi, yüzündeki tüm hoşgörü yokoldu birdenbire. Haykırdı :

— «Burada soruları ben sorarım.»

Sonra başı yeniden yastıkların üzerine devrildi.

— «Haklısın,» dedi bir an sonra, boğuk bir sesle. «Öleceğim. Belki yarın, belki bugün. Seninle biraz konuşmak iyi gelecek bana.»

Loic korsanın kendisini tepeden tırnağa süzüp incelediği izlenimine kapıldı yine. Gözlerini halıya dikti o zaman.

— «Ben brötonum...» diye açıkladı korsan. Bir an duraksadı, sonra; «Finistère ilindenim.» dedi.

Loic ellerini dizlerinin üzerinde kavuşturmuş, nazikçe dinliyordu adamı. Ciğerleri tıkanmış gibi güçlükle soludu hasta. Ellerini, sanki havayı veya bir düşünceyi, bir anıyı kovalar gibi salladı havada. Bunlar soluk, iskeleti çıkmış ellerdi; çocuğa koyu renkli, nasırlı, ama bir tanesi kopuk olan başka elleri anımsattılar. Düşünceleri belki de hiç bir zaman dönemeyeceği mutlu baba ocağına gitti. Çok uzakta kendisini bekleyenleri ve ortadan yitmesiyle sonsuz bir mutsuzluğa gömülecek olanları düşündü hüznle.

Yeniden öfkелendi, kaşlarını çatıp uzamış saçlarını sıyırdı alnından ve kızgınlığını haykırmak için ağzını açtı.

Tam o sırada yorgunluktan gözleri çukura kaçmış olan Le Louarn döndü ve yanibaşlarında yere oturdu.

— «Neler olup bitiyor?» diye sordu hasta.

— «Smith hemencecik öldü.»

— «Önemli bir yitik değil.»

— «Öbür üçü ellerinden ve yüzlerinden yaralanmışlar. Elimden geleni yaptım. Görünüşleri pek güzel oldu sayılmaz, ama iyileşecekler.»

— «O da yeter. Böyle kopuklar çıktıkça pırıl pırıl çocuklar pisipisine geberiyorlar. Bize gerekli olanlar ise onlar...»

Le Louarn gözlerini yumdu.

— «Senin Sam bizim derimizi yüzecek, çocuğun-kiyle benimkini. Bir kez daha söyledi.»

Korsan başını salladı.

— «Hayır. O'nu iyi tanırım. Artık böyle bir şey yapmaz.»

Derin derin soludu ve söyleyeceğinin iyi anlaşılmasını ister gibi sesini yükseltti:

— «Yakında öleceğim.»

Le Louarn'ın karşı koymaya gücü yoktu. Bu uzun gerilim gecesinden iyice alıkklaşmış durumdaydı. Tüm sinirleri kopacakmışcasına gerilmişti sanki. Yalnızca dinlenmeye gereksiniyordu. Ama hasta adam konuşmasını sürdürüyordu halâ.

— «Ben öldükten sonra sizleri öldürtecekti. Ben O'nun dostuyum, tek, biricik dostuyum. Öbürleriyle olanla hiç bir benzerliği olmayan bir şey bu. O, bunu biliyor. Hem sonra sizler özgür bırakılmamanızı gerektirecek kadar çok şey biliyorsunuz.»

Bir an soluklandı, sonra kaldığı yerden sürdürdü sözlerini.

— «Ama siz bir sağlıkçı olarak kendinizi kanıtladınız. Adada bir sağlıkçı bulunmasını her zaman düşlemiştir O. Sizi tutuklu olarak elinde bulunduracaktır.»

Le Louarn yumruklarını sıktı.

— «Çocuğu da mı?»

Adam güldü.

— «Oh! Kuşkusuz! Nasıl sınırsız bir zenginliği olacağını anlayacaktır. Gereken tek şey emirlere uy-

mak. O da öbürleri gibi olacak.»

— «Doğru değil bu!» diye bağırdı Loic. Le Louarn da kükredi :

— «Sizin kızıl şeytanınız er geç bir gün yakalacak. Ya darağacında, ya da giyotinde sona erecek yaşamı.»

Can çekişen adam bir kez daha güldü.

— «Ama hemen yarın değil!»

Le Louarn ayağa kalktı. Hastaya arkasını döndü ve yatak olarak kullandığı kürk yığınınına yöneldi.

— «Loic, ben biraz yatacağım. Sen çık, biraz dolaş, ben dayanamıyorum artık.»

Doğruydu söylediği gerçekten. Bakışlarını hiç bir zaman unutamayacağını sezdiği o gövdesi ve ruhu çürümüş, can çekişen adamı artık düşünmemek için havaya, rüzgâra ve dalgaların kokusuna gereksiniyordu. Dışarı çıktı.

Gün, her zamanki gibi geçip gidiyordu. Le Louarn hastanın bakımıyla uğraşıp duruyordu. Loic ise işsiz-güçsüz, aylâk aylâk dolaşıp çevresinde konuşulanları anlamaya çalışıyordu. Ama davranışlarından, ellerini-kollarını sallayarak hızlı hızlı konuşmalarından ve eleştirici havalarından anlaşıldığına göre geceki olaydan söz ediyor ve bu olayın dayattığı işlerle uğraşıyorlardı. Her üç yaralı da yattıkları evlerden çıkmamışlardı. Ölüden ise eser bile yoktu; çoktun okyanusun dibini boylamış olsa gerekti cesedi...

Gece olunca Jakez Le Louarn uyumadan önce günün olaylarının bir dökümünü yaptı ve öğrendiklerini anlattı.

— «Bu sabah Sam hastayı görmeye geldiğinde benim uyuduğumu sandı, hiç kuşkulandırmadan konuştu. Yelkenli üç gün içinde yola çıkıyor. Onbeş kişiyle. Demek ki burada topu topu yedi kişi kalacak. Bir de bu herif elbette, ama belki o güne kadar ölür...»

— «Eh, evet... Ama, ne yapabiliriz?.. Silâhımız

yok... Onların ise yeterince var... Hem neyle gideceğiz buradan? Sandalla mı?»

Çocuğun sesi karanlığın içinden boğuk boğuk geliyordu denizciye, ama beri yandan da umutsuz bir ses tonuyla konuştuğu kolaylıkla anlaşılabilirdi.

— «Dinle Loic! Bir kolayına bakacağız... Başaracağımıza inanmalı'sın, yoksa başaramayız...»

Çocuğun yanıtlamasını beklemeden sürdürdü sözlerini gemici :

— «Vandée iline, Saint-Jean-de-Monts yöresine yapacakları büyük sefer için hazırlanıyorlar. Kıyıda ki çiftlikleri ve küçük köyleri soyacaklar. Kızıl kafa, köylülerin gömüler gizlediklerini sanıyor. Direnmeye kalkışan olursa acımasızca...»

Loic birdenbire kesti adamın sözlerini.

— «Öbürü... O ne dedi?»

— «Oh! Önemli bir şey söylemedi. Artık pek konuşacak gücü de yok.»

— «Adı ne, biliyor musunuz?»

— «Bir an adını söyledi İrlandalı, konuşurken. Ama ben iyi işitemedim. Bröton çok kızdı, bu adla çağrılmayı istemediğini haykırdı. O addaki adamın çoktan öldüğünü söyledi. İyice kendine gelmiş gibi görüldüğü tek an o andı işte.»

— «Bay Le Louarn...» diye fısıldadı çocuk. «Size hiç kimseyi anımsatmıyor mu? Ben... zaman zaman... Sanki O'nu daha önce görmüşüm gibime geliyor...»

Adam içini çekti.

— «Amma da zırvalıyorsun! Sen ve ben, biz yalnızca bildiğimiz Saint-Malo'luları tanıyoruz ve inan ki bizim artık göremediklerimizin tümü de çoktan öldüler...»

Arkasını döndü ve örtüleri başına çekti.

— «Uyu, miço. İyi geceler.»

Az sonra horlamaları, fırtınanın dışarıdaki gürültüsüne karışmaya başladı.

Loic ise, ne yaptıysa bir türlü uykuya dalamadı.

ONALTINCI BÖLÜM

KORKUNÇ BULGU

Yeni bir gün başlıyordu. Ne fırtına, ne de yağmur vardı, ama adamların görüntülerini kara takkeli hayaletler gibi gösteren, kayalık tepeye yapışarak yayılan pamuk bulutu gibi yoğun bir sis yayılmıştı dört bir yana.

Alanın ortasında yakılan ateş, korsanların suratlarına yaygın bir ışık salıyordu. Adamlar konuşuyor, yere serdikleri yelkenlerin yırtıklarını dikiyor, silâhlarını yağıyor ve tüm işleri kesintisiz bir tartışma, hırlaşma, seslenme, bağırıp çağırma hır-gürü içinde yapıyorlardı. Konuştukları dillerin değişik olması, sisin gri pamuksuluğu içinde büsbütün yabansı bir yankı yaratıyordu.

Loic, hastanın acılarını hafifletmek için çabalayan Le Louarn'ı evde bırakıp çıkmış, uzaklaşmıştı.

Küçük koya giden patikaya yöneldi. Orada, yeşilimsi suyun üzerinde sallanıyordu iki direkli gemi. Güvertede hiç kimsecikler yoktu. Ama uzun sürmezdi bu, nöbet bekleyen dört haydut kuşkusuz zıkkımlanacaklarını almaya gitmiş olsalar gerekti. Beş veya on dakika içinde geri dönüyorlardı hep. Bir gün gemiyi ele geçirebileceklerini düşlemek bile olanaksızdı. Le Louarn bu konuyu uzun uzadıya düşünüp ölçmüş, biçmiş, ama sonunda delice bir düşünce olduğu yargısına varmıştı.

Denizden yakıcı ve taptaze bir yosun kokusu yükseliyordu. Loic bu kokuların ruhunda bir dizil anıyı

çağırıştırdığını hissetti ve birdenbire haykırmak, kafese konmuş bir yaban hayvanı gibi kayalıkların üzerinde yuvarlanmak için dayanılmaz bir istek duydu içinde.

Derin derin soludu, buz gibi suya daldırdı ellerini ve yüzüne su vurdu. Daha sonra dönüş yolunu tuttu.

Alandaki adamlar işlerini görmeyi ve hır-gürü sürdürüyorlardı. Ateşin korları üzerinde hoş kokular çıkaran tencereler kaynıyordu. Şarap fıçıları ve içki şişeleri yan yana dizilmişti. Bu akşam da ara-sıra yaptıkları gibi tıknıp zom oluncaya dek içeceklerdi demek! Böyle gecelerdeki haykırmaları, her kez ür-kütüyordu çocuğu.

Sinsi ve alaycı bakışlardan sıkılarak başını öne eğdi ve adamların önünden geçip gitmeye davrandı.

Birdenbire, fransızca bir çağrı durdurdu Loic'i :

— «Hey! Balıkçı! Gel de bir içki iç, bir kadehcik... Daha iyi kokarsın. Leş gibi morina kokuyorsun!»

Anlayanlar kahkahayı bastılar. Diğerleri, kendi dillerinde karmakarışık şeyler homurdanarak dolu maşrapaları çocuğun burnuna doğru uzatıyorlardı. Korsanlardan birisince kabaca itilip kakılan Loic dengesini yitirdi ve düşeyazdı. Yüzüne dökülen sert içki soluğunu kesip gözlerini yaktı.

Çılgınca bir öfkeye kapılan çocuk adamlara kafa tutarak karşı koydu. Gürültülerle kahkahalar atarak önünden kaçışan adamları yakalayabilmek için yekindi. Öldürecekti onları! Evet! Tümünü gebertecekti! Bağırıyor, uluyor, aklına gelen her şeyi haykırıyordu.

— «Hayvan leşleri... Siz... siz ise bok kokuyorsunuz...» Ve kocaman kocaman, yaşamı boyu hiç bir zaman cüret edip de söyleyemediği sövgüleri sıralıyordu.

Birisi bir çelme takınca tepe-taklak yere çakıldı, sersemledi ve gülünç duruma düştüğünü anladı.

Ayağa kalktı, alaylar ve kabaca sözle sarkıntılık-

lar arasında gözyaşlarını güçlkle tutarak yaralı adamın evine doğru koştu. Utanç ve umutsuzluk içinde tir tir titriyor ve hıçkırıklar içinde mırıldanıyordu :

— ...Yan dayım... Pierre... Yves... Onlar burada olsalardı, bu eşkıyaları lokma lokma doğrarlardı...»

Odaya varınca kendisini örtülerin üzerine attı ve başını iki elinin arasına gömdü. Bu böyle sürüp gidemezdi. Tüm yaşamını bu cehennemnin içinde mi geçirecekti? Ölmek çok daha iyiydi doğrusu! Artık bir lokma bile yemeyecek, bir yudum bile içmeyecekti... Saint-Malo'daki Haute sokağındaki, gırtlığında çıkan bir yara yüzünden hiç bir şey yiyip içemez olan yaşlı Mathieu gibi, kendisini kurumaya terkedecekti. Olayı iyi anımsıyordu Loic, üç yıl kadar önce olmuştu.

Kafasını kaldırdı. Yaralının köşesinden hafif sesle konuşmalar geliyordu. Çocuk, lâmbanın cılız ışığında kara kafalılarının ırlandalı reislerini seçti. Olağanüstü bir korkuya kapılarak soluğunu tuttu'

Kızıl şeytan gitgide sesini yükseltiyordu orada. Fransızca konuşuyordu. Loic, adamın söylediklerini anlamaya başladı.

— «İyileşmellsin... Mutlaka iyileşmelisin... Duyuyor musun dostum?.. Sensiz işler iyi gitmiyor... Evet... Talan seferleri örgütlemek ve tasarlamak için benden iyisinin olmadığını çok iyi biliyorum... Ama sen, sen adamlarla konuşmasını biliyorsun... Ben... Benden nefret ediyorlar... Evet... iyi biliyorum bunu... Emirlerime uyuyorlar... Korkuyorlar benden çünkü... Bir gün pis bir oyun oynayacaklar bana...»

Hasta adam yanıtlıyordu kuşkusuz, ama ne söylediği duyulmuyordu.

Koca Sam'ın sesi yükseldi yeniden.

— «Sen benim tek dostumsun... Sen olmasan ben şimdi nerede olurdum?.. Söyle... Söz ver bana... Bugün biraz olsun bir şeyler yiyeceksin, değil mi?»

Hemen sonra birden öfkeyle köpürdü :

— «Şu Allahın belâsı sağlıkçı eğer seni iyileşti-

remezse, derisini yüzeceğim O'nun... Vallahi de yapacağım bunu...»

Loic elleriyle kulaklarını tıkayıp yüzünü yastığa gömdü. Ama az sonra güçlü bir pençe yakalayıp havalandırdı çocuğu. En kaba sözlerle azarlıyor, hiç durmadan tartaklayıp sarsıyordu küçüğü İrlandalı.

— «Tembel, aylâk herif! Beyefendi gündüz gözünüyor! Daha neler! O senin dostun olacak alık sersem yaralılarla uğraştığı sürece hastaya sen arkadaşlık edeceksin! Çabuk! Anladın mı?»

Evet. Anlamıştı. Bu sözlerin yarısı brötonca, yarısı da bilmem nece söylenmişti, ama ne demek istediğini anlamıştı çocuk. Adam yaaksını bırakır bırakmaz İvecenlikle odanın öbür ucuna doğru koştu. Sam da dışarı çıktı ve gök gürültüsünü andıran sesinin dışarıda kükrediği duyuldu.

Hasta, gözleri kapalı yatıyordu köşesinde. Oturdu çocuk, tek bir sözcük bile söylemeksizin adamın yarısı kirpi gibi dikilmiş saçlarla örtülü alev alev yanan alnını inceledi.

— «Beni güzel mi buluyorsun?» diye gürledi kor-san birdenbire. Oysa, gözlerini hiç açmamıştı sanki! «Başka yere bak, beni rahatsız ediyorsun...»

İçini çekti çocuk ve uysalca bakışlarını yatağı kaplayan süslü örtülerle kürklere, yastıklara çevirdi.

Odada yeniden yoğun bir sessizlik oldu. Dışarıda adamlar ara vermeksizin koşuşuyor, bağırıp çağırıyor, ara sıra kahkahalar savurup haykırıslara karışan savaş çığlıkları atıyorlardı. Ama, içki âlemi yaptıkları günlerde genellikle hep böyle olurdu.

Kendi kendine konuşur gibi mırıldanıyordu yaralı adam.

— «Tümü de çok mutlu... Yarın gidiyorlar... Yeni bir serüvene atılıyorlar... Onlarla birlikte olabilmek için neler vermezdim... Bu gün sabahtan akşama dek, zom olana dek çekecekler kafaları...»

Loic, adama bakmaya çekiniyordu. En ufak bir devinimden bile kaçınıyordu. Hasta, çocuğun orada olduğunu unutmuş gibiydi. Çevrelerindeki her şeye

sinmiş bir ter ve irin kokusu vardı havada. Can çekişen adamın henüz ölmediğini kanıtlayan tek kıpırtı, ellerinin titremesiydi.

Birdenbire sesindeki boğukluk silindi, söyledikleri belirginleşti ve Loic uyuşan bacağına kımıldatmayı becerebildi.

— «Biliyor musun küçük, bir zamanlar ben de senin gibiydim... Küçük, tatlı bir miçoymdum...»

Adam gerçekten de kendisiyle konuşuyordu! Yanıtlamak gerekiyor muydu acaba? Ama, ne diyecekti ki?

Hayır. Adam yanıt beklemiyordu. Konuşmasını sürdürdü :

— «Her şey nasıl da çabuk geçiyor... San Francisco'da... sonu kötü biten bir kavga...»

Bu gün konuşmak istiyordu hasta. Oysa öyküsü Loic'in umurunda bile değildi. Jakez Le Louarn da neden bu kadar geç kalmıştı acaba?

— «Ondört yıla hüküm giydim... Çocuk... Düşünebiliyor musun, ondört yıl kürek cezası ne demektir?...»

Evet! Eh, iyi işte... Saint-Malo'da olsa, böyle bir haydudu denize fırlatırlardı. Ama insanların cezasından kaçsa da Tanrı katındaki adaletle hesaplaşması pek gecikmeyecekti görüldüğü kadarıyla...

— «O zaman kaçtık... O'nu, Sam'i orada tanıdım... Yirmi yıla hüküm giymişti. Kaçış sırasında yaralandı. O'nu kurtarmaya çalıştım ve başardım... O da beni kurtardı... Bu kurşunu yediğimde...»

Haydut kederlenmişti. Çocuk eğer bu denli zayıf olmasaydı adam, acımasaydı O'na, hakettiği şeyleri söyleyecekti... Adamın sesi yeniden coştı :

— «Olağanüstü güzel serüvenler yaşadık... Çok zenginiz, karunlar kadar zengin... Hiç bir şeyden dolayı pişman değilim, duyuyor musun?»

Ama hemen arkasından soluğu tıkanı, gövdesi sarsıldı ve elleri ateşin yol açtığı o sinirli titremelerine başladılar. Hasta ölecek miydi yoksa? Loic

ile yalnız iken mi? Le Louarn da bir türlü gelmek bilmiyordu!

— «İçecek bir şey...»

Çocuk tasa su koydu. İste, katlanması gereken güç bir iş daha! Siska gövdeyi kaldırıp o pis kokulu nefesi suratının ortasında duya duya en az on kez çabalayıp adamın bir kaç yudum içmesini sağlayana ciek uğraşması gerekiyordu.

Miço tüm gücünü topladı, kolunu hastanın omuzlarının altından geçirip kaslarını gerdi, kaldırabilmek için öne eğildi. Bu sırada boynundaki zincir yakasından kaydı ve küçük gümüş haç madeni su tasına çarparak çınladı.

Adam birdenbire irkildi, çocuğu ve su kabını sertçe geri itti ve yatağa gerisin geriye devrildi.

Bitip tükenmek bilmeyen bir dakika kadar sessizlik oldu. Loic kımıldamadan, bu tuhaf tepkiden de hiç bir şey anlamaksızın öylece dikildi, bekledi. Sonunda :

— «Lâmbayı yaklaştır» dedi yaralı.

Emri yerine getirdi çocuk.

— «Eğil.»

Adamın eli yavaş yavaş çocuğun boynundaki gümüş haça doğru yükseldi. İskelete dönmüş parmaklar haçı yaklayıp arkasını çevirdiler.

— «Eğil... Biraz daha...»

Korsan, yüksek sesle okudu :

— «A.L.F. 1860.»

O anda Loic'in aklına çılgınca bir şey geldi. Hasta ölecekti; hemencecik, o anda ölecekti, başka hiç bir şey söylemeden, Loic'in şimşek gibi beyinde çakan şeyi söylemeden, ansızın, birdenbire ölecekti...

— «Anne Le Floch...»

Mavi gözleri çocuğa dikildi, bir kez daha mırıldandı adam :

— «Anne Le Floch... ablam... ve sen, O'nun oğlusun...»

Elini uzattı. Loic, gözleri faltaşı gibi açılmış, eşya-

lara çarpa çarpa, kapıyı arayarak geriledi.

Dışarıda sarhoş korsanlar sövüyor, şarkı söylüyor ve boğuşuyorlardı.

Utançtan deliren Lolc, gözyaşlarından körleşmiş olarak önündeki hiç bir şeyi görmeksizin, suyun kıyısına vardığını bile ayırdetmeksizin patikadan küçük koya dek koştu. Boylu boyunca kayaların üzerine attı kendini. Gövdesi, acılar içinde çırpınarak kasılıyordu. Korkunç bir tiksinti dudaklarına dek yükseldi, yükseldi, ve kustu.

ONYEDİNCİ BÖLÜM

ŞEYTAN ADASININ SONU

Gecenin içinde hoşnutsuz tartışmalar ve uğultular yükseldikçe yükseliyor, uzuyordu. Bu, sabaha dek böyle sürüp gidecekti kuşkusuz. O zaman içtiklerinin etkisiyle sızacaktı korsanlar. Ancak akşam doğru ayılabilecek ve denize açılabilir hale geleceklerdi.

Kimi zaman yabancı bir uluma çocuğu ürpertiyor, tüylerini diken diken ediyordu. Örtülerin altında sağa, sola dönüp duruyor, bir türlü uyuyamıyordu.

Kapı açıldı, yarı karanlığın içinde ayakları dolaşarak sendeleyerek Sam girdi içeri. Bulut gibi sarhoştı.

Le Louarn öfkeyle homurdandı :

— «Neredeyse üstümüze yuvarlanacak... Duvara yanaş Loic.»

Miço çabucak köşeye büzüldü ve tortop oldu.

Sam söverek, bağıra çağıra kıyameti kopararak ilerledi, eşyalara tutuna tutuna hastanın yatağına yaklaştı.

Balıkçıyla çocuk, korsanın dostunun üzerine eğildiğini lâmbanın cılız ışığında görebildiler. Hırıltılı ve hıçkırıklı bir ses yükseldi sarhoştan :

— «Daha iyisin, değil mi? İyi olduğunu söyle bana...»

Yanıt duyulmadı. İrlandalı konuşmasını sürdürdü.

— «Ya! İyi... Hoşuma gitti bu... Bir ay içinde... İkimiz basar, gideriz. Saint-Malo'ya, ha?.. Sen oraları bilirsin... Bir gece yanaşırız... Tüm erkekler

balıkta... Gemi sahiplerinde amma para vardır, ha!.. Belki öbürlerinde de vardır... Aslında orada bir sürü de fıstık gibi kız bulunur, değil mi?.. »

Tüm kulübeyi dolduran gürültülü bir kahkaha patlattı. Hıçkırdı, sövdü, sonra dönüp kapıya yöneldi. Düşecek gibi oluyor, son anda toparlanıyordu. Sonunda dışarı çıktı.

Omuzlarını silkti Le Louarn.

— «Haydi, ufaklık. Ne dediğini bilmiyor. Onlarla ilgilenme. Şimdi uyumalıyız...»

Söylemesi kolay! Kafasının içinde bunca düşünce çatışırken nasıl uyuyabilirdi Loic? Kusacakmışçasına acı veren bu tiksindirici gizle nasıl dalabilirdi uykuya?

Idare lâmbasının yanında bir adam hırıldıyordu. Çektiği acıdan kadidi çıkmış bir adam ölüyordu orada. Ve bu adam O'nun... hayır... bunu kabullene mezdi. Herşeyi, herşeyi, hatta annesininkine benzeyen o masmavi bakışları bile unutması gerekiyordu...

Dışarıdaki bağırımlar neredeyse iki katına çıkmıştı. Korsanların şenlikleri, eğlentileri, o güne dek hiç bir zaman bu denli gürültülü, patırtılı olmamıştı. O her zamanki alışlagelmiş soğukkanlılığına karşın Le Louarn bile kaygılanmaya başlamıştı.

Balıkçı, yataktan kalktı, pencereye yaklaşıp perdeyi araladı. Kayalık alanda gölgeler ellerini-kollarını sallayarak bağırıyorlardı. Ürküntü verici çığlıklar yükseliyordu kalabalıktan. Kara kafalıların tam ortalarında dikilen reisleri, içkili sesiyle uğultuyu bastırmaya uğraşıyordu.

Le Louarn Loic'in yanına geldi, sessizce oturdu. Başı öne eğik ve kaygılıydı.

— «Bay Le Louarn, neler oluyor?»

— «Hiç bir şey yok miço. Uyu.»

— «Sizinle aynı görüşte değilim. Bana söylemelisiniz. Artık küçük bir çocuk değilim ben. Canınızı sıkıran bir şeyler olup bittiğini ayırt edebiliyorum.»

Le Louarn düşünüyordu.

— «Haklısın. Artık çocuk sayılmazsın. Kanıtladın

bunu. Peki, söyleyeyim sana: Yaralılarla uğraşmaya gittiğimde, korsanların kazarak yaptıkları, erzak ambarına bağlı bir yeraltı deposu keşfettim. İçinde ne var ,biliyor musun? Elli büyük fıçı dolusu barut... Delinin biri kafaya koyarsa tüm adayı havaya uçurmaya yetip de artacak kadar çok patlayıcı var.»

— «Bu barutla ne yapacaklar ki?»

— «Sam'ın bir düşüncesi. Sapıtmış herif işte! Sana söylemedim, evvelsi gün hasta arkadaşıyla konuşuyordu. Gemliye dört tane büyük top alacağını söyledi O'na. Güney Afrika'da bir köşe, bir ülkecek ele geçirmek istiyormuş. Dediğine göre oranın kralı olacak!»

Bu kez Loic dostunu yatıştırmaya çalıştı :

— «İyi. Demek ki Sam'ın zırdeli olduğundan hiç kuşumuz kalmadı. Ama öyle de olsa, böyle de olsa, bizim için ne değişir? En azından, adayı havaya uçurmak için erzak yedeklerini de saçıp savuracak değil ya bu!»

Le Louarn birdenbire elni tuttu çocuğun.

— «Sus. Dur da dinleyeyim.»

Kalktı, peşinden gelen çocukla birlikte pencereye yaklaştı.

Alanda iki ayrı küme oluşmuştu. Birindekiler Sam'ın çevresinde toplanmış, öbürlerinin karşısına geçmişlerdi. Her iki yandakiler de naralar patlatarak ve el-kol sallayarak diğerlerine gözdağı vermek ister gibiydiler.

Ama, bu kim oldukları bile anlaşılamayan görüntüler karışımını ve bu kargaşayı nasıl anlamalı, nasıl yorumlamalıydılar?

— «Çabuk gel!»

Le Louarn Loic'i çekti, yatağa fırlatıp örtülerin üzerine bastırdı.

Tam zamanında yapmıştı bunu. Sam bağıra-çağıra, eliñde bir tüfek sallayarak daldı kulübeye.

Sonra hastanın yanına gidip başını gözünü yara yara fransızca konuşmaya başladı :

— «Köpek soyları... leş akbabaları... Paco kış-

kırttı onları... Altından paylarını istiyorlar... İlk yolculuğumuzda onları karaya çıkarmamı istiyorlar... Artık bıkmışlar bu işten...»

Hastanın sesi ayırdedilebildi :

— «Bırak, gitsinler Sam... Her birinin payını ver ve bırak, gitsinler... Düşündüm...»

— «Asla!» diye kükredi İrlandalı. «Hem ganimeti nereye sakladığımı bile bilmiyorlar.»

Hastanın gücü tükenmişti. Bir kez daha mırıldandı :

— «...Ararlar... bulurlar...»

Bulut gibi sarhoş olan ve iki adım ötesindeki karanlığın içinde iki büklüm olmuş Saint-Malo'luları unutan Sam, çılgınca bir kahkaha attı.

— «Barutun içine sakladım!.. Hah hah ha... Asla bulamayacaklar!..»

Odayı yeni baştan, o duvar senin, bu duvar benim yalpalayıp sendeleyerek boydan boya geçti. Kapıyı ardından hızla çarparak kapattı.

Le Louarn ve Loic yeniden pencereye koştular.

Haydutlar boğuşmaya başlamışlardı, kapışıp yerlerde yuvarlanan görüntüler ve gövdeler seçilebiliyordu. Biribirlerine vurdukları yumrukların ve sillelerin sesleri de kulübeye dek geliyordu.

Le Louarn hafif bir sesle konuştu :

— «Sakin korkma. Tümü de sarhoş. Biraz sonra sızarlar.»

Yanıtlamadı Lolc. Çetenin hiç de uyuyacak, sıacak durumda olmadığı açıkça görülebiliyordu. Şimdi adamın biri, elinde alev alev yanan bir meşaleyle, erzak ambarına doğru ilerliyordu.

— «Çılgınlık bu» diye mırıldandı Le Louern.

— «Ne yapıyorlar?» diye cılız bir sesle sordu yaralı adam. Le Louarn açıkladı :

— «Bana öyle geliyor ki bir elebaşı var. Diğerlerini de kendisini izlemeleri için kışkırtıyor sanıyorum. Elinde yanan bir meşale var.»

— «Duyduklarınızı bana yinelemeye çalışın» diye yatağından mırıldandı hasta adam.

Balıkçı kulak kabarttı. Dışarıdaki hır-gür, anlaşılacak gibi değildi.

— «'Gold, gold' diye bağılıyorlar...»

— «'Altın'» diye çevirdi yaralı adam. «Başka neler diyorlar?»

Le Louarn tümce kırıntılarını yakalamaya uğraşıyordu.

— «'Is in the powder...' evet, böyle diyorlar, ylneliyorlar: 'is in the powder...»

Yaralı, inler gibi fısıldadı:

— «Altın barutun içinde... buldular sonunda... ne yazık...»

Ve birdenbire can çekişen adam gövdesini dirseklerinin üzerinde dikiltti. Lâmbanın cılız ışığında, suratındaki yabancı gülümseme belirdi.

— «Kaçın... Çabuk... Çocuğu kurtarın... Gemide kimse yoktur şimdi... Yararlanın bundan... gidin... Çabuk...»

Bir soluk gibi yineledi son kez:

— «...Çocuğu kurtarın.»

Elleri kasıldı, kirli yatağına sırtüstü devrildi. Gözleri, donmuş gibi iri iri açık kalmışlardı.

Üzerine eğildi Le Louarn.

— «Öldü...»

Bu buz gibi ve kımıltısız mavi gözlerin üzerine gözkapaklarını kapattı.

— «Gel Loic... Doğru söyledi ...denemeliyiz...»

Çocuk birdenbire boynundaki ince zinciri çekerek koparttı, sırtüstü yatan adamın göğsünün üzerine bıraktı küçük haçı.

Le Louarn iteledi çocuğu:

— «Çabuk!»

Koşmaya başladılar. Korsanların bulunduğu yerde yağmur gibi kurşun yağıyordu. Bırbirlerine ateş ediyor olsalar gerekti.

İki Saint-Malo'lu, yuvarlanırcasına indiler patikadan. Yukarıdaki arbededen yankılanan sesler, küçük koya dek geliyordu.

Aysız bir gece, tüm karanlığıyla okyanusun üzeri-

ne çökmüştü çevrelerinde. Gemi oradaydı.

Le Louarn bir parmağını dudaklarının üzerine götürerek susmasını ve kımıldamamasını imledi miçoya.

Kayanın üzerine boylu boyunca yatarak tırmandı, çıt çıkarmadan durakladı, sonra geminin yanına dek sessizce ilerledi.

Loic, tüm gövdesini zangır zangır sallayan titreşmesini bastırmaya çabalayarak bekliyordu karanlığın içinde.

Hemen yanbaşında duyduğu hafif bir çıtırtıyı sıçradı. Le Louarn geri dönmüştü.

— «Gemide iki kişi var,» diye mırıldandı balıkçı. «Şu anda hiç bir şey deneyemeyiz. Gel, adanın çevresini dolaşalım. Belki saklanacak bir kuytuluk buluruz.»

Tam bulundukları yerden başlayarak denize dimdik bir duvar gibi inen yalıyarın yamacına yapışarak ilerlediler.

— «Korkma ufaklık.»

Korku mu? Bilemiyordu. Hiç bir şey anlayamıyordu artık. Soğuktan tir tir titriyordu.

Adanın bu yanında rüzgâr hiç kesintisiz, çok daha hızlı ve buz gibi soğuk esiyordu. Git-gelin aşağıda çatlayan dalgaları, üzerlerine, tüm giysilerini sırlıklam ıslatan serpinti bulutları yolluyordu.

Korku mu? Evet. Belki. Orada, göğsünün üzerindeki küçük haçla yatağında sırtüstü yatan o ölü adamın son görüntüsü gözlerinin önünden hiç gitmeksizin, tiksintiden midesi bulanarak ilerliyordu Loic. O adam, O'nun dayısıydı...

Farkına varmaksızın hıçkırdı birden. Yol arkadaşı uyardı çocuğu :

— «Umudunu kesme ufaklık. Bu işten sıyrılacağız. Aşağıya bakma! Oraya tutun! Ayağını elime day. Haydi, sıçra!»

Hemen yanında ikisinin birlikte sığabilecekleri genişlikte bir çukur olan tepe gibi bir yere varmışlardı.

— «Bak, görüyor musun, burası iyi işte. Şimdi biraz bekleyelim bakalım, işler nasıl gelişecek?»

Ne nasıl gelişecekti ki? Tüm gücü tükenen Loic, taşların üzerine yığıldı. Ağlamayacaktı işte! Ama, herşeyi yitirdiklerini de pekalâ biliyordu. Saint-Malo, akrabalar, **Gabadac**'daki kardeş gibi tayfalar... Herşey, herşey sona ermişti...

— «Uyumasın daha iyi miçö,» dedi Le Louarn. «Çoku soğuk var, uyursan donabilirsin.»

Umurunda bile değildi donmak. Gözkapaklarını açık tutacak gücü kalmamıştı. Uyuyarak veya uyanık ölmek... Hepsi bir...

Ansızın, tüyler ürpertici, korkunç bir patlama duyuldu tepelerinde. Sanki tüm ada çok güçlü, tok ve derinden gelen bir vuruşla titredi, büküldü ve patladı. Korsanların bulunduğu tepeden göğe doğru son kerte parlak, yoğun ve gözkaşırtıcı bir ışık fışkırdı, dalgaların üzerine milyonlarca alev şimşegi yağdı. Tok gümbürtülerle denize yağmur gibi taşlar yağmaya başladı. Hemen sağlarından kayalar yuvarlandı gökgürültüsünü andıran seslerle.

— «Çömel Loic, büzül!» diye haykırdı Le Louarn. «Yaralanmamak için gocuğunu başının üzerine al!»

Söyleneni yaptı çocuk.

Yalıyarın tepesine dek yükselen kaya parçaları, cehennemi andıran gürültülerle parçalanıyorlardı aşağıda. Patlamalar birbirini izliyor, ada tâ temellerinden sallanıyormuşçasına gümbürtülerle titriyordu halâ. Bir saat? İki saat? Bu patırtı Le Louarn ile çocuğa sanki bir yüzyıl sürmüş gibi geldi.

Sesler yavaşlayıp dinliyordu artık ağır ağır, taşların yağmuru kesilmişti. Adanın çevresine yayılan kıpıkara bir duman, yalıyarın çevresinde yoğunlaşıyordu. Havaya keskin bir barut kokusu sinmişti.

Loic'e doğru eğildi Le Louarn :

— «Seni uyutmadılar, ha?»

— «Hayır bay Le Louarn. Ama, ne oldu orada?»

— «Oh! Olacağı buydu! Kuşkusuz, orada boğu-

şup dururken meşaleyle barutları ve cephaneliği tuşturdular.»

— «Çok ölen olmuş mudur sizce?»

— «Günün doğmasını bekleyelim... Sen burada kalacaksın, ben gidip bakacağım. Anlaştık mı?»

— «Tamam.»

Çocuk başını kayalara yasladı. Tüm gücü tükenmişti artık, kendisini didiklenmiş bir bez bebek gibi hissediyordu.

Ufkun derinliklerinden soluk, uçuk bir gün ışığı habercisi incecik sızmaya başlamıştı.

Le Louarn gocuğunu çıkardı ve uyuyan çocuğun üzerine örttü.

Sığındıkları oyuktan çıktı ve gece geldikleri yolu izleyerek yavaş yavaş uzaklaştı.

ONSEKİZİNCİ BÖLÜM

ŞEYTAN ADASINDAN AYRILIŞ

Gocuğa sarılıp yatan Loic'in uykusu bütünüyle açıldı az sonra. Çevresinde, rüzgârın kayalara büyü-yerek yankılanan ve dalgaların gürültüsüne karışan uğultusu, içini karartarak yayılıyordu.

Dayanılmaz olmuştu soğuk. Çevresindeki gürültü-patırtının içinden Le Louarn'ın dönüşünü imleyecek bir sesi bekleyen küçük, dişleri takırdayarak bü-zülüyordu.

Ama, suyla kayaların aşağıdaki kavgalarından ve Sanit-Malo'lu kadınların deyişiyle iblislerin çığlıklarından başka bir şey olmayan rüzgârın uğultularından başka hiç bir şey duyamıyordu.

Yapayalnızdı, kendisini hepten terkedilmiş hissediyordu. Korsanlardan korkusundan iştahı tümünden kesilmiş, hemen hiç bir şey yememişti akşam. Ama şimdi açlıktan başı dönüyor, midesi zil çalarak kassılıyordu.

Güneş neredeyse doğacaktı, beklemesi gerekiyordu daha. Yanlış bir adım atmaksızın yalılar boyunca aşağıya kayarak inebilmek için biraz daha beklemesi gerekiyordu.

İyi. Peki, sonra? Sonrasını o zaman görürdü. Eğer Le Louarn geri dönmezse, yeniden haydutlara yakalandığı anlamına gelecekti bu. Dolayısıyla, Loic'e de gidip teslim olmaktan başka çıkar yol kalmıyordu. Bir an, kayaların üzerinde kalıp kendisini yakalamaya gelecek olan kara kafalılarla boğuşmayı dü-

şünmemiş değildi gerçi, zira içinde bulunduğu konumda teker teker gelmek zorunda olan korsanları sırayla aşağı yuvarlamak ve denizin dibini boylatmak pek de güç görünmüyordu. Ama, tüm bu aklından geçenler çocukça, aptalca şeylerdi. Silâhları vardı adamların. Daha birini bile yuvarlayamadan mihlarlardı O'nu. Kaçınılmaz olarak geri dönmesi ve Le Louarn'ın yanına gitmesi gerekiyordu.

Korsanlar onları öldürürler miydi acaba? Ölüm... Evet... elbette... Bir gün bay Le Gall'ün ne dediğini çok iyi anımsıyordu :

— «Bir denizci her an ölebileceğini hiç aklından çıkarmadan, dürüstçe yaşamalıdır.»

Ancak kendisi, yani diğerlerinin deyişine göre 'ufaklık', ölümü pek de sık düşünmemişti. Haksızlık mıydı bu?

Rüzgârın buzlu saldırıları önünde eğilip bükülerek titremesini bastırmaya çalıştı. Jakez'in gocuğunun içinde büzülebildiğince büzüldü. O sırada, kendiliğinden bir devinimle, göğsündeki küçük haçı aradı eli. Ve o anda birdenbire, beyninin içini oyan anılar çılgınca sökün etti. Ve her görüntünün tam ortasında, şişmiş ve morarmış suratiyle korkunçlaşmış, yatan yaralı adam duruyordu. Le Louarn'ın bile adlandıramadığı, tanınmaz hale gelmiş bir surattı bu. Loic O'nun son anda yeğenini esirgeyebilmek için sıçramasını, ölümünü ve göğsünün üzerindeki küçük haçı bir an bile unutamıyordu.

Eğer bir gün kismet olur da Saint-Malo'ya geri dönebilirse, tüm bu olup bitenleri annesine anlatmak, ağabeylerine açıklamak zorundaydı; o hayranlık duyulan, gözyaşlarıyla anılan, o güçlü, dürüst ve cesur Yann dayı...

— «Hey, miço! İyi misin?»

Le Louarn! Yaşıyor! Üzerine eğilip sarstı çocuğu adam.

— «Donmadın ya!»

Çocuğun takırtıları susturabilmek için sımsıkı kenetlenmiş çeneleri aralandı ve güçlkle seçilebilen

bir «ha... ha... hayır.» sesi duyuldu.

— «Haydi, kalk! Kollarını oynat. Tepin. Haydi, çabuk! Bu maymun patikasına düşmeden önce kan dolaşımını iyice hızlandırmalısın.»

Çocuk, gemicinin öğütlerini yerine getirdi. Birdenbire beliren bir neşe ve sevinç dalgası, O'nu bir anda ısıttı. Le Louarn her şeyi bir yoluna koyardı kuşkusuz.

— «Gidelim mi?» diye biraz da kaygıyla sordu balıklı. «Gücünü toparladın mı?»

— «Elbette.»

Jakez gocuğunu giydi ve yalıyarın duvarı boyunca yola koyuldu.

— «Ayağını buraya... Ellerini oraya... Aşağıya bakma.»

Miço, rüzgârın O'nu kayalardan söküp alacağını ve dalgalardan yükselen öfkeli çığlıkların arasında gömülüp yokolmak üzere boşluğa yuvarlayacağını belki yirmi kez düşündü.

Sonra, birdenbire kıyının kumlarını ve hemen yanında uzanan çakıllı düzlüğü ayaklarının biraz altında hissediverdi.

Le Louarn az yüksekten çakılların üzerine atladı ve çocuğa da aynı şeyi yapmasını öğütledi. Uzun kollarını ve koca bacaklarını yay.gibi gererek gerindi.

— «Hiç beceremeyeceğimizi sanmıştım! Biraz soluklan. Şimdi bol bol zamanımız var artık...»

Gri bir gün yükseliyordu geceyi kovalayarak; uzakta, sonsuzlukta, metalik bir ışıltıyla küçücük dalgalar salınıyorlardı.

Le Louarn ayağa kalktı, bir kaç adım attı ve esneyerek homurdandı :

— «Amma geceydi, ha, ufaklık?»

Sordu Loic :

— «Neler oldu? Şimdi nereye gidiyoruz?»

Denizci omuzlarını silkti.

— «Olan şu ki, tepede ne var, ne yoksa, tümü de havaya uçtu. Hiç bir şey kalmadı. Orada yaşayan hiç kimsecikler kalmadı.»

Çocuk şaşkınlıkla yineliyordu :

— «Yaşayan hiç kimse kalmadı mı?»

— «Hayır. Gemideki iki kişi de daha sonra öbürlerine katılmış. Bir lâmba yaktım, her yanı dolaştım. Sana ne diyorum, her yer ölü dolu.»

Loic, inanılmaz haberle şaşkına dönmüş, başını salladı. Mırıldandı sonra :

— «Oraya geri dönecek misiniz bay Le Louarn?»

— «Evet. Gün ıyice ışıyınca daha iyi göreceğim herşeyi. Sanmıyorum ya, eğer yaralı birileri kalmışsa, belki onlar için bir şeyler yapabilirim. Ama dedim ya, sanmıyorum.»

Loic, kararlı bir biçimde ayağa kalktı.

— Ben de sizinle geliyorum.»

Beriki, kesin bir el hareketiyle durdurdu çocuğu.

— «Olacak iş değil, ufaklık. Yeterince şey gördün, berbat durumdasın. Başının halini bir görsen! San-ki takke glymiş gibi bembeyaz olmuşsun. Haydi kalk, seni gemiye götüreceğim. Bir şeyler yersin orada, uyuyup dinlenirsin.»

Günün ışıkları onlara dek ulaşmıştı artık.

Loic gözlerini kaldırdı. Adamın görüntüsü, ufkun parlak yüzeyinde belirgince ayırdedilebiliyordu. Kap-kara sakalı ve kafasına yeni geçirdiği muşamba başlıkla karanlık bir silüet. Rüzgârın ve dalgaların gürültüsünden başka en ufak bir yaşam izi yoktu çevrede. Bir tanecik olsun, kuş bile yoktu! Şu son iki günün gürültü-patırtısından sonra bu durum iyiden iyiye canından bezdiriyordu insanı.

— «Peki bay Le Louarn. Ama, benim için kaygılanmayın. Hiç de yılgınlığa düşmüş falan değilim.»

— «Kaygılanmıyorum, inanıyorum buna.»

Jakez önden yürüyordu. Ansızın, arkasına dönmeksizin sordu :

— «Küçük haçını o adamın üzerine bıraktığın için pişman değil misin?»

Loic hemencecik duruverdi ve ara vermeden yanıtladı :

— «Oh! Hayır, bay Le Louarn. O adam... sanı-

rım bir hristiyandı... Önceleri yani... Bizi kurtarmak istediğine inanıyorum... Pişmanlık duyduğuna inanıyorum... Kuşkum yok...»

Le Louarn birdenbire dönerek çocuğun yüzüne dikkatle baktı, inceledi ve çocuğun tepkisini biraz da alayla karşıladı.

— «Eh! Değil mi ki inanıyorsun buna, önemli olan da bu! Değil mi?»

— «Evet!» diye tutkuyla atıldı çocuk. «İnanıyorum. Hatta, O'nun için dua bile ettim...»

Adam içini çekti.

— «İyi. Tamam. İyi etmişsin aslında.»

Geminin yanına vardılar ve merdivenden tırmandılar.

Gemideki sessizlik son kerte yadırgatıcıydı.

Le Louarn, kayalıkların üzerine, Loic'in yanına gelmeden önce belli ki dolaşmıştı buraları. Çünkü hemencecik mutfağa yöneldi, bir salam çıkardı, kalın dilimler halinde kesti ve bir sandık da peksimet çıkardı.

Çabuk çabuk, bir tek sözcük bile konuşmadan yaptılar kahvaltılarını. İkisi de düşüncelere dalmıştı. Sonunda gemici söylendi :

— «Haydi, gel. Şimdi hemencik yatacaksın. Ben adaya dönüyorum. Daha sonra ne yapacağımızı birlikte düşünüyoruz.»

Evet, sonra düşünebilirlerdi. Gerçekten de o anda Loic kendini ayaklarının üzerinde duramayacak kadar yorgun hissediyor ve sonsuz bir dinlenme isteği duyuyordu. Bu denli kısa zaman için bu denli heyecan ve telâş oldukça fazlaydı doğrusu! Halâ çok üşüyordu ve O'nu allak-bullak ederek geçen saatleri bir an için unutup iyice örtünerek sıcakık ısınabileceğini ve deliksiz bir uyku çekebileceğini umuyordu.

...Uyandığında iyiden iyiye yükselmişti güneş. Loic, tayfaların kamerasında seçip yattığı yataktan aşağı atladı. Gözlerini oğuşturup gerindi ve yalınayak koştu koridora. Kafasını ambar kapağından dış-

şarı uzattığında Le Louarn'ın kış güvertede olduğunu görünce kendisini bir kuş gibi hafiflemiş ve son kerte yatışmış hissetti.

— «Siz uyumadınız mı bay Le Louarn?»

— «Evet, ama senin kadar değil, uykucu!»

Gemici, avucunun içiyle önünde açık duran bir haritaya vurdu.

— «İşte sorun bu! Gemiği yürütmesine yürütürüz gerçi. Ama, görüyorsun ya, haritalardan zırnık anlamam. Sanırım biz şu yarlarda bir yerdeyiz, **Gabadao** da şuralarda bir yerde...»

Loic bir şeyler anlamaya çalışır gibi burnunu kâğıda yaklaştırdı, ama hemen aynı anda da yüreğini cendere gibi sıkkan soruyu sormak için doğruluverdi :

— «Hiç kurtulan olmamış mı?»

— «Bir tek kişi bile yok.»

Daha alçak bir sesle ekledi adam :

— «Oranın görüntüsü hiç de hoş değil!»

Ayağa kalktı.

— «Haydi ufaklık. Tayfa olarak yalnız ikimiz varız. Şimdi demir almalıyız. Nasıl, kendini iyi hissediyor musun?»

Cocuk cebinden yün takkesini çıkarıp kafasına geçirdi, iyice kulaklarına kadar indirdi ve hiç acele etmeksizin, yavaş yavaş ve tane tane sordu :

— «Bay Le Louarn, orada kalanları bir mezara kovup gömmeyelim mi? Ne dersiniz?»

Balıkçı, faltaşı gibi gözlerle ve ağız bir karış açık, çocuğa baktı. Sonra parladı :

— «Yetmedi mi? Neyi gömeceğiz? Her yana da-
ılmışlar. İsin mi yok senin? Haydi... Çabuk ol, ne
diyorsam onu yap. Bir daha da bana bundan söz
etme. Anlaşıldı mı?»

Bir an çocuğun gözlerine dikkatle baktı. Adamın üzerine dikilmiş, söylediklerine hiç inanamaz gibi bakan, ciddi ve şaşkın bakışlarla doluydu bu gözler.

Adam arkasını döndü, öfkeyle ve kısık sesle söyleyerek kış güverteden içeri daldı.

Loic, patlama sırasında sintine güvertesine yağın

taş ve kaya parçalarını temizlemeye koyuldu. Daha sonra ambara inip bir ip süpürge aldı ve moloz yığınlarını bir araya topladı. Ambara yeniden inip bir kürek aldı, pislikleri denize attı, bir hasar olup olmadığını denetlemek için yelkenleri sererek açtı. Sapasağlamdı hepsi de. Gemide yokmuş gibi hiç sesi-soluğu çıkmayan Le Louarn'la hiç ilgilenmekşizsin saatlerce çalıştı, durdu. Ama çocuğun kafasında karmakarışık binlerce düşünce dolaşüyor ve adamın o anda yanında olmasına şiddetle gereksiniyordu.

Güvertede aşağı-yukarı dolaştı. Ön tarafta küçük top, namlusu O'na dönük, duruyordu. Çocuk yavaşça yaklaştı, elini soğuk çeliğin üzerine koydu ve hemencecik keyfi kaçarak, yanmış gibi çekti elini.

Arkasında, tepenin üzerinde hafif bir duman perdesi yayılıyordu halâ. Rüzgârın o yönden her esisinde yanık barut kokusu geliyordu burnuna.

Güneş parlıyordu gökte, çok güzel bir gündü. Le Louarn yola çıkmak için bu güzel havadan yararlanmalıydı aslında. Ama, herhalde O'nun da bir düşündüğü vardı. Çocuk ter ve tozla kaplı alnını sildi, iyice yakınması gerekiyordu. Annesi O'nu böylesine kir-pas içinde görseydi... Sonra, yeniden acıktığını hissetti. Artık güverte tertemiz, yelkenler de kullanılmaya hazırdı. Yemek için Le Louarn'ı beklemeye hiç de gerek yoktu doğrusu.

Mutfak pislik içinde ve karmakarışıkta gerçi, ama yiyecek boldu. Çocuk, bu bunaltıcı yalnızlıktan can sıkılarak salamlar peksimetlerin önüne oturdu. Ama, gemicinin sözlerine gösterdiği tepki öylesine üzmüştü ki çocuğu, dönmemesine neredeyse seviniyordu hanl.

Ama, ansızın geliverdi adam. Mutfığa çıt çıkarmadan girmiş, parlak beyaz dişleriyle lokmasını çiğneyen Loïc'i seyreliyordu.

— «Yivorsun ha? İyi, iyi ediyorsun.»

Sesi voraın ve bezain. elbisesi toz-toprak içinde, suratı da simsiyah çizgilerle kaplıydı adamın.

Miçonun şaşkınlığına bakarak mırıldandı :

— «Görünüşüm pek güzel sayılmaz, değil mi?»

Kendine biraz salam kesti ve sessizce yedi. Sonra konuştu :

— «Haydi. Demir alıyoruz. Gel, manevra yapma yardım et.»

Güverteye çıkınca, keskin ve sert bir akşam rüzgârının esmeye koyulduğunu farkettiler.

— «İyi» dedi adam, «Önce yelkenleri açalım. Daha sonra çapayı kaldırırız, ondan sonra da çekip gideriz.»

Miço, halatların ve iplerin arasında koşuyordu.

Arkasındaki Le Louarn, birdenbire açıkladı :

— «Hoşnut musun miço? Tümünü gömdüm. Ne bulabildiysem onlardan kalan yani...»

Ve çocuğun bir tepki göstermesini beklemeksizin, sert, ama utangaç bir vurgulamayla sürdürdü :

— «Üzerlerine de bir haç koydum, tahta bir haç. Bunu neden yaptım, bilmiyorum. Bir de dua ettim, ama neden dua ettiğimi biliyorum. Yukarıda, yaptıklarının hesabını verebilsinler diye...»

Ayaklarının önünde yuvarlanan bir kovayı tekmeledi ve çocuğu azarladı ansızın :

— «Eee, haydi, kımıl da biraz!»

Loic, anlamaya çalışmıyordu artık. Bay Le Louarn O'nun önünde soğukkanlılığını hiç yitirmemişti daha. Böylesine allak-bullak olabilmek için tepenin üzerinde neler görmüş olmalıydı, kimbilir?..»

İlk yelken, rüzgârda şakırdarak yavaş yavaş yükseldi.

Serenlere tırmanmaya başladı Loic. Az sonra da kaldırılan çapanın gürültüsü yüreğini neşeyle yerinden hoplattı.

Çift direkli yelkenli ağır ağır hız aldı, küçük koydan çıktı, dalgaların ve rüzgârın itmesiyle yol almaya koyuldu.

Alacakaranlık akşam loşluğunda adacık okyanusun üzerinde küçülüp yavaş yavaş gözden yitiyordu. Dalgaların griliğinde gölgelenen basit bir kayalık gibi kaldı az sonra.

ONDOKUZUNCU BÖLÜM

«GABADAO»YA DÖNÜŞ

Le Louarn fazla sayıda yelken açmak istemişti.

— «Eğer rüzgâr yön değiştirirse fazla sayıda yelkenle ikimiz yalnız başımıza manevra yapmayı beceremeyiz.»

Oldukça can sıkıcıydı bu aslında, daha yavaş yol almak zorunda kalıyorlardı. Dümen çarkını hiç bırakmıyordu Le Louarn. Çocuk da yanı başında emir bekliyor, aldığı anda da çabucak yerine getiriyordu.

Birdenbire indi gece. Gökyüzü yıldızlarla doluydu şanslarına, çünkü Le Louarn yolunu ancak yıldızlara bakarak bulabiliyordu. Adaya giderlerken göğü inceleyerek daha sonra yararlanmak üzere yeterince ipucu toplamıştı. Şanslarını tamamlayan bir unsur olarak rüzgâr da güzel esiyor, yelkenleri dolduruyordu.

Bir süre sonra, küçük bir buzdağının beyaz doruğunu, tehlikeli olamayacak kadar uzaklıktan gördüler. Ama bu karşılaşmadan sonra dikkatlerini büsbütün artırdı adamla çocuk. İplerin üzerinde incecik bir buz katmanı oluşmaya başlamıştı bile. Uyuşup gevşememek için hiç durmadan kımıldanmak, devinmek ve ayakları yere vurmak gerekiyordu.

Okyanus çevrelerinde gürlüyor, teknenin gövdesine dalgalar yolluyordu. Ama, iyi huylu bir dev gibi davranıyordu halâ, hiç de öfkeli gibi değildi. Le Louarn huyunu suyunu iyi tanıyordu onun.

Loic mutfaktaki ocakta kömür yakıp bir tencere havuç yemeği yaptı, sosis kızarttı ve Le Louarn'ın dediğine göre, o güne dek hiç içmedikleri kadar güzel bir kahve hazırladı.

Yemeği güvertede, adamın hiç ara vermeksizin ve çok dikkatli bir elle tuttuğu dümen çarkının yanısında yediler.

— Gerçek bir denizci oldun, ufaklık» dedi Loic'e adam.

Böylesine gönül okşayıcı bir sözü ikinci kez işitiyordu: ilkində **Gabadao**'dayken, kafasının koskoca bir şişle bezendiği gün bay Le Bris söylemişti, bir de bugün söyleniyordu işte! Bu söz, yaşlı deniz kurdu Jakez tarafından verilmiş bir ödül gibiydi.

Mutfaktaki kap-kacağı düzenleyebildiğince derleyp topladı, sonra güverteye döndü Loic.

Okyanus ve gökyüzü koyu mor bir renkle birleşiyordu uzaklarda. Le Louarn dümene yapışmış, hüzünlü ve tatlı bir '**gwerzious**' mırıldanıyordu yavaşça.

Loic, göze ilişmemeye çalışarak küpeştenin yanına oturdu. Birdenbire kendisini çok iyi hissetmeye başlamıştı. Le Louarn'ın tok sesi rüzgârın iniltisine karışıyordu. Tekneye çarpıp çatlayan dalgalardan kafalarına dek serpintiler sıçırıyordu. Sert, soğuk ve dudaklarını kavuracak denli tuzluydu hava. Her şey yosun, iyot ve tuz kokuyordu.

— «Hey, miço! Gel de şuna bak!..»

Loic yaklaştı. Le Louarn geminin iskele yönündeki göğə doğru yükselen bir su fışkırtısını gösteriyordu.

— «Bir balina...»

Bir kez de **Gabadao**'dayken görmüştü Loic balınayı, ama böylesine yakından ve seçik olarak ilk kez görüyordu. Geminin yanından geçmesi, koca balığın umurunda bile değildi sanki. Sudan dimdik bir yamaç gibi yükselen kaygan gövdesi ve çevresindeki köpükler rahatça seçilebiliyordu.

Yelkenli, yolculuğunu sürdürdü, balina gözden yi-

tip gitti. Çocuk küpeşteye dayanmış, denize bakıyordu.

— «Anlatacak epey şeyin birikti...» diye mırıldandı Le Louarn.

Evet, gerçekten de bir sürü olay olup bitmişti. Neşe verici, tutku uyandırıcı, ama bunların yanısıra üzücü, acı verici, ailesini kuşkusuz allak-bullak edecek ve kalplerinde derin bir yara açacak kadar korkunç şeyler de yığılmıştı anılarında. Ama, bu öğrendiği şeyi kendisine saklayamazdı. Buna hakkı yoktu, saklamaya hiç mi hiç hakkı yoktu.

— «Sam'ın nasıl olup da benim Gaba'dao'da olduğumu ve sağlık işlerinden anladığımı bilebildiğini kavrayabildin mi sen?» diye ansızın sordu Le Louarn.

Loic şaşkınlıkla sıçradı ve hızla yol arkadaşına doğru döndü. Dudakları kilitlenmişti sanki. Olumsuz anlamda salladı başını.

Le Louarn O'na bakmıyordu. Ufkun derinliklerini dikkatle inceliyor ve çocuğun yanıtıyla ilgilenmiyormuş gibi davranıyordu.

Loic, suratını iyiden iyiye karartan muşamba kukuletesi kulaklarına dek iyice indirilmiş, kapkara bir sakalla çevrelenmiş ve gizemi anlaşılmaz suratı inceledi. Sonra yeniden okyanusa çevirdi gözlerini.

Gece ağır ağır, beklenmedik bir olay olmaksızın geçiyordu.

Bir kaç saat sonra Le Louarn dümeni miçoya verdi :

— «Şu burunu izle. Orada, görüyor musun? Sıkı tut, e mi!»

Alağanüstü bir şeydi bu! Geminin kaptanıydı şimdi! Bu hafif ve kıvrak deniz kartalını tek başına yönetiyordu!

Teknenin her köşesindeki kımıltıları tâ yüreğinde duyarak yumruklarını sıktı, dümeni olanca gücüyle kavradı.

Az sonra, oldukça kaygılı bir havayla gerl döndü Le Louarn.

— «Haritaya ve pusulaya göre, eğer yanılmadıysam doğru yönde ilerledik. Ama bak, bu kez de başımıza ne çattı...»

Birdenbire donuklaşan gökyüzünü, neredeyse sulara dek alçalan kalın, yoğun ve koyu renkli bulutları gösteriyordu.

— «Çok sıkı bir fırtınaya, bir çevrime yakalanacağız. Sıkı duralım.»

Rüzgâr şimdi döne döne geliyordu üzerlerine, gemici yeniden aldı dümeni. Tam da zamanıydı hani : dümeni çarkının istediği yönden uzaklaştığını ve kendi çocuk kuvvetinin gülünç ölçüde yetersiz kaldığını anlamaya başlamıştı miço.

Tekne büyük bir dalga çukuruna gömüldü. Dev bir dalga kapandı üzerlerine ve tüm güverteyi sille süpürdü.

— «Mizana istinga, ipleri sık!» diye kükredi Le Louarn. Bir çocuğa seslendiğini unutmuş gibiydi.

Koşuşturmaya başladı Loic. Artık hiç bir şey düşünmüyordu. Tırmanıyor, basamaklara yapışıyor, üstüste gelen boralardan soluğu tıkanarak buzdan kaskatı kesilen yelkenleri sıyrıyor, avuçlarını kanatırcasına kesen iplerden büyük acı çekerek çabalıyordu.

Başaracaktı. Başarması gerekiyordu. O'na güven duymuştu adam. Kesinlikle hata yapmamalıydı, buna hiç mi hiç hakkı yoktu!..

Gözlerini kör ediyordu su. Rüzgâr, iki kez yelkenle birlikte söküp alacakmışcasına silkeledi çocuğu.

En sonunda yelken güverteye yığıldı, çocuk da yuvarlanırcasına indi ip merdivenlerden. İyi bir denizcinin yapması gerektiği gibi hemencecik yelkeni katlayıp toplamalıydı, ama hiç gücü kalmamıştı doğrusu! Bir kez daha önceki günkü gibi bir korkuya kapıldı. Keskin sillerlerle güverteyi döven dalgaların içine koşarak daldı ve Le Louarn'ın yanına vardı.

— «İpleri getir çabuk!» diye kükredi adam.

Üstüne patlayan dalgaların altında sendeleyerek koştu. Dipsiz dalga çukurlarına her an biraz daha dalıyordu tekne sanki. Sonunda ipleri toplayıp getirmeyi başardı.

O zaman Le Louarn daha önce hiç görmediği şeyler yapmaya koyuldu. Hem kendisini, hem de Loic'i dümen dolabına sıkı sıkı bağladı.

— «Böylelikle... denize sürüklenmeyiz...» diye bağıyordu.

Hayır, denize sürüklenmezlerdi gerçi, ama bu dalgaların üzerinde ceviz kabuğu gibi çalkalanan gemiyle birlikte denizin dibini boylayabilirlerdi.

İki saat boyunca yuvarlanarak, çalkalanarak, etlerine gömülen iplerden ve dümen dolabına çarparak çürüyen gövdelerinden yayılan acıları duya duya, geminin her an zincirinden boşanmış okyanusun içine bir daha çıkamamacasına dalmasından korkarak ve denizin durulup havanın limanlamasını bekleyerek kıvrandılar.

Ve birdenbire söken şafak göğün bir köşesini yırttı. Rüzgâr ağır ağır dindi, denizin çalkantısı da yatıştı. Deniz ve rüzgâr, yeneni ve yenileni olmayan zorlu bir kavgadan sonra soluklanan iki güreşçi gibiydiler.

Le Louarn iplerini çözdü, sonra dümeni bırakıp güvertede bir kaç adım attı. Kıç güvertede, yere oturdu.

— «Her yanın sağlam mı miço?»

Loic acıyla sızlayan, her yanı çürüklerle dolu gövdesini ve eklemlerini yokladı, her şeyin yolunda olduğunu da şaşkınlıkla gözlemledi.

— «Git, biraz yat, dinlen ufaklık...»

Loic gemiciye baktı. Saçlarına, sakalına, sular sıran sırsıklam elbiselerine, çukura kaçmış gözlerine, yorgunluktan döküldüğü belli olan gövdesine bir göz attı.

Sonra hafifçe gülümsedi çocuk.

— «Ben kahve yapmaya gidiyorum bay Le Louarn.»

...Fırtına, mutfağın düzensizliğine tuz-biber ekmişti. Bu sırlısıklam kömürü nasıl yakmalı? Kahve nereye yuvarlanıp gitti? Ah! ne acınası bir sefalet ve perişanlık! bul..

Ama mutfaktaki sorunları çözümlmeye olanak bulamadan dışarıda kulakları sağır edici bir gümbürtü koptu. Şimdi de gök mü görüyordu yoksa?

Miço, deli gibi güverteye fırladı hemencecik.

Le Louarn dümeni bırakmış, direklere tırmanıp yelkenleri indirmeye koyulmuştu. Miçoya haykırdı :

— «Çabuk demir at!»

Loic çapanın çıkışını eliyle döndürüp zinciri boşaltırken bir yandan da neler olup bittiğini anlamaya çalışıyordu. Kafasını kaldırıp denizi gözden geçirdi ve birdenbire şaşkınlıktan donakaldı : sancakta, tüm yelkenleri açık, dosdoğru üzerlerine doğru gelen bir geminin seçik görüntüsü belirliyordu.

Le Louarn yelkenleri indirmeyi tamamlamıştı. Miçonun yanına geldi.

— «Önümüze, suya top atışı yaptılar bir el, durmamız için bir uyarı. Geldiklerini hiç görmedim.»

Gemileri yavaş yavaş durdu. Denizci açıkladı :

— «Simsiyah yelken var ya... Bir korsan gemisi bizimkisi. O ise bir asker güvenlik gemisi olsa gerek.»

Yaklaşan teknenin üzerinde ingiliz bayrağı sallanıyordu.

Çocuk, korkulu bir sesle sordu :

— «Bizi tutuklayacaklar mı bay Le Louarn?»

Adam bilmezlenerek omuzlarını silktili.

— «Bilmiyorum. Belki de sorunumuzu bile anlatamayacağız, kim bilir? Aynı dilden konuşmuyoruz ki!»

Gemi şimdi yanibaşlarına gelmişti bile. Ses borusundan, her ikisinin de hiç bir şey anlamadıkları ingilizce bir buyruk yükseldi.

— «Beklemekten başka yapabileceğimiz hiç bir şey yok» diye mırıldandı Le Louarn, «Bari beni zin-

cire vurmalarından önce şöyle güzel bir kahve içebilseydim!..»

Piposunu çıkardı, ıslanmış tütünü yakmaya uğraştı boşu boşuna. Başaramadı ve pipoyu gerisin geriye cebine soktu.

Gemi ağır ağır yaklaşıyordu. Sonunda iki direkli yelkenliye yandan yanaştı.

Ellerindeki silâhları bizimkilere yönelik tutan gemiciler, güverteye atladılar.

Hemen arkalarındaki subaylar emirler yağdırıyorlardı. Adamlar ambar ağızlarından içeri daldılar. Koridorlarda koşuşup gemiyi dip-bucak aradıkları duyuluyordu.

İki balıkçıya şaşkınlıkla bakarak aralarında ateşli ateşli tartışan başka ingiliz subayları ve gemicileri de geldiler teknenin üzerine.

Gemiyi araştırmayı tamamlayan adamlar da geri döndüler sonunda. İki Saint-Malo'lunun söylenenleri anlamaya çalışıp kaygılandıkları tartışmalar ve konuşmalar sürdü, gitti.

Sonunda subaylardan biri ileri doğru çıkıp bizimkilere yaklaştı.

— «Fransızca konuşabiliyor musunuz?»

Evet, fransızca biliyorlardı. Hem de dertlerini en iyi biçimde anlatabilecek denli iyi biliyorlardı.

İngilizler silâhlarını indirerek Le Louarn'la Loic'ın çevrelerine toplandılar. Belirgin bir sevecenlik göstermeye başladılar birden.

Çeviri yapan subay, herkesin onayladığı bir öneride bulundu az sonra :

— «Neredeyse donmuşsunuz» dedi adam, «Bizim gemiye gelin. Sızinkiler kuruyuncaya dek başka elbiseler veririz. Sıcak bir şey içersiniz, biraz uyur, dinlenirsiniz, daha sonra da olup bitenleri anlatacaksınız.»

İngilizler onları kendi gemilerine götürdüler. Onları Gabadao'ya kadar götüreceklerine söz vermişlerdi. Bu arada tayfaların bir kısmı da korsanların

gemisini bir ingiliz limanına götürmek üzere orada kaldılar. İngiliz denizci elbiseleri giyen, koskocaman birer çanak dolusu sıcak çay içen ve bir kamaraya yerleşen Loic ve Le Louarn, deliksiz bir uyku çekmek üzere hemen sızdılar.

YIRMİNCİ BÖLÜM

SAİNT - MALO'YA DÖNÜŞ

Dört ay geçti.

Günler kimi zaman çok kısa imiş ve çabucak geçmiş gibi geliyor, kimi zaman ise bitip tükenmek bilmiyorlardı.

Gabadao'ya dönüşlerini hiç bir zaman unutamazdı Loic. Kuru söz kalabalığı ve yapmacıklı duygulanma gösterişlerinden iz yoktu. Böyle şeyler bilmezdi balıkçılar. Gevezeliğiyle ünlü Gaudin bile söyleyecek tek sözcük bulamamış, Le Louarn ile Loic'e öbür dünyaya gidip de geri dönmüş iki kişiymişler gibi bakarak sümkürüp durmuştu. Her zaman asık suratlı ve sessiz bir adam olan Kaptan Riou ise kulakları çınlatan ve bulaşıcı gibi herkese yayılan kahkahalar atmıştı. Bir yandan da bağırıp duruyordu :

— «Hey kurban olduğum Allahım. Hay yumurtaya can veren Allahım...»

Aynı gün bay Riou, ancak çok özel günlerde ortaya çıkardığı bir şeker kamışı şarabı çıkarıp tüm tayfalara sundu. Loic de ilk kez —ve kuşkusuz çok uzun bir süre için de son kez— küçük bir yudum içmesine izin verilerek onurlandırıldı.

Bundan sonra günler boyu anlattılar; her şeyi, binbir ayrıntıyı binbir kez anlatmak zorunda kaldılar.

Adada biriktirilmiş zenginlikleri ayrıntılarıyla anlatıp ingiliz gemisinin patlamadan artakalanları toplamaya gittiğini söylediklerinde, adamların gözleri bir an için aç gözlülükle parlar gibi oldu. Böyle anlarda Le Louarn taşı geriğine koyup o ışıltıyı söndürmekte hiç gecikmedi :

— «Haramdan kimseye yarar gelmez. Hem ingilizler çoktan varmışlardır oraya. Haydutça servet yığanlar, namuslu insanlarca horlanır. Haram mutluluk getirmez!»

Tayfalar, kafalarını sallayarak bu sözlerin doğruluğunu onaylıyorlardı. Kuşkusuz böyle bir mutluluk düşünülemezdi!

Kara kafalıların aralarında brötonların da olması herkesin canını sıkıyor, onları utandırıyordu. Hem o ilimsiz hasta kimdi? Nereden gelmişti?

Söz bu konuya gelip takıldığında Le Louarn sesizleşiyor, gereksiz bir tek sözcük bile kaçırmıyordu ağzından.

— «Bu konuyu takmayın kafanıza. Bir elin beş parmağı bir değil, her halktan namussuzlar çıkar. Hem şimdi bu konunun tartışılması için çok geç artık...»

Gemiye vardıklarının ertesi gününden tezi yok, iki serüvenci de yeniden avla ilgili işlerine daldılar. O şeytan adası tamusunda uzun süre uzak kaldıkları her günkü ağır emek isteyen işlerine; morinaların temizlenip tuzlanmasına, geminin angaryalarına yeniden başladılar. Loic kendini yeniden dostlarının arasında hissediyordu. Olmak istediği, tüm yaşamı boyunca kalmak istediği yerdeydi...

...Bir sabah kaptan, yeterince avlandıklarını ve artık geri dönme zamanının geldiğini bildirdi. Emir, tayfabaşı tarafından herkese iletildi :

— «Tüm yelkenler fora!»

Ve **Gabadao**, dönüş yolunu tuttu.

O günü, yolculuklarının son günü diye hesaplıyorlardı. Çünkü av sahalarına varmak için yol aldıkları süre kadar gün geçmişti dönüş yolunda. Yani, tam bir ay olmuştu!

Kılık-kıyafetlerine bir çeki-düzen vermişti gemiciler. Le Louarn bile sakalını kesmişti. Yoğun bir şenlik havası vardı güvertede : hem av iyi gitmişti, hem de tüm tayfalar sağ ve esen dönüyorlardı.

Bu sırada Loic'in kalbinde neşeden başka şeyler

egemendi ne yazık ki. **Gabadao**'daki hızlı ve sabah-tan akşama işle dolu günlerde ikincil duruma düşen gizi, şimdi, bugün yüreğini sıkıştırıyor ve dayanılmaz bir acı veriyordu.

İpleri topluyor, güverteyi süpürüyor ve yelkenlerin sarılmasına yardımcı oluyordu gerçi, ama kafası başka yerlerdeydi. Kıyıya vardıklarında olayların nasıl gelişeceğini bilebilmek için üstün bir düşgücüne hiç de gerek yoktu.

Babası, annesi, Yves ağabeyi, Janik ve Maryvonne, yabancı giysileriyle O'nu ve Pierre'i, o genel bayram şenliğinin içinde, karşılamaya geleceklerdi. Evleri mutlulukla dolacak, herkesin gözleri sevgiyle ve duygulanmalarla dolu dolu olacaktı. Sonra, Loic'in sesi birdenbire tüm güzel şeyleri paramparça edecek, annesinin yüreğini unutulmaz ve hiç bir zaman dinmez bir acıyla doldurup bir anda tümalleyi bir üzüntü ve utanç uçurumuna sürükleyecekti... Bundan daha kötü bir şeyi istese de düşünemezdi Loic! Bu karışık ve bulaşık işi önlemenin bir yolu yok muydu? Beri yandan, tüm olaylar yine de böyle olup bitecekti evde, çünkü başka türlü olması olanaksızdı!

...Ufukta yitip giderken, denize kızıl alevler saçıyordu güneş.

Ve işte o anda, altın yaldızına batmış gibi görünürdü Saint-Malo. Yavaş yavaş limana girdiler.

Yoğun mu yoğun, iğne atsan yere düşmez bir kalabalık vardı. Beyaz takkeler ve yuvarlak şapkalar curcunası, nhtımları doldurmuştu.

Henüz ailesini seçememişti Loic. Yüreği çılgınca çırpınıyor, boğazına koskoca bir yumruk tıkanıyordu.

Ansızın bir el kondumuzuna. Yanında dikilen Le Louarn, yüzüne bakmadan konuşuyordu çocukla :

— «İkimiz, oldukça güç günler yaşadık, değil mi miço?»

— «Oh! Evet, bay Le Louarn!..»

Adamın eli, çocuğun omuzuna biraz daha fazla abandı.

— «Bak! Her şey yolunda gidiyor bugün. Aile ocaklarımıza döndük işte...»

Nereye getirmek istiyordu sözü? Çocuk kafasını kaldırıp, yüksek sesle derin derin düşünür gibi yaparak rıhtımları gözlemeyi sürdüren balıkçının gözlerinde, sözlerinin altında yatanı araştırmaya çalıştı.

— «Çok ağır ödediler yaptıklarını... Bu nedenle, artık onları rahat bırakmak gerek... Ben, biliyorsun ki, eğer bu korsanlardan birisinin ailesini tanısaydım, gidip de onlara oğlunuz veya kardeşiniz bir hayduttu demezdim...»

Bu kez miçoyla denizcinin bakışları karşılaştı. Ve fısıldadı Loic :

— «Söylemez miydiniz bay Le Louarn? Anlatmaz mıydınız?»

— «Hayır. Eğer o kardeşlerinin veya oğullarının uzun zaman önce öldüğünü sanıyorlarsa, böylesi daha iyi bence. Bırakırdım, yine ölü bilsinler... Böylelikle onlar için dua ederler, dualarını sürdürürler. Suçsuz ve günahsız insanlara acı çektirmeye ne gerek var ki?»

Le Louarn elini çocuğun omuzundan çekti. Adamın ne demek istediğini çok iyi anlamıştı Loic. Bunu iyi anladığını belirtecek sözleri boşu boşuna aradı, ama hiç bir şey söyleyemedi. O anda aldığı karardan ötürü sonsuz mutluydu, kendisini bir kuş gibi hafiflemiş hissediyordu.

— «Bay Le Louarn, demek siz biliyordunuz...»

Hızla döndü çocuk; ama denizci çoktan uzaklaşmış, gemiyi kıyıya yanaştırmak için hazırlık yapan tayfaların arasına karışmıştı bile.

Rıhtımda Janik, Maryvonne ve Anne, annesiyle babasının ve Yves'in yanında, el-kol sallayıp duruyorlardı.

Loic de onlara el sallamaya koyuldu. Yann dayısının acı öyküsünün sonsuza dek şeytan adasına gömüldüğünü, sevenlerinin fotoğrafının önüne çiçek koymayı sürdüreceklerini ve bu öyküyü hiç bir zaman öğrenemeyeceklerini çok iyi biliyordu artık...

YAZKO
MAVİ DİZİ (Roman, Öykü)
Bugüne kadar çıkan kitaplar

HALKALI KÖLE
Bekir Yıldız

BEDOŞ
Kemal Bilbaşar

IĞRIP
Erol Toy

AL İŞTE İSTANBUL
Çetin Altan

BOZGUNCU
Maksim Gorki

ŞÜPHE
Durrenmatt

TOHUM YEŞERİNCE
Emile Zola

GECE GELEN ESKİ DOST
Afşar Timuçin

GÖZLERİ BAĞLI ADAM
Adnan Özyalçın

DOSTLUKLARIN SON GÜNÜ
Selim İleri

CEPHEYE YOLLANIRKEN
W. Schnurre

POLİTİKADA BİR SARI ÇİZMELİ
Recep Bilginer

ÇAMASAN
Demirtaş Ceyhun

TAŞLAŞAN DÜNYA

T. Borovski

HAPİSLİĞİM

Recep Bilginer

KALPAKLILAR - DOLUDİZGİN

Samim Kocagöz

ADI YEMENDİR

Fikret Otyam

PEYGAMBER ÇİÇEĞİ

Mustafa Balel

**MACELLOS DA VİNCİ'NİN
AKILALMAZ SERÜVENLERİ**

Erhan Bener

ÖLÜMSÜZ OYUN

Oktay Akbal

KANTON'DA İSYAN

A. Malraux

GECE AĞACI

T. Capote

BOZUK BİR ŞEY

Dinçer Sümer

HANÇER

Işıl Özgentürk

UZUN BİR ADAM

İlhan Berk

ÖDEŞMELER

Tomris Uyar

DENİZLİ PENCERE

Afşar Tımuçin

MEMLEKETİN SAHİPLERİ

Mahmut Makal

ES BE SÜLEYMAN ES

Salım Şengil

GENÇ KIZ VE ÖLÜM

Aysel Özakın

HEY VAPURLAR, TRENLER

Oktay Akbal

GÖLGELERİN GÖLGESİ

Çetin Altan

ZÜHRE NİNEM

Kemal Bilbaşar

BİR DELİ AĞAÇ

Pınar Kür

DÜNYADAN BİR ATLI GEÇTİ /

SAHİPSİZLER

Bekir Yıldız

ÖTEKİ

Önay Sözer

YABAN TOPRAK

Vadim Andreev

DİNO İLE CEREN

Seyit Alp

İNCİ

Hakkı Özkan

ANAYURDUN DUMANI

Konstantin Simonov

VE DURGUN AKARDI DON

Şolohof

BOZKIR

Çehov

KANAL BOYU

Aysel Özakın

KUTSAL CEZA

(Hazal)

Necati Haksun

GÖZLÜKLÜ BEYEFENDİ

Mehmet Semih

HANYA KONYA

F. Ülke Aren

ERZURUM YOLCULUĞU

Puşkin

REAMEU'NUN YEĞENİ

Diderot

TRENLER YİNE GİDİYOR

M. Hacıhasanoğlu

ASILACAK KADIN

Pınar Kür

ÖLÜ BİR DENİZ

Erhan Bener

ANICET

Aragon

MAHŞERİN İNSANLARI

Bekir Yıldız

CEMO

Kemal Bilbaşar

TEKERLEKLERİN TÜRKÜSÜ

Y. Yovkov

ÖLÜ ALBAYIN KIZLARI
K. Mansfield

TUTKUNUN KÖŞELERİ
Z. Selimoğlu

VATAN MAHZUN BEN MAHZUN
Oktay Akbal

KIYILAR DURUNCA
A. Timuçin

ANILARA YOLCULUK
K. Sülker

DEĞİŞİK GÖZLE
N. Cumalı

CADI FIRTINASI
D. Ceyhun

KÖTÜ BİR YARATIK
Zeynep A. Karabey

GÜZEL BİR OYUN
Salım Şengil

... YAZKO ...

SARI DİZİ (İnceleme, Deneme)
Bugüne kadar çıkan kitaplar

TÜRKİYE'Yİ SARSAN İKİ UZUN GÜN
Kemal Sülker

NAZIM HİKMET'İN BİLİNMEYEN
İKİ ŞİİR DEFTERİ
Kemal Sülker

VAROLUŞÇULUK
J. P. Sartre

BENİM OĞLUM BİNA OKUR
Cengiz Bektaş

GERÇEKÇİLİK SAVAŞI
Attilâ İlhan

YENİ ROMAN
A. R. Grillet (A. Bezirci)

ANLAYAN TARİH
Önay Sözer

YÖNTEM ARAŞTIRMALARI
J. P. Sartre

BİR KARAKTER YARATMAK
Stanislavski (S. Taşer)

BİR ARAYIŞ'IN YAZILARI,
BİR YAZI'NIN ARAYIŞLARI
Ahmet Oktay

ÇAĞDAŞ DİYALEKTİĞİN
KAYNAĞI, HEGEL
Attilâ Tokath

SARTRE'İN YAZARLIĞI VE FELSEFESİ
İ. Murdoch (S. Hilâv)

EDEBİYAT ÜZERİNE SÖYLEŞİLER
ALAIN

HALLEY KİMİ KURTARIR
Salâh Bırsel

TİYATRO GELENEĞİ ÜSTÜNE
J. Vilar

TAHTA TROYA
Enis Batur

UZUN BİR KIŞIN SİYAH GÜNLERİ
Selim İleri

SİVİL TOPLUM VE DEVLET
Kürşat Bumin

YAPISALCILIK VE BİR UYGULAMA
Ayşegül Yüksel

BAUDELAIRE
J. P. Sartre

YUVA MI MAL MI
C. Bektaş

ŞİİR VE CİNAYET
S. Bırsel

ÇAĞDAŞ AVRUPA FELSEFESİ
I. Bochenski

MOR DİZİ (Şiirler)
Bugüne kadar çıkan kitaplar

BİR GÜN MUTLAKA
Ataol Behramoğlu

SESLERİN AYAK SESLERİ
Arif Damar

KİTAPLAR KİTABI
İlhan Berk

DAĞLARI ÖYLECENE
Seyyit Nezir

ŞİİR ALAYI
Can Yücel

AKDENİZ, DÖRT KİŞİYDİLER
BİR DE BEN
Cengiz Bektaş

HAYATI KARŞILAYAN ŞİİRLER
İsmail Uyaroğlu

UTANMAYIN GÖZYAŞLARINDAN
T. Rozewicz (A. Kadir)

BARBARLARI BEKLERKEN
Kavafis (B. Pirhasan - E. Alover)

SEN DE KATILMALISIN
YAŞAMI SAVUNMAYA
Kemal Özer

ALICI KUŞU KARDEŞLİĞİN
Arif Damar

HALK ÇAĞI
Ali Yüce

BOZKIRDA BİR ATLI
Necati Cumalı

KİMLİKLERİNİZ LÜTFEN
Kemal Özer

KENTLER
Özdemir İnce

ACILAR YURDUMDUR
Abdülkadir Bulut

UZAK MAVİLER
A. Hünalp

YAZILAN
M. Kıyat

MEŞE SELİ
Başaran

RENGAHENK
Can Yücel

A. RİMBAUD'DAN ŞİİRLER
Erdoğan Alkan

SAKLI KALAN
Ahmet Telli

SESİMİ ARIYORUM
S. Sezer

PEŞ
G. Turan

BENİMDİR BU DÜNYA
G. Cagarov

ŞİİR KİTABI
İ. Uyaroğlu

SEÇME KANTOLAR
E. Pound

KARA TENLİ ŞİİRLER
Ö. Özbilge

YEDİ DERYALAR GEÇSEN
Ö. İnce

GÖZYAŞLARI DA ÇİÇEK AÇAR
A. Bulut

HAYYAM
A. Kadir

YÜREĞİN BURKULDUĞU ZAMAN
E. Canberk

NEREYE UÇAR GÖKYÜZÜ
R. Durbaş